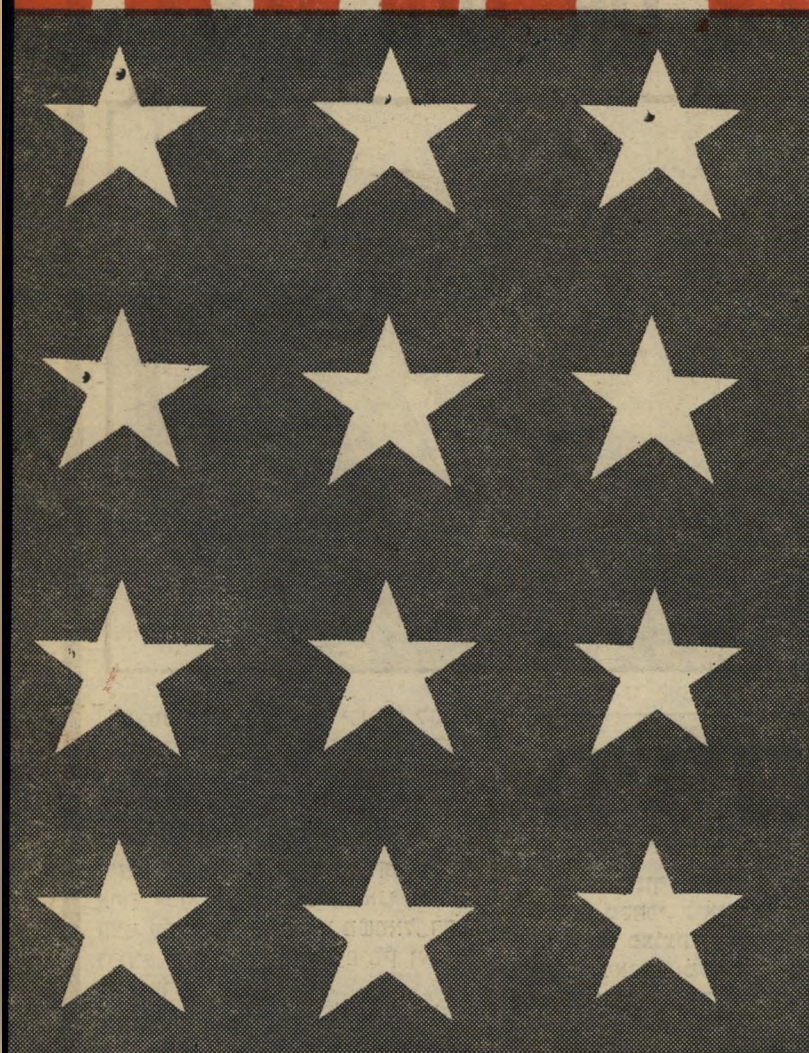

העולם הזה

חנק כלכלי

אמבארדו

הנדה באש"ד

מדי-לחמית

ישראל - ארצות-הברית

מדי-יניצה?

כבוד רה"מ/השר/היועץ/הפרשן בראיון מיוחד
ל"ZOO הארץ":

"בפנינו שלוש אופציות פתוחות"

ממשלת ישראל לאחר כשלון שיחות
קסינג'רי?

רה"מ / השר / היועץ / הפרשן:
בעוד כשנה יערכו בארה"ב בחירות
לנשיאות. מעמדו של מימשל קסינג'רי-
פורד מעורער לחלוטין ואף הולך ומת-
ערער. אי לכך אנו צופים כי פורד
יכשל בבחירות אלו ובמקומו יעלה
לכם הנשיאות איש אחר, שיהיה ודאי
ידיד נפלא של ישראל.

ZOO: יפה מאד. אכן, טקטיקה
מוזהרת. כל הכבוד! אך אמור לי כבוד
רה"מ / השר / היועץ / הפרשן, מה
יהיה עד אז?

רה"מ / השר / היועץ / הפרשן:
עד אז או שהפריץ ימות, או שהסוס
ימות, או ש...
ZOO: או שמה?

רה"מ / השר / היועץ / הפרשן: או
שאנחנו נמות.
ZOO: תודה רבה.

דבר המערכת

האג - גיגים

עת הזמיר הגיע וקול התור נש-
מע בארצנו.

ואף על פי כן אין אנו רואים כאן
את התור הגדול של מנהיגי העור-
לם העולים אלינו לרגל. אדרבא,
קול התור הענקי נשמע בחולות הנור-
דיים של בדואי הנפס, ועלינו -
מצפצפים כצפצף תור לזוגות.

לפיכך שמחים אנחנו ואיתנו
בניישראל בביקורו החם והלבבי של
שר-החץ ההולנדי מר ו.ד. מס-
טול ההאג, העושה אצלנו למרות
ועל אף ואע"פ הנפס הבדואי.

וזכורה הולנד לטוב אצלנו עוד
מימי אהבתה הגדולה ליהודים ול-
גבירות בימי מ. העולם ה-2,
ועד לעשר הנקדות (מעולה!)
המשולות לעשר הדיברות שהעניקה
לנו באירוביוזיון האחרון, למרות ועל-
אף ואע"פ האנטישמיות הכ-
ללית שהשתוללה שם סביבנו ונגד ש.
ארצי וארצנו.

וכפי שאמר הסופר הרוסי-יהודי
הגדול ש. גוגול-מוגול: „מגטב צר-
צר בעת צרה מאשר צר“.

ועל אחת כמה וכמה מוטב ידיד
מאשר אויב.

ובזארגון הרוסי יש בכך יותר מ-
מילים כדורבנות.

13 תל. א. 29

O.B OR NOT O.B?

גם אתם, כמרבית קוראי העיתונים
בישראל, תומכים במלוא התוקף ב-
החלטת הממשלה הצודקת ובמדיניותה
הנבונה.

לכן, על מנת להבהיר לכם את מלוא
העמדה בה אתם תומכים, זימנו הערב
לאולפן את ראש הממשלה או את השר
או את היועץ או את הפרשן או את מי
שאתם רוצים.

להלן הראיון:

ZOO: כבוד רה"מ / השר / ה-
יועץ / הפרשן, מהי מדיניותה של

מילכוד חינוכי

א.

שר החינוך והתרבות כיבד בנוכחותו את הצגת הבכורה של „יום הדין“.
זהו סרט מסחרי, גיאנדרטאלי, אשר בחר לו כנושא לרומאן את מלחמת אוק-
טובר, על פצועיה וחלליה. בסרט, המלווה בדיאלוגים שובניסטיים בנוסח
הפוטורומאנים, משולבים בין השאר קטעים אותנטיים מן המלחמה אשר
בהם מככבים חיילים חרוכים בשעת פינויים משדה הקרב.

ב.

משם מיהר שר החינוך לכנס בוגרי ביה"ס הריאלי, ואמר: „יש להסביר
את מימדי השנאה התהומית של הערבים כלפינו, כדי שלא יהיו בקרב הנוער
אשליות שהשלום תלוי אך ורק בנו ובהתנהגותנו“.

סרטי וידורים

ג.

לפני הרצאתו של שר החינוך התקיימה אזכרה ל-192 בוגרי הריאלי שנפלו
במערכות ישראל. כיום מגיע מיספר הבוגרים ל-6500.

חשוב: בין בוגרי הריאלי כ-3250 גברים. כלומר, מיספר הגופלים בין הבוגרים
הגברים הוא 5.9 לכל מאה בוגרים מחונכים.

ד.

ייתכן, על פי תורת הסיכויים, כי בין הבוגרים שנפלו במלחמת אוקטובר,
היו כאלה שצולמו, והם משתתפים - על פי הנחה זו - כסטאטיסטים בסרט
„יום הדין“.

ה.

מסקנה: הקשב לגאומי שר החינוך, נפול בקרב, ותוכל להיות גיבור
פילמאי. ייתכן ששר החינוך יבוא לבקר בפרמיירה.

מצטער גבירותי, אתן יכולות לעבור
לפני במיני-מיני, בשורסט. בביקני.
לפסק רגלים בחצאית קצרצרה או ב-
מכנסים הדוקים. לא יעזור לכן, אני
אתכן לא מפשיט בדמיוני, וזהו.

אני גמרותי. לא שווה כל המאמץ ה-
ארוך, כדי להגיע לאיזה אגן ירכיים
חצוי עם שלפוחית השתן משמאל, רחם,
נרתיק, טמפון ופרייטבעת מימין ושפיגי-
לר במרכז.

מצטער, אבל בכל אחת מכן אני
מוזה את התמונה המרטיטה של ה-
טמפון ארך הזנב במבוכ התעלות ה-
מפותל הזועקת אלי בגודל טבעי מעל
דפי העיתונים.

אולי אני רומנטיקן. אבל אני רוצה
לראות אותה בדרך לגימנסיה, מבלי
להרהר ביתרונותיו של הטמפון הקטן.
תודה על תשומת הלב.

אילו...

אין כמו אבא אבן, תאמינו לי.
כשאתה שומע את גיתוחיו הבהירים,
את הערכות המצב המבריקות שלו,
בוחן את מילחמתו הנועזת למען יוזמה
ישראלית לכיוון השלום, אתה מתמלא
הערכה וכבוד.

תגידו מה שתגידו, אבל אבא אבן
מנסה לחרוג מהשיגרה המאובנת, מ-
מדיניות „שב ואל תעשה“, והזמן הוא
ידידנו. אבא אבן רוצה מתקפה מדי-
נית, רוצה ללכת לזינבה, רוצה גישה
מחשבתית חדשה, מעוף, נועזות -
ומה לא.

ואתה חושב לעצמך מחשבה פרועה,
דימונית משהו: תארו לעצמכם שהיו
עושים את אבא אבן שר בימי גולדה
הזקנה. כן, כן, תנו לדמיון להשתולל.
היום הריאליסטן, הביצועיסט, יושב ב-
בתור שר חוץ בממשלת „שבע השנים
הטובות“. יכולים לתאר?

לא צריכים ללכת רחוק כדי להבין
שהפסדנו שאנס היסטורי.

ממישנתו של מייסדו

ואולי, לא היו הדבורים
מעולם...

ד"ר זואריץ
(עם צאתו לירח דבש)

הארץ

תעריפון

לא כולל מיסים

מחלקה שניה	5,256 ל"י
מחלקה ראשונה	4,842 ל"י
על הכנפיים	
קדמיות	3,150 ל"י
אחוריות	2,746 ל"י
בגלגל הנחיתה	
ישיבה	1,612 ל"י
עמידה	528 ל"י
תליה	36 ל"י

לקונים כרטיסים במשך חודש
אפריל - 7.5% הנחה

אל תחכה לרגע האחרון

הזמן עוד היום כרטיסים למטוס האחרון

בצאתך מהארץ אל תשכח לקחת איתך
מזון ליומיים, מימיה, כובע קש, גיטרה
ומצברות.

הנחות מיוחדות

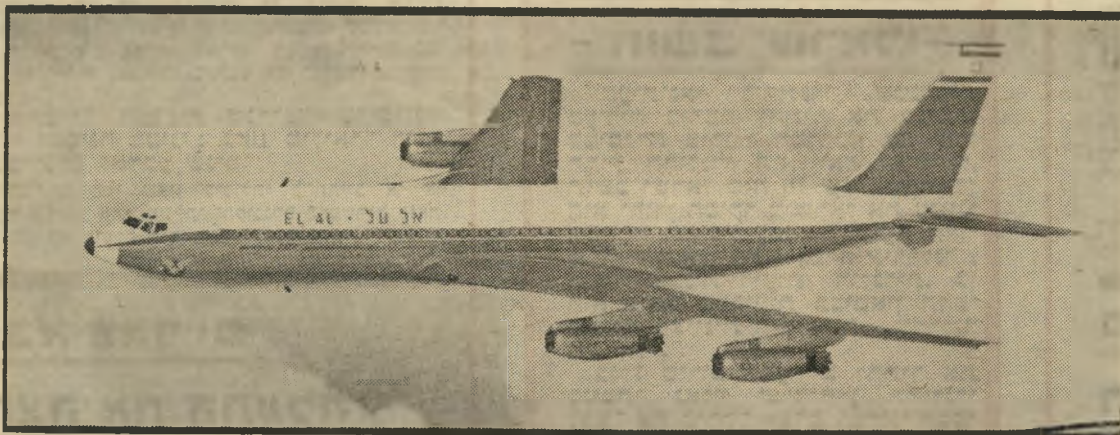
ליתומי מלחמה

יתומי מלחמה שיביאו אי-
שור כי הוזמנו לאר"ב על-ידי
מישפחות אומנות יזכו להנחה
מיוחדת של 50% ממחיר הכר-
טיס.

הייה

יחוס מלחמה

וראה את העולם

יהיה בסדר

כדאי, דווקא עכשו, יותר מתמיד, לזכור דבר אחד יסודי וחשוב:
יהיה בסדר!

הכל מתמוטט, לא נורא. לא להתפס לרגשנות. לא להיות רכי-
לב, נבוכים, מובסים.

זה הוא נשקם הגדול ביותר של שונאינו. המבוכה הפנימית שלנו.
לא לחשוב יותר מדי, זה לטובתם. לא להתפס להרהורים קוד-
רים. לא להיות פסימיים. לא לשאול שאלות מיותרות. רק לשמור
על המוראל ועל המצב-רוח.

תשירו, חברה! יהיה בסדר!

בצר לנו נצטחק עם חיוך מטומטם על הפנים ונחשוף פה מלא
שיניים רקובות ונשיר בקול גדול אל כל העולמות העויינים מאז
ועד מחר:

אין דבר, לא נורא, יהיה בסדר. תסמכו!
ויהיה בסדר.

עוד עלילת דם

לרצוח סתם ככה איזה שונא ישראל
קטן, ודווקא באיטליה. הרי הם בסך
הכל אנשים שקטים ונחמדים שהסי-
תובבו להגאתם בגורווגיה הרחוקה,
ומקסימום נכנסו שם לאיזו הצגה
יומית.

ברגע האחרון שמענו, כי משטרת
איטליה הוציאה פקודות מעצר נגד
כמה אנשים חפים מפשע, מתוך חשד
מכוער, כי הללו רצחו את הלובי ואיל
זועייתר.
איך יכלו היהודים הטובים האלה

על שלושה לקחי וייטנאם

לקח ב'

אסור לסמוך על אף-אחד. רק
על עצמנו.

עובדה: דרום-וייטנאם סמכה
רק על עצמה, נלחמה בכוחותיה
שלה והנה תראו...

לקח ג'

ארה"ב לעולם אינה זונחת את
ידידה.

עובדה: הנה תראו... ארה"ב
שלחה מטוסים להצלת יתומי דרום
וייטנאם.

אלו שלושה לקחי וייטנאם.

זמי שישאל על הלך הרביעי
— לא אשיבנו.

כי אסור בכלל לחשוב שיש לקח
אחר.

לקח א'

עלינו לסמוך אך ורק על אר-
ה"ב.
עובדה: דרום-וייטנאם סמכה
על ארה"ב והנה תראו...

מישרד החינוך

נושאים לעיון
בבתי-הספר

ניסן תשל"ה:

משואה לתקומה

ניסן תשל"ו:

מתקומה לשואה

תשקיף

קיסניג'ר סירב

"לקנות" את סיני

מסתבר כי במהלך המגעים שהיו לשר החוץ האמריקאי עם ממשלת ישראל, דחה קיסניג'ר מכליכוד הצעה, שנרמזה לו, כי ממשלת ישראל תוכל לגנות עמדה גמיר' שה יותר, אם תתחייב ארצות-הברית לפי צות את ישראל בכסף תמורת השטחים שיוחזרו למצריים.

חברי הצוות, שניהל את המשא-ומתן עם קיסניג'ר, הדגישו כי ישראל אינה מקבלת עבור נכונותה לסגת ממעבר-ההרים ומשדות-הנפט כל תמורה מצרית ממשית. נרמז לו שאילו היתה מתקבלת תמורה אמי' ריקאית במקום תמורה מצרית, בצורת תמיכה כס' פית, ניתן היה לתמונה לשכנע את הציבור בכדאיות ההסכם.

התמורה הכספית שנדרשה מקיסניג'ר עבור הנסיגה בסיני: 10 מיליארד דולר, בתשלומים לארבע שנים.

קיסניג'ר טען שאין ביכולתו להתחייב או אף לגנות לשכנע את ממשלתו והקונגרס באפשרות כואת, הרעיון לא הועלה עוד בהמשך השיחות.

צבא מצריים

יחצה את התעלה!

משקיפים ישראליים מעריכים שלא במיקרה הסי' מיך סאדאת את מועדי פתיחת תעלת-סואץ לטיס הארכת מנדט כוחות האו"ם בסיני. ההנחה היא כי סאדאת קבע את מועד פתיחתה מחדש של תעלת סואץ ל-5 ביוני, לא רק משום שיום זה מצוין את פתיחתה של מלחמת ששת-הימים, שכתוצאה ממנה נס' גרה התעלה.

כיוון שיום זה יחול חמישה ימים אחרי תום המועד שהקציב סאדאת להארכת שהות כוחות האו"ם באזור החיץ בין כוחות ישראל ומצריים, מעריכים כי בימים אלה יעביר סאדאת כוחות צבא גדולים לגדה המזרחית של תעלת-סואץ, במטענה כי הוא זקוק להם שם כדי לאכסח את השייט בתעלה.

במיקרה כזה ייתקלו מחאותיה של ישראל בקיר אטום, שכן הנימוק שייתן סאדאת לחציית התעלה עליידי צבאו יראה סביר ולגיטימי בעיני אומות העולם.

רוצחו של פייסל -

שליח קומוניסטי?

שירות-הביטחון הסעודיים ביקשו את עזרת סוכ' נות-הביון האמריקאית כדי לבדוק אפשרות שרוצחו של המלך פייסל הודרך והונחה במעשיו עליידי סוכ' נים קומוניסטיים.

הגיליון הבא

שז "העולם הזה" יוקדם ביממה אחת, לרגל יום-העצמאות. הוא יהיה מצוי במקומות-המכירה כתל-אביב במוצאי יום ב', ה'14 באפריל, ובקיפוסקים ברחבי הארץ ביום ג', ה'15 בחורש.

אפשרות מעין זו הועלתה אחרי שהתי' ברר כי בתקופת לימודיו בארצות-הברית, יצא הרוצח, שהוא אחיינו של המלך שנר' צח, לביקור באירופה, וביקר בין השאר גם בגרמניה המזרחית, שעומה אין לסעודיה קשרים דיפלומטיים.

גרמניה המזרחית ידועה כמרכז של אגף שיי' רותי-הביון הסובייטיים, העוסק בפעילות חשאית בי' מדינות-ערב.

סוריה מתכננת כיבוש

ההגמוניה הערבית

השיחות שהתנהלו בשבוע שעבר בין שניטי ירדן וסוריה בדבר הקמת פיקוד משותף יחד עם אש"ף, הן רק שלב ראשון בתוכנית של נשיא סוריה, חאפז אסד, להקי' מת ציר ערבי צפוני, כמישקל-נגד למצריים. בשלב השני מתכנן אסד ככל הנראה גם את צירופה של עיראק לציר זה.

אחרי שנפטרו מהבעיה הכורדית בארצם, יוכלו העיראקים ליטול חלק פעיל יותר בחיות העימות עם ישראל. אסד מקווה כי גוש מרובע כזה עשוי להנחיל לו את ההגמוניה בעולם הערבי, הנמצאת עתה בידיו נשיא מצריים.

העיתונאי ההולנדי

- תושב ישראלי

העיתונאי ההולנדי שהממשלת מלנדסיה סירבה להחליף את בניסמו' במסגרת ביקורו המיועד של שר החוץ ההולנדי הוא יאס ואריוויז, תושב ישראל מזה 16 שנה, ואריוויז הוא יהודי המוקד מישראל את ענייני המזרח התיכון עבור השבועון החוץ דנרי השמאלי-ימני, "פראיינדלינד", ועמוד סוכנות-ידועות הולנדית. כן הוא כותב סקירות במסגרת החש' ההולנדית הציגות ההולנדית, "גרינד" ו"שחאק".

בגלל סירוב המעצרים להחליף את בניסמו', נאסף שיתוף-החש' ההולנדי לבטל את ביקורו אצלם, ובחוגי הממ' שזה ההולנדית נשמעים ריגונים של חית זה תככים ישראלי למניעת הביקור.

צדוק יצורף לצוות

הוגים המקורבים לשרה-מישפטים חיים צדוק מוענים שאם יחודשו המגעים עם שרה-החוק האמריקאי, יצורף צדוק לצוות הישראלי המצומצם.

בחודשים האחרונים, בעיקבות המשא-ומתן עם קיסניג'ר, הורחק צדוק מהעניינים ומכתורות העיתון נים, שהתמקדו סביב שלושת האישים שעסקו בדיו' נים עם קיסניג'ר: רבין, פרס ואלון. אם יצליח צדוק להיות מצורף לצוות המצומצם, יעלה הדבר את קרנו בעיני הממשלה והציבור.

כישלון הסברתי

גם בהחזרת הגופות

על התרת כיסוי עיתונאי מלא של מיבצע החזרת 39 גופות חללי צה"ל מירי המצררים, החליט שמעון פרס רק ברגע האחרון. הנטייה היתה תחילה להצניע את המאורע, אולם ערב החזרת הגופות נודע כי המצררים עומדים לתת למאורע כיסוי נרחב ומשגרים מקאויר שלושה אוטובוסים מלאים עיתונאים וצלי' מים למקום החזרת הגופות. כדי לא לאפשר למצררים ניצחון תעמולתי נוסף, הותרה לבסוף כניסת עיתון-נאים וצלמים מהצד הישראלי למקום.

אולם בעוד שהמצרים ביצעו את החי' זרת הגופות בטכס צבאי מלא ומפואר, בלוויית תזמורת קמנה, התרשמו העיתון-נאים הזרים לרעה מחיילי צה"ל שכאו לקחת את הגופות, וכזזם נראו בלתי-מגורי' לחים. היו אלה אנשי החברא-קרישא הי' צבאית, שאינם מתגלחים בימי ספירת העור' מר. הדבר לא היה ידוע לעיתונאים הזרים, שדיווחו על ההופעה הצבאית המרושלת והבלתי-מכובדת של חיילי צה"ל במעמד זה.

שריד במקום נרקיס

חבריה-כנסת יוסף שריד מועמד להחליף את עוזי נרקיס כמנהל מחלקת-העלייה והקי' ליטה בסוכנות היהודית. שריד מוצע לתפי' קיד עזרי' יושב-ראש הנהלת הסוכנות היהודית, סינחס ספיר. נרקיס יתמנה כיועץ לשרה-ביטחון שמעון פרס.

פרישתו של נרקיס והחלפתו נעשו דחופות על רקע פרשיות שליחי מחלקת-העלייה בחו"ל, ובעיקר לאחר המיקרה של השליח בארצות-הברית שקנה לעצי' מו בית, והשליח באוסטרליה שהחליט לרדת מן הארץ בתום שליחותו.

עוד אישים

לארצות-הברית

מישרד-החוץ ממשיך לגייס אישים למסע הרצאות והופעות בטלחוזיה להסברת עמדת ישראל בארצ"ב. נוסף למשה דיין, אבא אבן, אהרון יריב, יצחק בן-אהרון, מאיר עמית ומעשה גם מנחם בגין, אשר שמותיהם כבר פורסמו, סיכם שרה-החוק עם הפרופסור יגאל ירין, השופט העליון חיים כהן, ומנכ"ל "פו" משה כיתן, על שורת הרצאות והופעות שלהם בטלוויזיה בארצות-הברית.

מישרד החוץ

שכר מישרדי-פירסום

מישרד-החוץ החליט סוף-סוף לפנות לעזרת מישרדי הפירסום ויחסי-הציבור הי' גדולים בארצות-הברית וזרתמם להסברת העמדה הישראלית בארצות-הברית. המישרדים שאליהם פנה מישרד-החוץ נענו בחיוב, וחלקם אף החל כבר בעבודה, עליסי סידוריית-שלום מיוחדים.

פאטנט חדש לעקיפת

חוקי המטבע

כמה מישרדי-נסיעות ישראליים מצאו שיטה חדשה לעקיפת חוקי המטבע בארץ. שאינם מרשים ליוצאים לחו"ל ליטול עימם מטבע זר מעבר להקצבה הממ' שלתית.

בעבר מכרו מישרדי-נסיעות כרטיסי טיסה וטילויים בחו"ל, חלקם במטבע ישראלי וחלקם במטבע זר. בי' סכום שעלה על סכום ההקצבה הרישמית. פשיטות המישטרה, וצעדים מישפטיים שננקטו נגד מישרדים אלה, גרמו להפסקת גביית הדולרים הבלתי-חוקיים. עתה מוכרים כמה מישרדי-נסיעות כר' טיפים במטבע ישראלי בלבד, אולם תוך התחייבות מצד הרוכש להוסיף מטבע זר למחיר הכרטיס בחו"ל, בסכומים העולים על הקצבת המטבע שניתנה לו.

כך יכולים סוכני-הנסיעות לטעון כי אין הם גור' בים דולרים שחורים, וכי רוכשי הכרטיסים השיגו את המטבע הזר לא בישראל אלא במדינות-חוץ, מקרובי מישפחה או ממקורות אחרים.

נא לא לדחוף!

אכיגורר שוהם, מנהל מחלקת הי' טכס במישרד-החוץ, שהתפרסם כאשר דחה את נשיא ארצות-הברית לשעבר, ריצ'ארד ניקסון, בעת ביקורו בארץ, יועבר מתפקידו ויתמנה כשגי' ריר באחת מארצות דרום-אמריקה. במקומו של שוהם ימונה למנהל מחלקת-הטכס ליאו פביר, אחד מעובדי דיו הוותיקים של מישרד-החוץ. בשבוע שעבר היתה לשוהם עוד תקרית של דחיפות, בעת שהוא קיבל יחד עם שרה-החוק יגאל אלון את שרי' החוק ההולנדי. ליד כבש המטוס עמד שוהם בדרכה של רות אלון, רעיית שרה-החוק, וזכה לדחיפה מידה.

ס' היקליות

מבצע ההצלחות
בחוליות השרשרת של
הסוכרמארקט, האוכרסל
וחוליות כרסיות אחרות

לוח מחירים שבו

ידקות:	
לצרכן ל"י ק"ג	עגבניות מעולות
3.10	גזר
1.60	כרוב
1.10	תפוא"ד חדשים
1.80	תפוא"ד חדשים ארוזים
2.05	(אריזה צהובה)
1.65	תפוא"ד ארוזים (אריזה אדומה)
1.40	תפוא"ד בתפוזות
2.20	בצל
2.35	בצל ארוז (ירושלים)
פירות:	
1.60	ולנסיה — אפילים
1.60	אשכוליות
2.75	לימונים
3.45	בננות
3.90	תפוחי גליה גודל 6
4.10	תפוחי גליה גודל 6.5
ביצים:	
כל הגדלים הוזלו ב"8.00	
אגורות לצרכן.	
עופות:	
7.50	פסס צעיר קפוא מוכן לבישול
	תנועה, מנא עוף,
10.50	עוף מיוחד מעולה
16.00	חזה הודו חבילות (קפוא)
12.00	תחתון הודו חבילות (קפוא)
דגים:	
6.50	בסקיה
	בקלה — פרוס אחיד עשוי
	מדגים שמשקלם מ"250 גרם
7.50	ליחידה
	בקלה — פרוס אחיד עשוי
	מדגים שמשקלם לא פחות
8.80	מ"360 גרם
מוצרי חלב:	
0.90	שמנת חמוצה 170 מ"מ"ל
1.65	חמאה 100 גרם
17.00	מירון — פאר ק"ג
19.00	טל העמק
17.00	גוש חלב ק"ג
18.40	ערד—חדר ק"ג
17.50	מירון
	גבינות מותכות
20% הנחה	(אריזות שונות)

מארז החקלאות

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תדי אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386-03. תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מורס ב"רפס החדש" בע"מ, תדיאביב, רחוב ב"ר אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גזפות: "צינאקורפיה כספי בע"מ" • העורך הראשי: אורי אכנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קרא ירי

הכתבה "מיקדע מוז שובתים"
אשר הופיעה בשבוע שעבר, בהעולם הזה, היתה מאותן כתבות, אשר כימעט שלא הופיעו.
למערכת היה ברור כי שבתות הימאים עובדי קו צינור הנפט אילת-אשקלון היתה אחד הנושאים החשובים של אותו שבוע. הפירסומים בעיתונים ובטלוויזיה, אשר הצדיקו רובם ככולם את הנהלת קצ"א ואת צעדי המיטרה, מבלי שיביאו כלל את גירסת הימאים השובתים, עוררו בי ליבנו חשד מסוים. אולי לא הכל לכן ו/או שחור במאבקם של הימאים?

הנהלת קצ"א, בראשותו של האלוף (מיל.) אברהם ("צ"טה") בוצר, והמיטרה רה, סיפקו לעיתונאים חומר למכביר על עמדתם, וסמכו על כך שהעיתונאים לא יוכלו להגיע ללבבים. אל השובתים, כדי לשמוע את הצד שלהם. מהיגם שרוב הי עיתונים פוסלים מראש כל שבתות, ואינם סבורים שיש למסור גם טענות השובתים. העולם הזה החליט לשמוע את שני הצדדים. יוסי ינאי יצא לאשקלון כדי לבלות מיספר שעות עם הימאים השובתים תים בלב כי, כדי לראות מה בדיוק קורה בשטח, לפני שישוחח עם בוצר ועם קציני המיטרה שהיו אחראים על המצור.

כאשר נודע להנהלת קצ"א ולי מפקדי המיטרה במקום כי יוסי ינאי הצליח להגיע אל הסירות, היה ברור להם כי אסור לכתבתו להוסיף. הם החליטו לא לאפשר לו לרדת מהספינות השובתות, ועלי ידי כי למנוע ממנו, פיסית, להעביר לי מערכת את הכתבה ואת התצלומים שצילם. סיפר יוסי ינאי על דרך התלדאות, שאותה עבר כדי להגיע אל השובתים, ובעיקר כדי להגיע חזרה מר הים אל המערכת:

ביום השישי לפני שבוע הגעתי לנמל אשדוד, כדי לנסות למצוא דרך להגיע אל אחת מארבעת ספינות השובתים הר נמצאות בלבנים. לפי המידע שהיה בידי, היו כל ארבע הספינות צריכות להיות בי קירבת חוף אשדוד.
כשהגעתי לנמל אשדוד, התברר כי הי שעות הבוקר הפלגו שלוש מארבע הי ספינות לחוף נמל אשקלון. השובתים קיבלו ידיעות כאילו במשך השבת מתכוון הקבלן הפרטי, בעזרת מיטמר החופים של הי מיטרה, לקשר שתי מיכליות לרשת ציי נורות-הדלק, ולשבור בכך את שבתתם. ספינה אחת של השובתים, אשר אחז מר מנועיה התקלקל, עגנה בלב נמל אשדוד. פניתי אל רב-חובל הנמל, מייק רנאל, בבקשה שיעזור לי להגיע אל אותה ספינה. מבלי לומר מילה, לקח אותי רנאל לאחת מסירות נמל אשדוד, והפלגנו לעבר ספינת הימאים. היה ברור כי רנאל, כמו יתר עובדי אשדוד ותושביה, תומכים במאבק הימאים. אולם מעמדו בנמל לא הירשה לו להביע זאת בפני עיתונאים באומר. הוא עשה זאת במעשה.

כשהגעתי אל הספינה, היו עליה שלושה ימאים שובתים, שהביטו בי כאילו נפלת מהירח: "אתה העיתונאי היחיד שבא ל בקר אותנו. במקום לבקר במישרי קצ"א, אמר לי יעקב סינבין, ההגאי של הספינה. ביקשתי שנפליג לאשקלון, להצטרף אל

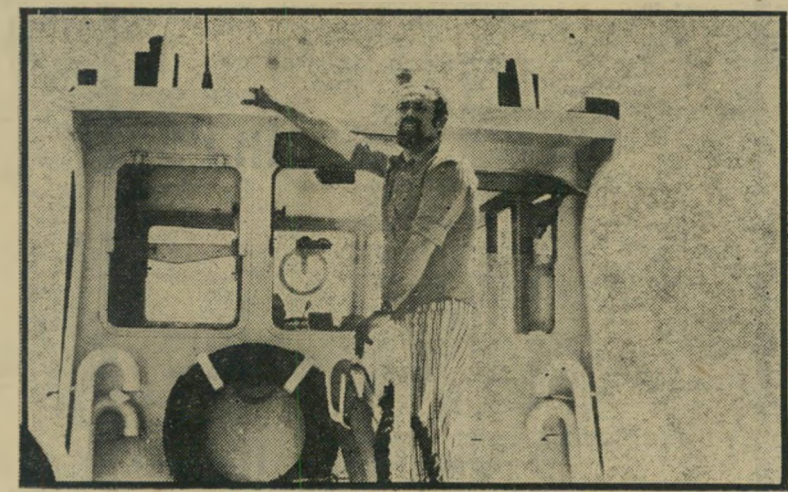
אולם בעוד אנו מגסים להעביר את הלילה הסוער, לא שקטה המיטרה על שמריה. נמל חיפה יצאו הפלגה ארוכה, עד לאשדוד. עוד ספינה משוכללת של מיטמר-החופים, כשהיא מלווה לאנץ גדול השייך לחברת עוגן ההסתדרותית, כדי לעזור לכוח הימי, אשר תפקידו היה לשבור את השובתים.

בשעות הבוקר המוקדמות הגיע הכוח הי ימי מחיפה, ומייד נכנס לפעולה. הלאנץ מיהר לעבר המיכלית שהמתנה כדי לני סות לקשור אותה. כשספינת-המיטמר הי מיטרתית מלווה אותה.

דב מיהר להפעיל את המנועים ולהעיר את צוות הספינה, ואנו דלקנו אחרי הי לאנץ. מפקדה של ספינת-המיטרה הסיר את מיכסה-הברונט מעל למיקלע, המוצב על הסיפון הקידמי של ספינתו, וכיוון אותה לעבר ספינתנו. למתע הוא הבחין כי, כשאני מצלם אותו, ומיהר להחזיר את הכיסוי למיקלע. שמענו אותו מדווח כי אלוט למפקדת המיטרה שעל החוף כי "יש צלמים על הספינה, והם צילמו אותי מאיים במיקלע על השובתים".

בשעות הצהריים התקשר מפקד המיטרה במקום עם איתן פרייס, מנ היג השובתים, וביקש פגישה על סיפון אחת מסירות המיטרה. למרות אזהרת חבריו הסכים איתן לעלות על ספינת המיטרה. איתן ביקש בכל מאודו למנוע עימות-כוח עם המיטרה או עם הימאים על הקבלן הפרטי, שניסה לשבור את הי שבתות. הוא היה מוכן להסתכן אפילו במעצר, כדי למנוע אלימות.

באותה פגישה סוכם בין הצדדים, כי מישלחת של השובתים תיסע לתל-אביב ותיפגש עם אנשי הוועדה-הפועל של ההסדרות למשאומתן. "כל זמן שחמישך הפגישה, אנחנו נשמור על הסטאטיסטיקה. לא נעשה שום פעולה. אני נותן לכם את דיכרתי כקציני-מיטרה!" הבטיח סגן-ניצב יצחק יהב, אחד מקציני המיטרה הבכיר

יוסי ינאי עי סיפון סירת השובתים מרבים
"לא לתת לו לרדת!"

רים שהוועקו לאשקלון.
כעבור שלוש שעות, בעוד הישיבה בי בית הוועדה-הפועל נמשכת, שכח יהב את דיכרנו ואת העובדה שהוא קציני-מיטרה בכיר. ארמדה ימית יצאה לעבר ספינות השובתים, כדי לקשור את המיכליות, לשבור את השבתות ולעצור אותם.

למרות שספינות המיטרה היו מהירות ומשוכללות יותר, ולמרות שעל ספינות הקבלן היו ימאים אשר הגיעו לאשקלון אחרי שינה טובה בלילה, הצליחו הימאים הוותיקים מקרב השובתים, שזה למעלה משבוע לא ישנו יותר משעתיים בלילה, להביס את הכוח שנגדם. המיטרה נאל-צה, לאחר קרב ימי בן שעתיים, להתקפל חזרה לנמל בבוסתנים. כשהיא מלווה שתי ספינות פגועות לי הקבלן. הערב החל יורד, והיה ברור לי שאני צריך להתחיל לחזור לחוף ולמערכת, כדי למסור את הכתבה. היה זה במזאצ-שבט, בגלל הפסח הוקדמה הופעת הגיליון, ומועד סגירת העיתון קרב.

התקשרתי באלחוט עם החוף, וביקשתי מאלי"ם מרדכי שושן, סגנו של האלוף בוצר, מנכ"ל קצ"א, שיקשר אותי עם בוצר.

השחה שהתנהלה היתה מעניינת ביותר: "מה אתה רוצה מבוצר?" שאל שושן. "אני רוצה שיאפשרו לי לרדת לחוף ולשוחח איתו, כדי לשמוע גם את הצד

של קצ"א".
אחרי כעשר דקות, שאותן ביליתי כי המתנה ליד מכשיר-הקשר בספינה, ובהן התקשר שושן עם בוצר, קיבלתי את הי תשובה: "בוצר אומר שהוא לא יושבת מדיעין, ולא מעוניין בשום מעג אחר".

ניסיתי בדרך אחרת. התקשרתי באלחוט עם מפקד המיטרה שעל החוף, רב-פקד שליט. הסברתי לו שאני עיתונאי החיב לרדת לחוף כדי למסור את החומר שלו למערכת, ושאני מבקש כי המיטרה תאפשר לספינה עליה אני נמצא, להיכנס לנמל אשקלון, להוריד אותי ולחזור ללב ים, מבלי שתיעצר עליידי המיטרה.

אחרי כמה דקות של שתיקה, או בוודאי ההיעץ, הסכים שליט: "אני מסכים שתד לחוף, ואאפשר לימאים לחזור לים." באותו רגע על גל השידור קול נוסף: "שליט, כאן יהב." אמר הקול. "אני לא מסכים שהעיתונאי ירד לחוף. אנחנו יודעים בדיוק מה הוא צילם!" רבי פקד שליט ענה ב"כן, אדוני!" ובעל הי דרגה הבכירה ממנו, סגן-ניצב יהב, אחר כך התברר כי יהב היה באותה עת בחדרו של שושן, ונשמע להוראותיו של בוצר.

"רק בשחייה!" אמר דב אלמוג, ספק בריגות ספק בצחוק, כששמע את השיחה באלחוט. "רק בשחייה תוכל להגיע לחוף!" במשך היממה שהייתי עם הספינה סיי פרחי לחברה כי אני עכבר-יבשה טהור, הי יודע לשחות בדיוק שתי בריכות בבריכת גורדון בתל-אביב, כך שהאפשרות שאני אשחה כמה קילומטרים בים סוער, ובי לילה, נראית בלתי-סבירה לחלוטין.

אולם כאן בא לעזרתי אברהם התגאי, שליט הספינה שלנו, שהוא גם צוללן מתקופת שירותו בחיל-הים. "אנחנו נתקרב לחוף עד כמה שאפשר. אני ארד אתך למים, ואשמור עליך," הציע אברהם.

בלית-ברירה, הסכמתי. עברתי עם אברהם לספינה של איתן פרייס, אשר הכיר את החוף היטב, והפלגנו. במרחק של קילומטר מהחוף הודיע איתן כי אינו יכול להמשיך. אותי עטפו בחגורת-הצלה ובגלגל-הצלה, אברהם לבש את ביגדי הי צוללן שלו, ושנינו קפצנו למים הגועשים. את הברגים שלי, השעון, ובעיקר את הפילמים המצולמים שם אברהם בתוך כי אטום, אותו קשר לחגורת-הצלה שלו. למעליים לא היה מקום בכך, כך ששתימי נשד למעלה משעה כשאני עירום כביום היוולדי, מלבד הנעליים הנעולות לרגלי. את המצלמה והפלאש השארתי על הסיפון, למחרת. הוריד אותה אלמוג אל החוף. כעבור שעה של שחייה ניראו אורות בתי-המלון של אשקלון מנצנצים מקרוב. גלי-החוף העזים סחפו אותנו והטילו את שנינו על החוף. כשאנו רועדים מקור ו נטולי כוחות, אברהם הכריח אותי לקום ולרוץ ללוריות-הור: "אם לא תרוץ, תהיה חולה. אתה מוכרח לרוץ!"

נפרדתי מאברהם אשר מיהר למישפחתו, אותה לא ראה למעלה משבוע, ואני מיי הרתי למערכת בתל-אביב.

עד כאן סיפורו של יוסי ינאי. רצונו העז של האלוף בוצר למנוע את הופעת הכתבה היה ברור לגמרי. בוצר ידע כי עיתונאי המגיע אל הספינות יגלה את הי אמת, ואינו נזקק למידע אותו הקפידו אנשי יחסי-הציבור שלו להעביר לעיתוני גים. גם רצונו של המיטרה, שלא תופענה התמונות בהן נראים שוטרים מאיימים על ימאים שובתים במיקלעים, ולא יופיע דיווח על התנהגותה של המיטרה, הוא מובן-אמרי פסול.

אולם כדאי שגם האלוף בוצר, המנהל חברה ממשלתית וגם המיטרה, שמומן שכחה כי תפקידה העיקרי הוא לשרת את הציבור, יידעו כי אסור להם למנוע מ-משרת-ציבור אחר, מעיתונאי, למלא את תפקידו נאמנה, ולמסור לציבור דיווח מדויק על האירועים.

רע מאוד שהמיטרה בישראל יכולה שלא לעזור לעיתונאי, אך רע שבעתיים שהיא נמסה להפריע לו. כדאי שהמיטרה תזכור זאת כשהיא עוסקת בעיתונאים של העולם הזה. מנהיגיו היא כבר היתה צריכה ללמוד שמילחמה זו שלה אבודה מראש. העולם הזה יפר כל קנונית של סילוף והשתקה.

העולם הזה

אלה הם קוראי

העולם הזה

לפי מחקרים שערכו בזמנו „המכון למחקר חברתי שימושי“ ו„המכון לקומוניקציה“ של האוניברסיטה ה- עברית, לפי הזמנת איגוד המפרסמים, מתברר כי:

★ אין אף עיתון או שבועון עברי אחד בישראל, שאי חוץ כה רב של קוראיו הם בעלי השכלה אקדמאית.

★ 44% מקוראי „העולם הזה“ הם ילידי הארץ — וגם זה שיא ארצי.

★ 32% של קוראי „העולם הזה“ הם עצמאיים — שיא בין קוראי העיתונים בארץ.

★ 59% של קוראי „העולם הזה“, מעל גיל 20, הם גברים ו-41% נשים. חלוקה זו לפי מינים אינה קיימת בשום שבועון ישראלי אחר.

כאשר אתה חושב על

פירסום מוצריך, דע כי

אין ציבור-קוראים בארץ

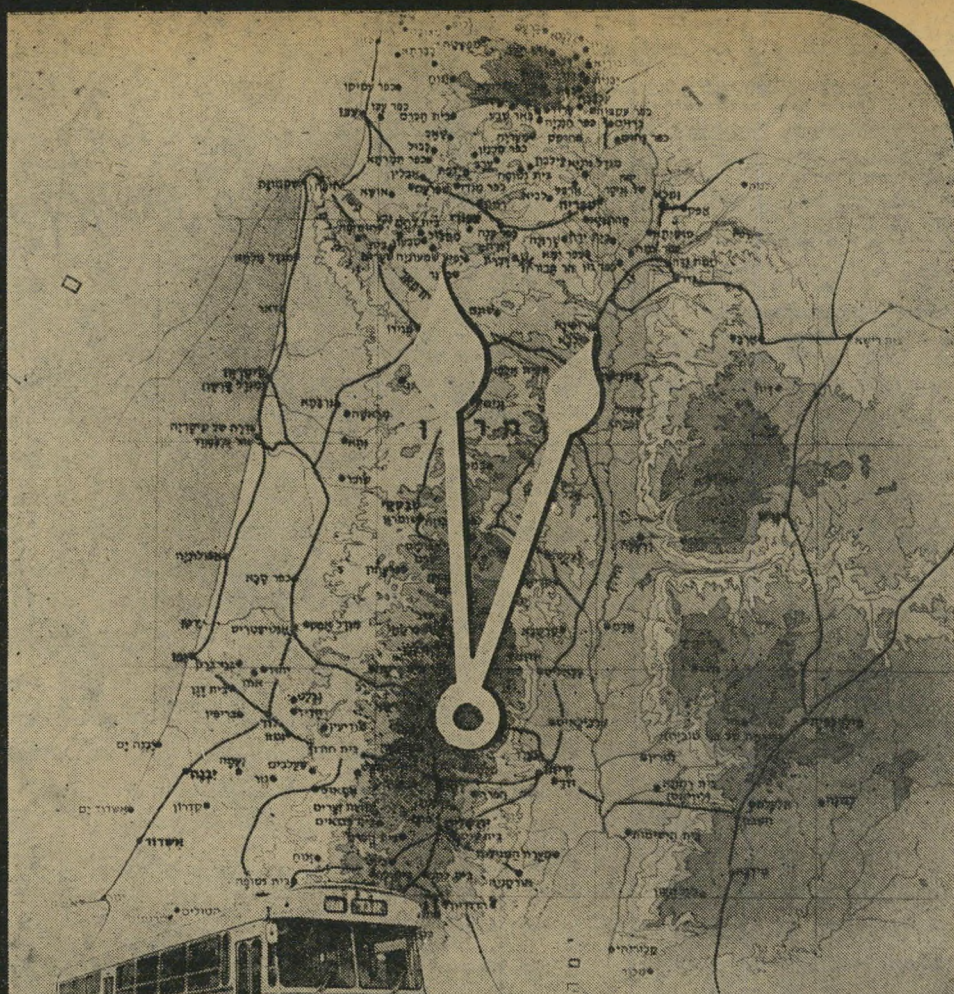
שיש לו כוח-קנייה כה

גדול כמו ציבור זה.

אולפן גרף (ברי-קמא) פותח
ב-17.4.75 קורס ערב ל-

קצרנות

עברית ו/או אנגלית.
הצלחה מובטחת! הרשמה:
ת"א: גורדון 5, טל. 224532

לכל מקום בכל רגע

יצאים האוטובוסים של אגד חסור בזמן חסור בכסף סע באגד

אגד

דחף

153

דלילה

הבושם הנפלא-לאשה המכורה

Tanja

Delilah

7

ההסתה לא נכתבה

הוסבה עתה תשומת-ליבי למאמר בגיליון העולם הזה 1957, בשם: „לרצוח את קיטינג'ר? ובו דברים חמורים שייחסתם לאבי המנוח. כתבם: „אבא אחימאיר, איש הביריונים, כתב מאמרי-הסתה נגד חיים ארלוזורוב, שיכלו רק להתפרש כהס-תה לרציחתו.“

בוודאי ידוע לכם, כי אבא אחימאיר זוכה מכל אשמה בפרשה (מלפני 42 שנה!) כמוהו כשני הנאשמים העיקריים. כל ניסיון לרמוז שהיתה הצדקה למעלילים, ממחנה מספא"י, חסידי ארלוזורוב ויריבי הרוויזיוניסטים — אינו אלא חזרה על העלילה עצמה!

האם תוכלו להראות לי „מאמר הסתה“ אחד של אבי נגד ארלוזורוב? נכון, השניים היו יריבים, אך על בסיסי פוליטי, וללא כל מניעים אישיים-תחרותיים, כפי שהיתה היריבות בין ארלוזורוב לבן-גוריון. אחימאיר היה יריב קשה מאד לשמאל. הוא חשף באיזמל חד את הריקבון שהשליט בחיינו עוד מלפני קום המדינה, את תאוות

אבא אחימאיר
כתיבה אלימה?

השילטון לשמור-שלו, שהשחיתה את החיים הציבוריים ביישוב ובמדינה. אך מכאן ועד „הסתה לרצח“ ארוכה, ארוכה מאד הדרך. השמאל, שלא בחל באמצעים נגד יריביו הפוליטיים, הוא שיצר את העלילה הנוראה, שהיום ברור לכל ברייב עדיכמה היתה חסרת-יסוד ואבסורדית, במטרה להשתיק באמצעותה את אלה שחשפו פרצופו האמיתי.

אגב, כאשר אדם מדברים על „ביריו-נים“, האסוציאציה אצל קוראיהם היא של בחורים אלימים, חוליגאנים וכיו"ב. מן הראוי היה שתציגנו, כי המדובר ב„ברית הביריונים“ (על-שם הלוחמים ברומאים בימי בית שני) — המחלחלת האנטי-בריטית הראשונה בארץ בתקופת המנדט, שאבי ז"ל הקים ועמד בראשה. המסך על „ברית הביריונים“ ירד עם עליית רצח ארלוזורוב והושבתו של אבא אחימאיר בכלא.

יוסף אחימאיר, תל-אביב

● העולם הזה הקפיד לציין כי בין המאמרים של ד"ר אחימאיר המנוח ובין רצח ארלוזורוב לא היה קשר ישיר. מטרת הכתבה היתה להזהיר מפני כתיבה אלימה, שבעליה אינם מבהירים לעצמם, בהתלה-בות הכתיבה, את תוצאותיה האפשריות. מפני זאת יש רציפות מסוימת בין אחימאיר ואלדד.

הירחורים אחרי „פאבוי“

כאשר מחבלים פותחים באש על אזרחינו או כוחותינו — אין לנו ברירה אלא ללחום נגדם בכל האמצעים. אך כאשר הם מחזיקים קים כני-ערובה בלב אכלוסייה אזרחית שלנו — ובכן: לא נכענו למחבלים — ויוקרת המדינה ניצלה!

בארץ אירופית, כידוע לנו, לא קורה כך. שם בכל-זאת יש חרדה מסוימת לחיי-אדם. ואילו אצלנו הערך של המדינה ומדיניותו הלאומית עומדים מעל לכל; על מיזבחם אנו מוכנים להקריב כל חיים,

אָפּן-על כל אַלחן

עס כאו האוהי, קחהו אל הטבע צלוי או מטואן

המחצית לתור הזהב

קצר וצמוד

14% ריבית שנתית מצטברת
או 1/4% ריבית + 100% הצמדה של הקרן למדד.
(למפקידים ל-60 חודש)

התכנית היחידה הנותנת ברירת הצמדה כבר לאחר 24 חודש

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

סניף ראשי: שד' רוטשילד 39 ת"א, טל. 292251

קרנית

מכון לעדשות מגע

עדשות

רכות וקשות

חוברת הסברה תשלח לכל דורש. גורדון 31 ת"א, טלפון 238642.

את מחפשת אושר בחיים?
כ„מטרימוניאל“ תמצאי את החסר לך
פני עוד היום ל„מטרימוניאל“.
„מטרימוניאל“, שמאי 23, ירושלים, טלפון: 234334-02

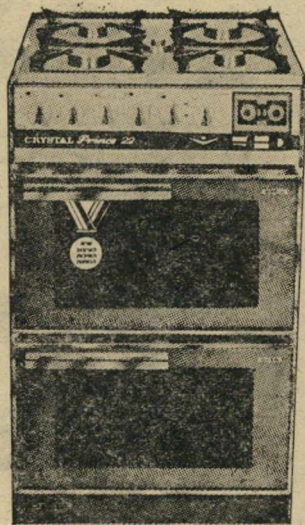
למרות ההתייקרויות

אנו ממשיכים..

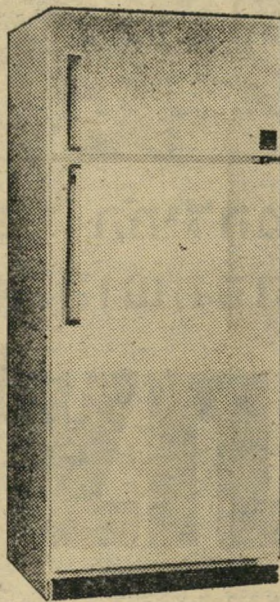
זו ההזדמנות שלך

לרכוש אחד ממוצרי קריסטל המעולים במחיר מוזל היכנסי עוד היום ורכשי

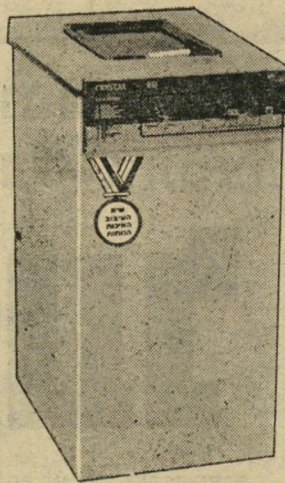
טיב יוקרה * עיצוב

תנור בישול "קריסטל"

מקרר פריזינגט

מכונת בביסה "לידי"

קריסטל גם בעוד 20 שנה תהיי מאושרת עם

בין אם אלה של ילדים במעלות או מבוגרים בכית-מלון (אורחים שלנו או תיירי חוץ).

אנו טוענים שכל כניעה למחבלים אך תעודד אותם להמשיך בדרך זו — אך אנו שוכחים שהמניע שלהם בטרור הוא מטרה פוליטית מוגדרת, ולא הסיכון או הכדאיות של אנשי הביצוע שלהם בפעולה זו או אחרת. הם בין כה וכה ימשיכו בכיוון מעשיהם כל זמן שהמצב המדיני יישאר כפי שהוא.

אין לצפות שכניעה לדרישות טרוריסטים תגרום להתקדמות משמעותית לקראת פתרון הבעייה האנושית. התקדמות זו תושג על-ידי נקיטת קו מדיני שיעקור את הטרור משרשו, שיחסל את סיבותיו. על-ידי שנסיכים להכיר בזכות של האוכלוסיה הערבית-הפלסטינית בשטחים ומחוצה להם — לשוויון זכויות דמוקרטי מלא, במסגרת פתרון-פשרה מדיני סביר והוגן כלפי שני הצדדים, פתרון שעליו מדברים מפורשות הן אצלנו והן אצלם מאז יוני 1967.

שלום זמיר, אמירים

שמעון מוז יצחק

כמי שמתגורר בבית סמוך לראשי-הממשלה, ברצוני לציין בצער רב ששכנותו של מר רבין אינה מוסיפה תענוג וכבוד לאזרנו.

מר רבין גר בנווה-אביבים, הנחשבת כשכונת-יוקרה. דירתו היא דירת-גג ענקית (פנטהאוז) ברחוב המרכזי של הארץ (זור). עד כאן הכל טוב ויפה. וזכותו של מי שעבר ועמל לרכוש דירה כלבבו. (המשך בעמוד 12)

ועדת בן-שחר -

שירות דוב

בעת האחרונה מתנהלת, או התנהלה, במלוא המרץ חניגת ועדת בן-שחר. אודה שכשכיר, בעל הכנסה "בינונית" (שכל מקום אחר בעולם היא נקראת נמוכה), לא ציפיתי ממנה להרבה. ואכן, מן המעט שנודע אפשר כבר להסיק מסקנות. המסקנה הכללית היא: מתנות למיליונרים, תיקרתי-המס ירדה. הנהגים העיקריים הם בעלי-ההון הגדולים וחברות-הענק, ש-ממילא לא שילמו מס מלא. אלא שעתה הם יוכלו לישון עם מצפון יותר שקט. הם גוולים מעם ישראל פחות מס מאשר קודם. הנהגה זאת למיליונרים "תחסוך" להם ולאוצר כמה מילי-

זוהר

יארדים טובים. אך ועדת בן-שחר מבשרת לנו כי המיסים יפחתו. רק בי מיליארד אחד. מי כאן שיש אחרים המשלמים את ההפך? רש שבין ה"מילי-יארדים" לבין ה"רק מיליארד אחד" — והם השכירים והעצמאים בעלי ה-הכנסות הקטנות. ועתה נטפל בהצגה

גה היפה שהוצגה לנו בטלוויזיה, והיא משכורות של מר רפי כהן. נזכור כי הופיעו בפנינו ד"ר לכלכלה ורואה-חשבון מדופלם. והם הדגישו ברוב חשיבות שאותו מר רפי כהן ישלם משכורתו. היום, חמישים לירות פחות. ועוד נזכור, כי המס השולי של מר כהן, על-פי תחשיבם, הוא 35%.

אולם כל החישוב הזה הוא נכון למצב הקיים היום. עם זאת מדגישים לנו, כי המיסוי ייכנס לתוקף באחד ביולי (ולא באחד באפריל). דהיינו, מאחר שב-1 ביולי תחול תוספת-יוקר (שעד היום היא פטורה ממס), הרי באופן אוטומטי יצטרך מר כהן לשלם 140 לירות מס-הכנסה נוסף על החישוב הנחמד שהוצג בטלוויזיה. זאת, על-פי הנחת משרד-האוצר כי ביולי יצטרך כו לשלם 400 לירות כתוספת-יוקר. כלומר, 90 לירות יותר מהמצב הקיים היום. זה, במיקרה הגרוע. במיקרה הטוב יפטר מ-160 לירות, כתוספת-יוקר. לזכור, כי המיסוי הארסי, ואז יצטרך מר כהן לשלם סך של 84 לירות יותר מן ההצגה, וזה כבר 34 לירות יותר מתשלומיו כיום. אך גם כאן, כרגיל, הקטנים זועקים מהר עומס, והגדולים נהנים. כך עשתה עבודת הוועדה שירות-דוב לעם ישראל.

מרדכי זוהר, אשדוד

בכ"ט בניסן תשל"ה

10. 4. 1975

ינפיק השירות הבולאי בולים חדשים:

- * בול יום הזכרון לחללי צה"ל תשל"ה
- * בול לזכרם של חללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע

כמו כן תופיע סדרה בת 3 בולים לכבוד הכינוס הבינלאומי ה-10, "הפועל" תשל"ה (0.25, 1.70, 3.00 כ"י)

את הבולים ניתן להשיג באשנבי השירות הבולאי:

ירושלים * תל-אביב-יפו * חיפה * עכו * נהריה * קרית שמונה * טבריה * עסולה * נתניה * רחובות * אשקלון * באר-שבע * אילת * נ.ת. * בן-גוריון * ובבתי דואר.

החל מהופעת בולים זו יהיה גודל מעטפות יום הראשון שונה מבעבר. גודל זה — 22x11 ס"מ — נקבע במסגרת החלטת איגוד-הדואר העולמי.

כבר בשנים שלפני המלחמה נמתחה ביקורת קטלנית על קו בר-לב - אך היא הושתקה בכל האמצעים. נגנזה והועלמה

מדיניות על המים

הקו לכל פרטיו — ואנחנו ידענו שהם יודעים, מפני שאת הנעשה בצידנו, לאורך התעלה וגם כמה קילומטרים מ"מיוזחה, לא יכולנו להסתיר. נציגי צבאות זרים ועיתונאים מערביים ערכו ביקורים ממושכים לאורך התעלה, וגם זכו בתידרוכים ממצים ומפורטים משרהביטחון וה"רמטכ"ל ומטה, לפי חשיבותם. ועוד לא נזכרו המוני העובדים האזרחיים וצילומי האוויר של מטוסים ולוויינים. לי עולם הרחב ולציבור בארץ, נמכר קו בר-לב כמערכת ביצורים אדיר שאין להבקיעו. תור ההצטנות בא רק לאחר המלחמה.

כיוון שלא ניתן היה לחסום באמצעות טענת הסודיות בירור ציבורי בעניין קו בר-לב, הומצא והופעל התירוץ המקורי הבא: כל ויכוח פנים-צה"ל אסור לו שאפילו עובדת עצם קיומו תדלוף החוצה, מפני שכך יתערער האמון בצבא וגם המוראל הציבורי ייזנק ללא-תקנה. והסמכות לעניין האמון בצה"ל ומוראל הציבור היתה, כמובן, המטכ"ל. באופן זה לא רק מנעו פירסום ידיעות וויכוח ביוזמה ישראלית, אלא יכלו למנוע ניסיונות עקיפה באמצעות ציטטים מפירסומים בחו"ל, שדנו בקו בר-לב והזכירו את המחלוקות המלוות אותו.

המחקר שנגנז

מערכת המעוזים, כפי שנבנתה, היתה קודם-כל לקוייה אף כשלעצמה, ולצורך ייעודיה המוגדרים בלא שנתלים לעצם נכונותם. ביקורת חריפה בשטח זה השיגה מהנדס ומנתח-מערכות תל-אביבי, יוסף דוריאלי. כאשר החלה הקמת הקו בצורתו המוכרת, הוזמן ד"ר יואל לבצע מחקר לשיפור וייעול הביצורים. איש בארץ לא היה מושג — ובוודאי גם לא ניסיון — בעבודות מסוג זה. במיוחד לא לחיל-ההנדסה, שביצע את הפרוייקט

יחידה-במינה בכל הארצות המתקונות, נמצאת הצנזורה בידי הצבא ומאוישת באנשי-צבא, תחת שתהיה רשות אזרחית.

רמטכ"ל אינו שוגה

מערכת אנטי-ביקורתית זו הופעלה במלואה ו"באורח נמרץ ביותר, לחנוק בעודנה באיבה כל ביקורת פנים-צה"לית על קו בר-לב, וגם למנוע מן הציבור בישראל את המידע הנחוץ ואת היכולת והאפשרות לחוות דעה, ואולי גם להכתיב שינויים בשאלת גורלית זו. סיבתו היחידה של מאמץ זה היתה אי-

מאת

בנימין עמידרור

נכונות הרמטכ"לים הנוגעים — ברילב ואח"כ ריו דויד אלעזר — לעמוד בפני טענות שדא יכלו להפריכן בתשובות סבירות. אבל לזמן ה"רגע שבו נקשר שם הרמטכ"ל בשיטת הגנת סיני, אבדו וחוסל כל סיכוי לשינוי, ואפילו ל"מחנה אובייקטיבית מחדש של הנושא. כי עד יומי-הכיפורים, נחשב הרמטכ"ל הממוצע כי "צה"ל כמו שאינו מסוגל לטעות או לשגות, ו"יחיה העניין שאינו נדרש, או שבו הכרעה, רחוק מדיעתה, מהבנתו או מניסיונו ככל ש"י יהיה.

אלעזר ירש מברילב את התפקיד, ועימו גם את ה"תפיסה. ניתן להניח כי ליבו של אלעזר לא היה שלם לגמרי עם קו ברילב. אבל את הקו קיים בעיקרו, ולא הירשה סטייה מהותית ממנו.

דעתי היא, שמחוייב דאי הבחנתו במזוא הי עיוות שכתפיסת ברילב וכך שקו המעוזים בדרום היה שואה מוזמנת, השפיעו על החלטה אלעזר גם גורמים אישיים, ובמיוחד הרצון להימנע ממה שהיה מתפרש כווראות — וכ"צדק — נקבדת הטענה שברילב טעה טעות נוראה ושכל השקעות הענק בקו המעוזים היו לשווא.

דברים אלה מסייעים, כמובן, רק להבנת מחדלו של אלעזר, לא להצדקתו. לכל צורך מעשי שהוא, לא חל כל שינוי במרוצת שתי שנות רמטכ"לות אלעזר, ותקופתו מהווה מעין הארכה של תקופת ברילב, בלא קטיעת רציפותה — ושליליותה.

גורם הסודיות לא הועלה אף פעם כסיבה רצינית לדיכוי כל פירסום ובירור פומביים של קו ברילב. קו ברילב היה אתר חובה לכל יהודי מחו"ל, ואורחניו ערכו לאורכו טיולים המוניים מאורגנים. המצרים הכירו את

מי יחזמות-גנרלים התקיימו בצה"ל כבר מראשיתו. החידוש שלאחר מלחמת יום-הכיפורים היה רק בכך, שלראשונה יצאו גם החוצה, בעיקר בזכות אריק שרון. דבר זה יירשם לשיבחם, כאחד ממעשיו היותר מועילים.

נראה שנחוץ היה הוועות הנורא של ה"מילחמה האחרונה כדי להתגבר, אם גם באורח חלקי ובאיחור רב מדי, על נטייתו השורשית של צה"ל למנוע ביקורת פנימית: ובמידה ש"ככל זאת צצה, להנקה בתוכו ולמנוע את יציאתה החוצה.

הצלחת צה"ל בכך, לה אחראים ובה שותפים כל ראשיו והאחראים עליו, הולידה, בין השאר, את אגדת יעילותו המופלגת ואת דימויו כגוף לאומי, הנקי לגמרי מכל הנגעים והמגורעות שנמצאו בשפע רב כל-כך בגורמים ציבוריים וממלכתיים אחרים.

אף איש אחראי אחד לא היה נכון לומר שהמלך לעי"תים עירום, ושהרמטכ"לים כולם בשירודם, לכן, בתחור מים המיקצועיים. לא נוצר מעולם לחץ ביקורתי של ממש מצד מערכת המימשל האזרחית על צה"ל. בתוך עצמו, מעולם לא עודד צה"ל ביקורת, ואת קציניו לא חייב ל"השמיעה בשעת הצורך או לקבלה ברוח טובה, כגורם המונע ניזון וחיוני ליעילות.

לפחות עד יום-הכיפורים, רווחה מדי בצה"ל הנטייה לזהות "ביקורת" עם "השמצה" — ולמשיגים לא תהיה, כידוע, תיקונה.

החריבה "טעויות" נדירה אצל אלוף צה"ל לא פחות מאשר אצל הפוליטיקאים שלנו, ואף לי אפילו מעט יותר.

הקצין הממוצע למד וקיבל בצה"ל כי ביקורת רצינית ונוקבת היא דבר פסול, שאין עימו כמעט סיכוי של

המילה "טעויות" נדירה

אצל אלוף צה"ל

לא פחות מאשר

אצל הפוליטיקאים

תועלת, אבל עלול מאוד לקלקל את הקאריירה. לכן לא ביקר בעצמו, וגם לא הירשה ביקורת עליו.

על הסכנה של ביקורת חיצונית התגבר צה"ל באמיצים אחרים. בעיקר יכול היה להסתמך על תחושת נחיתותם, בכל נושאי הצבא, של רבים מן הקובעים באמי צעירות-קשורות ובניחוד של אותם עסקנים, אשר אישנו את העמדות הקובעות בממשלה ובכנסת. לטיפול בפורצרי גדר, שחייבו להכיר את צה"ל וגם היו נכונים לבקר ברבים, ניתן היה תמיד להפעיל את הצנזורה: בישראל,

דוריאל מספר כי עבודתו הופסקה מפני שבלאי-ידעין פגע בפרסטיז'ה של "מישהו" בצה"ל. כאיש טכני, אך בעל ניסיון צבאי אישי לאימבוטל, הצביע דוריאל גם על כך שהמעורר כפי שניבנה, לא היה מסוגל כלל להגן בעילות על עצמו. על קטע התעלה שמולו ומשני צידיה, או על האזור שבעורפו המיידית, בלא שהתייחס לעצם תבונת מיקום הקו על הסוללה. הציע דוריאל, לאותה מטרה, מערכת של עמדות, שהיו נוחות יותר לבנייה ולהקמה וגם מתוכננות לתצפית ולמתן אש אלכסונית ואגפית (אנפילדית), לאורך התעלה והסוללה.

למן הרגע שבו נקשר שם הרמטכ"ל לשיטה של הגנת סיני - אבד כל סיכוי לשנות את השיטה

לא נודמן לי לבחון בדקדקנות מספקת הצעות אלו, אבל לפחות במבט חטוף הן נראות הגיוניות. זולות ויעי- לות בהרבה מן המעוזים, כפי שניבנו.

המעוז - בונקר עיוור

מזל האיש איתרע, שביולי '67 נודמן לי להשי- תתן בתקריות הראשונות לאורך התעלה. כאשר עז- בה עוצבתנו את הקו והוחלפה עליידי חטיבתו הסדירה של אל"מ (דאז) שמואל גונן, לא ניראו על הסוללה הבתולה אלא אותן שוחות רודדות של אנשיהמילואים אשר מהן צמחו, לאחר ימים ומיליונים רבים של לירות, מיפלצותיו של קו בר-לב.

בדצמבר '71 ביקרתי בקו שנית, כאחד מהמוני התיירים שהציפוהו. לאחר ביקורי, שלחתי לקצין בכיר, שהיה קשור אז ישירות להגנת סיני, את התרשמויותי. אינני יודע מה עשה במכתבי. אך כיום ברור לי, שאפילו קיבל את מסקנותי במלואן, לא היה בכוחו להזיז דבר. גדולים וחשובים ממנו ניסו, ולא הצליחו.

חושבני שיש עניין להביא את התרשמותי מקו בר-לב בשיא תפארתו, שעיקרה היו:

● "המעוז הוא בונקר גרירא, עיוור וחי- פר יכולת מספקת להגנה עצמית... ובודאי לי- הגנה על מרחבו."

● "המעוז איננו מחסה בטוח." אלא ניתן לנטרלו או להרסו באמצעים שונים.

● "המעוז מזמין מארבים, פיסים ובאש" מהיותו "מטרה נוחה להבחנה, סטטית, מאסיבית וקרובה... ונוקם לקשר תחבורתי מתמיד עם החוץ."

● "קו המעוזים איננו מערך טקטי," אלא "מערכת בונקרים, הממוקמים בקו ישר, רבוי קים לסוללה, בלא כי עומק או מיקום לסיוע וזי- חיפוי הדדיים."

● "מערכת המעוזים מחייבת ריתוק כוחות ניכרים... המפורזים בפירוורים מרוחקים ואי-אפשר לרכושם, לתמרנס ובודאי להשיגם."

סיכום הערכתי היה: "מערכת המעוזים איננה חיונית להחזקת קו התעלה, אף אם נקבל שצריך להחזיק מקו המים ממש. כבר כעת מבוססת החזקתו - או הכרחי שתהא מבוססת - לא על מערכת זו, אלא על מערך קידמי-נייד. החזקת המעוזים תהיה, תמיד ובהכרח, מאמץ טפל, לכל צורך הגנתי או התקפי שהוא."

"משניותו וטפלותו יגברו ככל שתיעשה המילחמה רצינית יותר. בתנאי מילחמה קלה יגרמו המעוזים, רק ביובו גמור של אמצעים וכוח-אדם, משום שכשלעצמם אינם מסוגלים לעשות דבר... בתנאי מילחמה, כבדה, תהי- ויה מערכת המעוזים לא רק ביובו, אלא גם הומנה כמעט ודאית לדילמות טרגיות... אם ניסו המצרים גם לצלות, תחמיר הדילמה עוד יותר."

"במיקרה זה, ודאי שינסו גם לתפוס את ה- מעוזים ואז ניהא להפקירם לא רק להרס, אלא אף לכיבוש זמני, משום שאי יימצאו לנו ה- כוחות ו/או האפשרות לנטרל או למנוע זאת, אלא לאחר - ובתנאי - שננטרל קודם את מאמץ הפרישה העיקרי..."

"בכל הוואריאציות האפשריות של המילחמה הצפויה, מהווים המעוזים עוברנו נטל ותורפה במצעים, חמורים- עד קריטיים. אך לאויב מקנה מערכת זו יתרונות פוטנ-

מירשם לאסון
זהו התרשים שצירף עמידורו למיזכרו על קו בר-לב מדצמבר 1971: האם לחוש למעוזים ולהניח לכוח הצולח העיקרי בגיזורה; או - להתנגש בצליחה העיקרית ולהפקיר את המעוזים?

ציאליים ניכרים, שבנסיבות מסוימות... עשויים להפוך מכריעים.

"אין בכך חדש: רק קיומם של המעוזים והחלטתנו להיאחז בהם בכל מחיר... הם שאפשרו למצרים לתכנן ולבצע את מילחמת ההתשה, וגם להתקרב להצלחה הפור- ליטית והמוראלית שרצו ממנה... כיוון שככלונו עצמנו לחלוטין אל הקרקע, עליידי היצמדות למעוזים, לא נותרה לנו ברירה אלא להכניס את חיל-האוויר... (אך) להפעלת עוצמת האוויר יש היגיון משלה, ובכוחו נגררנו להפצצות בעומק; ומצד האוייב חלה הגברת המעורבות הרוסית והוכנסו הטילים."

"מסקנה: מייד לבתיעשה התחדשות ה- אש, או המלחמה, אפשרות קרובה או ודאית, יש להחזק בדיוק המעוזים, כדי ששם פתיחת האש יהיו ריקים לגמרי, ורק דגל יתנוסס בהם."

היה רק פיתרון אחד לגבי קו בר-לב: להימלט ממנו מייד ובמהירות האפשרית

יש לעשות דבר בחשאי, כדי שהאויב יטעה לחשוב כי עומדים אנו לחזור על הפעולות ש- עשינו בהתשה וירכו אש ומאמצים לריסוק ה- מעוזים, או לכיבושם. זוהי התועלת המיבצעית הפוליטיבית האחת שנוכל להפיק מן המעוזים - ואחריכך עוד לספר שהכל היה מכוון..."

חשוב לדעת, כי בעת כתיבת הדברים הללו, הערכתי את יכולתו של הצבא המצרי כפחות בהרבה מזו שהפנינו למעשה במילחמה. אבל אפילו בשיא נחיתותו הייתי בטוח לחלוטין ביכולתו לכבוש את קו בר-לב.

תרגיל של אחיזת-עיניים

את הטענות הראשיות והתכופות של בר-לב, בי- מסעו, לאחר המילחמה, להצדקת קו בר-לב, הציגה את שיטת המעוזים כדרך היחידה להבטיח שליטה ישר- ראלית על שפת התעלה בעיצומה של מילחמת-ההתשה. קודם הזכרנו כי מילחמת-ההתשה, כפי ש-

תוכננה ובוצעה, לא יכלה כלל לבוא לעזרם, לולא ההתקשרות לקיום נוכחות מתמדת על קו המים לכל אורכו ואילומה סופק זה ברי-לב, במעוזיו, את המטרות לארטיילריה ולמארבים. אבל כדי להישאר בתחום העיקר, נניח שאומנם היו המעוזים חיוניים ומועילים לתפקידי הביטחון השוטף. השאלה החשובה היתה, מה יעשה בהם בעת מילחמה כללית.

מסקנתי האישית, כפי שהבאתיה, ראתה רק דרך אחת: להימלט מהם בהקדם ובמהי-

עד יום הכיפורים נחשב הרמטכ"ל הממוצע בצה"ל כמי שאינו מסוגל לשעות או לשגות לעולם

רות האפשריים, כדי שלא ישכשו את מהדכי הכוחות הניידים כנגד הצליחה המצרית.

בר-לב ואנשי אסכולתו בחרו בדרך ההפוכה: הם כפפו את ההיערכות ואת פעולת הכוחות להתגוננות מפני פלישה מאסיבית למסגרת מערך-המעוזים. כפי שניבנה ותוכנן לצרכי הביטחון השוטף, בכך גרמו כבר מלכתחית לה, שהכוחות הניידים יפוצלו להמוץ יחידות קטנות, אשר יעדן תיגבור המעוזים, לא החזקת השטח והבטחת המר- חב בכללו, ובודאי לא ריכוז כל המאמץ לחיסול הפול- שים או לריסוקם המירבי.

ביטאון בית-הספר האמריקאי לפיקוד-ולמטה ידע לי- ספר בינואר '71 - ולא מהירהוריי-לבו - כי המעוזים הם מוצבים "קטנים, עצמאיים, מאורגנים להגנה כללית וחזקים דיים להחזיק מעמד עד שכוחות השיריון יגיעו מן העורף להתקפת נגד... המעוזים נשענים על יחידות- שיריון ניידות ועל ארטילריה מתנייעת. בהוצאות וב- מאמצים גדולים סללו הישראלים רשת נרחבת של דרי- כים, כדי לאפשר שורר ותנועה מהירה של שיריון להתקפת-נגד"; כלומר, חלקה העורפי של ה- "מערכת" איננו בנוי ואיננו מיועד ללחימה עצמאית, המבוססת על חופש-תמרון, נגד ההתקפה המצרית, אלא נוצר במפורש לשם תיגבור המעוזים ובהשלמה להם.

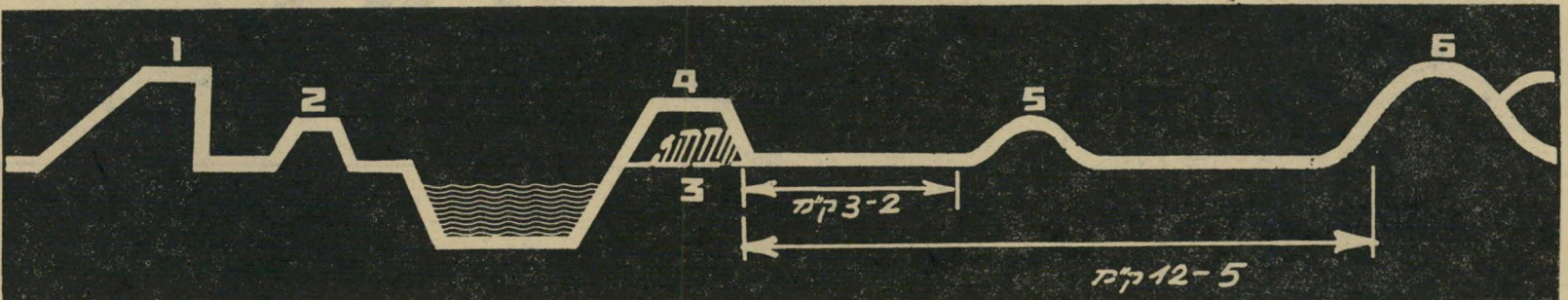
העיתונאי ג'וזף אדסופ כתב, לאחר סיורו בארץ ובסיני ופגישותיו עם השר דיון ועם "קצינים בכירים בצה"ל", כי "קבוצה אחת, שי- עימה נמנים כנראה דיון והרמטכ"ל ר/א ברי- לב, סבורה שיש נסות וזחזוק בקו בר-לב כמעט בכל מחיר, אפילו יהיה מחיר אכזרי."

רק לאחר יום-הכיפורים מצא בר-לב להועיד למעוזים תפקיד צנוע יותר. בנובמבר '73 כתב: "דעת לנבון נקל, שאיש לא היה סבור, שיש בכוח המעוזים - כ-20 מוצ- בים מבוצרים... לעצור בכוח-האש העומד לרשותם מיתקפה מאסיבית של אותם כוחות שיוכלו מצריים לי- העמיד למלחמה כוללת... בבלימת מיתקפה מצרית כזו ללת היה תפקיד המעוזים לשמש מוצבים קידמיים בלבד, כאשר עיקר מלאכת הבלימה מוטל על השיריון ועל מר- כיבים אחרים של מערכת שלימה."

ניסוח זה תופס, כביכול, את השור בקרניו, בתרגיל קלאסי של אחיזת-עיניים: הרי זוהי בדיוק השאלה, כיצד יכול היה איש סביר וי- נכון לסבור, שהמעוזים אשר ייעודם המוצהר קיום נוכחות מדי-נית על קויהמים, אכן יכול- לים למלא תפקיד חיוני ומועיל כלשהו מוד- התקפה מצרית מאסיבית; וגם זוהי בדיוק ה- טענה, נגד תפיסת בר-לב, אשר לפיה השיריון ו"המרכיבים האחרים" לא היו מיועדים, מאורי- גנים או מתוכננים לביצוע, "עיקר מלאכת ה- בלימה", אלא לחבור אל המעוזים, לתגברם ולחפות עליהם - במקום לטפח בצריחה, ועל השבון הבדימה.

כיום, אחרי המילחמה, אין כל מקום או טעם לוויכוח. הכוחות הניידים אומנם איחרו להגיע לעמ- דותיהם, אך משהגיעו, פעלו בדיוק כפי שחמרו, תוכננו ואומנו לפעול וחשו אז קויהמים, אל המעוזים - ואז אובדנם.

(המשך בעמוד 24)

חתך קו התעלה

- (1) הרמפות הגבוהות (כ-30 מ') הן של המצרים;
- (2) הסוללה המצרית: חיתת תפוסה לכל אורכה,
- (3) הסוללה הישראלית, במעוזים, עומדת על שפת סוללה, והמצרים ערמו אותה רק עתה.
- (4) הסוללה של קו בר-לב. הוזהר קדימה, עד שנמצאה בקו אחד עם דופן

התעלה. המעוזים היו דבוקים אליה. לכל אורכה, במרחקים קצרים וקצובים, נמצאו ה"כרובות", כעמודי-טנקים. (5) בטווח ריטניקים מן הסוללה הוחל, בזמנו של גונן, לחקים רמפות-ירי עורפיות לטנקים. (6) "קו-הגננות" שבמידורנו העורפי ניבנו, בתקופת כהונתו של אריק שרון, כאלוף הפיקוד, ה"תעוזים". על קו זה, הנמצא בטווח הראיית של התעלה והחולש עליה ממרחק סביר, נכלמו המצרים.

(המשך מעמוד 9)
אלא שהדירה הפכה שיתוף-איזור פה, ובעטייה נקרא הבניין בו גר רבין "בית ההרצאות", ודי להכימא ברמיזא.
גם פרשת ה"גורילות" שלו ושתי המכור ניות שנוסעות סה כמטרופות, ואשר לא פעם סיכנו את חיי ילדינו — מעוררת זעם רב בקרב תושבי האיזור.
לעומת זאת, בשכונתנו גר גם השר שמעון פרס, המשמש דוגמה נפלאה באי-שיות, מינהגיו וגישתו לבריות.
מ.כ. תל-אביב

רייך או לא רייך?

הידיעה שפורסמה במדור "תשקיף" בי גיליון ערב-פסח (העולם הזה 1960), תחת הכותרת "ניצחון לרבינוביץ בתל-אביב", גרמה לי אי-נעימות מסויימת. נאמר בה,

אשר רייך
זח לא אני!

בין השאר, כי "שרהאוצר זכה לניצחון גוסף... עם בחירת נאמנו ד"ר אשר רייך כמרכו המישרת הצעירה בתל-אביב".
מאחר שרבים הם המתעקשים משום-מה לזהות אותי כאיש הנבחר, והיו אף שמיירו לטלפן אלי ולברכני, הייתי שמח לתקן את אי-הדיוק. ברצוני להצחיר ברור רות: אין לי ולא חיה לי קשר כלשהו ל"קשר התל-אביבי" הזה. הקשר היחידי שהיה לי עם רבינוביץ, בעת היותו ראש-עיריית תל-אביב, התמצה בכך ששילמתי לעירייה מיס-ארנונת לא מסודרים ביותר. גם לא הייתי מעולם, וקרוב לוודאי שגם בעתיד לא אוכל להתהדר בתואר ד"ר.
נראה לי, שכונתו של הכתב היתה ככל הנראה לד"ר אבי רייך, המשמש עוזרו של שרה-שיכו לוויסות הבנייה, ואשר שמו ידוע לי מן העיתונות.

אשר רייך, תל-אביב

● הקורא (אשר) רייך צודק.
ארכיאולוגיה מרעננת

היה זה ממש מרענן למצוא (בהעולם הזה 1958) כתבה מיוחדת-במינה על אתר רוג'ם ברמת-הגולן. הכתבה, אשר תיארה את המקום בצורה מרתקת ומעניינת, גרמה לי ולידידי הנאה רבה, ובפגישות עם ידידים שוחחנו רבות על התופעה המוזרה, והר-הרנו שאדם חי בישראל עשרות שנים ואינו יודע מה מופלאים הדברים שיש בה. לפני זמן-מה קראתי על מקום דומה באנגליה (סטונהנג'), והייתי מעוניין לקבל סיפור נוספת על רמת-הגולן.
בכתבה נזכרו גם סרגלי-חשוב עתיקים, שגם עליהם הייתי מעוניין להרחיב ידיעותי בעזרת סיפורות מתאימה, אם היא מצוייה. בתיקוה שתמשיכו לפרסם דיבריי-מדע דומים, עליהם אי-אפשר לקרוא בסיפורות המדעית השמרנית.
אגב, האם הכתבה מקורית או נלקחה מעיתון מדעי בחו"ל?

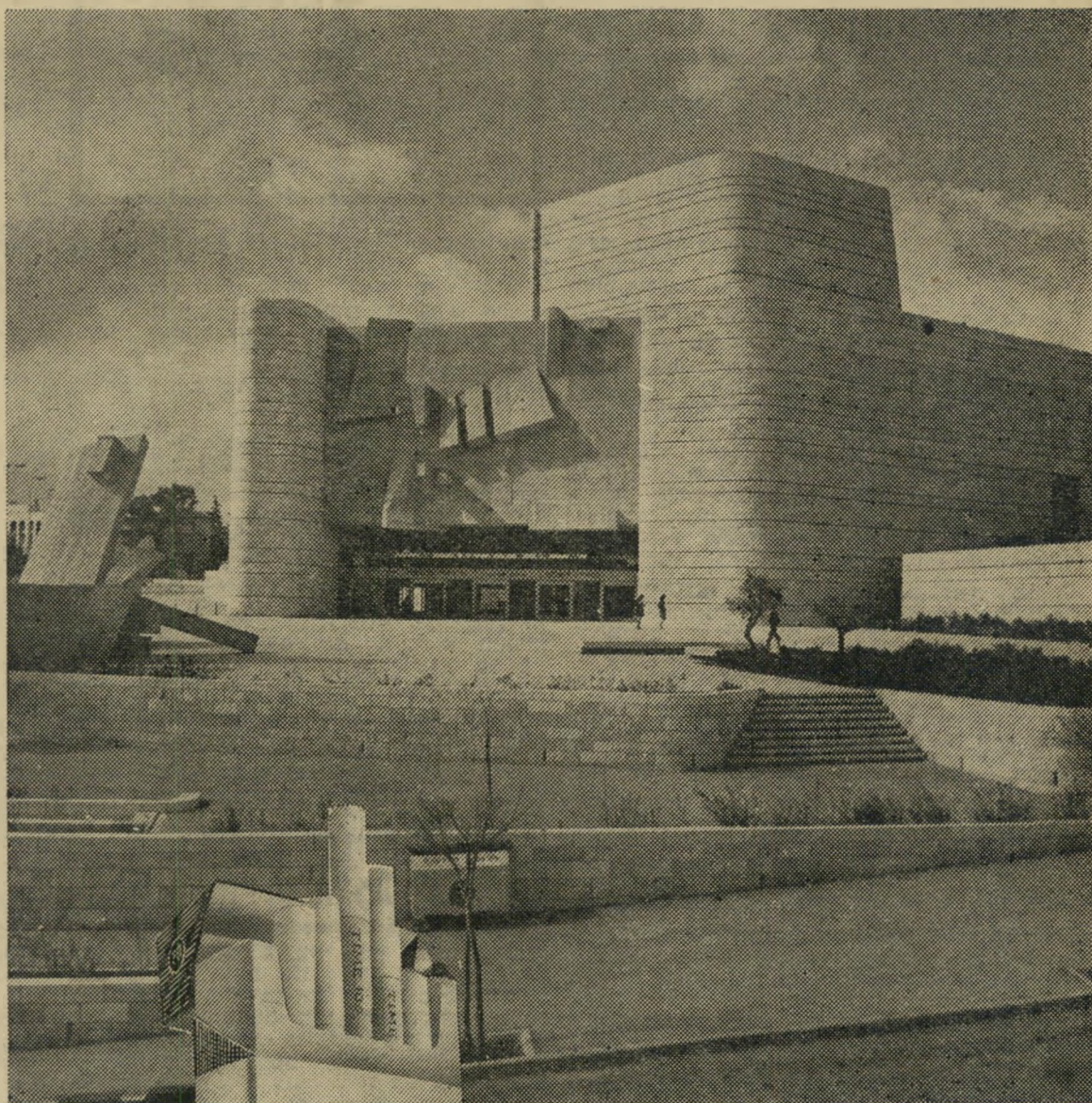
אדי גורד, חיפה
● מובן שהכתבה היא מקורית, פרי עבודתם של חוקרים ישראליים וכתב העיר לם הוה לענייני מדע, משה יהלום.

טעות לעולם צודקת

ברנדט קורא
להפקת מתיחות

דבר, 30.3.75
יוסי שי, בתים

בישראל של היום

תיאטרון ירושלים

מעשנים
TIME
100

סוכר
קינג'ס
פילטר
הארוכה
והעדינה
אחת
היצירות
הקפולות
של דובק

פרסום ריר יעקבסון

לים עם נוכחותם באיזור-ספר זה — אך שמר על הנייטר-
 ראליות של ארצו.
 כך יכולה היתה קאמבודיה להמשיך
 ולהתקיים בשווה, עד עבור הזעם בוואט-
 נאם, לזאת בוצע מעשה שבו שימשו הפשע
 והטיפשות כעירבוביה.
 האיש האחראי היה דווקא אחד האנשים הנכונים של
 המאה: הנרי קסינג'ר.

זבנג בפנוס-פן

השה להבין את ההגיון שעמד מאחרי הפלישה
 האמריקאית לקאמבודיה לפני חמש שנים. אפשר רק
 להתייחס אליה כאל מעשה-טירוף של הנהגה כושלת
 ומיואשת.

המלחמה בוואט-נאם הגיעה למבוי סתום. חצי מיל-
 יון אמריקאים, אנשי הצבא המשוכלל ביותר בעולם,
 ניסו לשווא למגר צבא פרימיטיבי של "אנשים קטנים
 וצהובים". כל מכה אמריקאית נסתיימה בחלל ריק, כל

מאת אורי אבנרי

ניצחון היה חלול. הגייסות הכבדים עברו על פני
 הארץ כמכש, וברגע שעברו חזר השטח לידי היחידות
 הקלות של הקומניסטים, שנתמכו על-ידי האוכלוסייה.
 גנרל בא וגנרל הלך, מיטב המוחות האיסטרטגיים של
 ארצות-הברית הגיעו, ראו ונכשלו. במאמץ נואש למ-
 צוא תרופת-פאטנט, כוון המבט אל נתיב הו צ'י-מיין.

זהו זה, אמרו הגנרלים בעלי פסיכופטוריס הציב-
 עוניים. אי-אפשר לבצע, מפני שהאויב מקבל אספקה
 בדרך חסויה. צריכים לחסום דרך זו. הפצצתה מן
 האוויר לא הועילה. לכן צריכים לתפוס את השטח עצ-
 מו. כשהנתיב יהיה חסום, יגוועו כוחות הוואט-נאם
 מרעב למזון ולתחמושת.

זבנג אחד וגמרנו — החוכמה האווילית
 של כל הגנרלים בכך הארצות ובכל התקופות.

הרבה דברי-הבל נאמרו על השואה הפוקדת את ויאט-נאם

וקאמבודיה - מהו הלך האמיתי השמון בה לגבי עתידה של ישראל ?

לחיות בשלווה, מסתפק במועט, שונא מאמץ מיותר ומע-
 דף את ההנאות הפשוטות של החיים. לא היתה לו כל
 שאיפה לאומנית.
 מסכים המה הסער. בוואט-נאם השכנה
 געשה מידחמת-אזרחים. גיוסות האמריקאים
 פעלו בגלוי בוואט-נאם ממזרח ובתאילנד מ-
 מערב, ובחשאי גם בלאוס בצפון. מעבר להם
 ארבו הפינים והרוסים. אך לאנשי ארץ חמר
 זה לא היה איכפת. הם סמכו על שליטם, שיידע
 לעצור את הגלים העכורים בנכז.

האיש שמילא תפקיד זה, כרקדן זרין על חבל מתוח.
 היה נורודום סיהאנוק, תחילה יורש-עצר, לאחר מכן
 מלך, לאחר מכן מלך-מתסטר-מרצון, לאחר מכן שוב
 נסיך, ובכל השלבים — המנהיג העליון, טיפוס נדיר
 של שליט נאור ואידיאליסטי, בלתי-מושחת. חסר תאוה
 של עריצות.

סיהאנוק שיחק את המישחק הקלאסי של ארץ קטנה
 וחסרת-ישע, הנתונה בין מעצמות גדולות ויריבות. הוא

תמונות הזוועה הדליקו את הגורת האדומה הקטנה
 החבויה בתת-הכרתו של כל יהודי. השואה בדרום-
 מזרח אסיה העלתה את זיכרונות השואה היהודית, וחזר
 קה את כל הפחדים החבויים בלב האדם הישראלי.
 הפליטים מצוטפים בחוף דאנאנג, בתיקווה נואשת
 לעלות על סיפון האונייה האמריקאית האחרונה. האם אין
 מחנות כאלה יכולים להתרחש מחר בחוף ימה של
 תל-אביב? אמריקה בגדה בוואט-נאם שהאמינו בה.
 האם לא תבגוד מחר בישראל, הבוסחת בה כעת? מה
 ההבדל בין פנוס-פן לירושלים, בין האנוי לקאהיר?
 ומכאן המסקנה האוטומטית, המובנת מאליה: אסור
 להאמין לאף אחד! אסור לבטוח באמריקאים! אסור
 לסגת משום מקום! אסור להאמין לחווי-שלום! צרי-
 כים להיות קשוחים ונוקשים, להמשיך להילחם ולצפצף
 על העולם הציני והבוגדני!
 אלא שכמו כל המסקנות הפשוטות, שמקורן
 בכורות ובהשוואות חסרות-שחר, גם אלה כוז-
 בות לחלוטין.

ההתמודדות

השתמש במעצמה אחת כדי לעצור את השנייה, ובשנייה
 כדי לעצור את הראשונה. הוא השתדל לשכנע את כולם:
 כדאי לכם להשאיר את קאמבודיה מחוץ למעגל המילי-
 תמה. שהרי אחרת אין לדעת בידי מי תיפול.

כך הפכה קאמבודיה מעין שווייץ של
 דרום מזרח-אסיה, הארץ הקטנה והשווה
 שבין צבאות-הענק.

כשגבר הלחץ בפניה כלשהי, נסוג סיהאנוק קימעה,
 ויתר קצת. הסתדר — ותוך כדי כך החליש את הלחץ
 ועצר אותו. כמו שקיחול, הוא ספג מהלומות וכדורים.
 השכן החזק ביותר היה השליטון הקומניסטי בצפון
 ויאט-נאם ובעלי-בריתו, אנשי הוואט-קונג הקומניסטי-
 טיים בדרום ויאט-נאם. הם תפסו איזור-ספר בקאמ-
 בודיה, שהיה דרוש להם למעבר אספקה ותגבורת מצפון
 לדרום. מעבר זה עובדי הג'ונגל — "נתיב הו צ'י-מיין" —
 עבר בשטח קאמבודי. מכיוון שסיהאנוק לא יכול היה
 לגרש את שכניו הבלתי-קרואים, הוא עצם עין, הש-

יש לקח גדול וגורלי במאורעות ההיסטוריים המת-
 רחשים עתה בוואט-נאם הדרומית ובקאמבודיה. תמונות-
 הזוועה הנוראות אכן צריכות לשמש אזהרה חמורה.
 אך כדי להבין את האזהרה, ולהסיק את
 הלקח, יש להבין קודם-כך מה באמת קורה
 בקצה השני של היבשת האסיאתית.

רקדן על חבל

קל יותר להבין את הטראגדיה של קאמבודיה, מפני
 שקורותיה פשוטות בתכלית.

המאה ה-20 גרושה בפשעים פוליטיים. אך
 גם בה מעטים הפשעים היכולים להשתוות
 לפשע הקאמבודי.

קאמבודיה היתה אחת מנאות-המידבר האחרונות של
 החיים הטובים על פני כדור-הארץ. היה זה גן-עדן קטן
 בין איזורי-המריבה. העם של חמר נבדל משכניו, דבק
 בייחודו, קנאי לעצמאותו. אך חוץ מזה הוא אוהב

לון נול מסחלק - וגם אשתו בוכה

ידי רבים מבני הארץ כתנועה של שיחורור לאומי וקידום מה חברתית. יתכן שרק חלק קטן מן הציבור היה קור מוניסטי, אך במצב שנוצר העירייה הרוב הגדול דיקטטור רה קומוניסטית נקיייה, נוסח האנוי, על פני דיקטטורה מושחתת וחסרת-אידאליזם, נוסח סייגון. אין אף שמץ של ספק כי קיסנינג'ר עצמו הבין את ההסכם כד. בוודאי היה ברור לו שבמיקרה הטוב ביותר תקום בסייגון ממשלה של המרכז והשמאל, ובמיקרה הרע ביותר ממי שלה קומוניסטית טהורה. היד כך קבע החיגיון של יחסי-הכוחות בשדה-הקרב.

אולם איש אחד עמד כמחסום בדרך: המרשל גוויין. וארתיה, תיה הוא מעין מהדרה ויאט-נאמית של לון גול הקאמבודי: גנרל צינג, שאפתני, מושחת ועריץ. הוא הגיע לשלטון בדרך של אינטריגות, אחרי שסוכנות הביון האמריקאית (טריאייא) יזמה את רצח הנשיא הקודם, דיאם, שלא היה יעיל די צורכו.

תיה החליט לחבל במשאיומתן לפני שהושי גו ההסכמים, ולפוצצם לאחר שהושגו.

רמאות הדדית

בשעת המשא-והמתן צעק תיה חמס נגד ההסכם שהתגבש. לקיסנינג'ר היה קשה למכור את ההסכם לחלק הניצני של דעת-הקהל האמריקאית בנסיבות אלה. היה נוח לו להשתק את קולו של תיה. הוא עשה זאת, כנראה, בדרך של רמאות. הפרטים מתבררים רק עכשיו. נראה כי מאחרי הגב של דעת-הקהל והקונגרס, הבטיח קיסנינג'ר לתיה את המשך הסיוע הצבאי המאסיבי.

הבטחה זו עוררה את תיה לפוצץ את הגשמת ההסכמים. הוא היה בטוח כי יש לו גיבוי אמריקאי סודי בדרך זו.

וכך, עוד לפני שיכשח הדיו על הסכמי פאריס, ודפני שקיסנינג'ר קיבל את פרס-השלווה המפואר, נקרעו ההסכמים לגזרים.

תיה מנע כל התקדמות להגשמת הסעיפים הפוליטיים. לא זו בלבד שמנע את הקמתה של קואליציה, שלא לדבר כלל על בחירות חופשיות — אלא מלא את בתי-הכלא ביריביו, אסר כל אדם שדיבר על התפיסות ושלום, השקין מישטר כללי של טרור. מי שלא רצה בהמשך המלחמה, הוכרז כבוגד.

הקומוניסטים אף הם לא טמנו את ידם בצלחת. ברגע שראו כי אין כל סיכוי לפיתרון מדיני בדרכי שלום (ואולי גם לפני-כן) הגבירו את המאמץ הצבאי, התי כוננו לכבוש את הארץ.

מדוע שיחק קיסנינג'ר את המישחק הזה? מדוע לא הכריח את תיה לנהוג עדיפי ההסכמים? מדוע לא הופעל לחץ על סייגון?

יש לכך, כנראה, סיבה פשוטה. השילטון של ניכ' סון התנדנד. נפילת כל ויאט-נאם הידי הקומוניסטים — אף שהיתה צפויה, ובטוחה מראש — יכלה להנחית עליו מכת-מוות. קיסנינג'ר וניכסון היו מעוניינים בתמיכה ביניים נכבדה בין הסכמי פאריס ובין נפילת סייגון. למען אינטרס ציני וקמנוני זה נשפכו נהרות של דם ודמעות, נגרם חורבן שלא-יתואר.

יורשי צ'יאנג וואו

מהלך הדברים בשטח היה כמעט מובן מאליה. הוא דמה להפליא למה שאירע, דור לפני-כן, בסין. שילטון של תיה בסייגון (כמו שהיה שילטון צ'יאנג קיי-שק המנוח בסין) רקוב עד היסוד. אין לו בסיס עממי. לצבאו אין מוראל, ואין אנשיו חדורים בהכרח ייעוד כלשהו.

גרוע מזה: מכיוון שהשילטון עומד על בלימה, אין הדיקטטור יכול לסמוך על קציניו. ממילא אין הוא יכול להקים צבא בעל פיקוד מרכזי. יעיל ומאורגן. הוא חילק את הפיקוד בין מפקדים מקומיים מתחרים וסיכסך ביניהם, כדי למנוע את עלייתו של מתחרה רציני. כך, למשל, אין בצבאו של תיה חיל-אוויר מאורגן. אלא לכל מפקד מקומי יש חיל-אוויר קטן משלו. נמנעו ריכוזו והפעלתו של הכוח האווירי בידו של מפקד אחד. מחשש פן יוכל להושיט את היד לשלטון.

סיוע אמריקאי מאסיבי זרם לסייגון (כמו, בשעתו, לממשלת צ'יאנג) — אך רובו המכריע נערם בידי הנשיא, מישפחתו ושותפיו.

בידי צבא סייגון נמצאו כמויות כבירות של נשק חדיש ביותר. אולם מרביתו של הנשק הזה הגיעה, במקדם או במאוחר, לידי האוייב — כמו הנשק הסובייטי של הצבא המצרי בימי מלחמת ששת-הימים.

האובססיה של הנשיא, שת-הימנע, וזה נאדץ הסמוך יותר ויותר על טרור, בתמיכה, כו' לשת ועיניו, כדי להחזיק מעמד בשימון. מול מערכת רקובה וחסרת-תוחלת זו עמד כוח בעל מוטיבציה גבוהה, מוראל יציב ואיגרוגן יעיל. חילי הוויאט-קונג (כמו חילי מאו בשעתו) מאמינים שהם לוחמים למען מטרות קדושות — שיחורור לאומי, גירוש כובש זר, מהפכה סוציאלית. לכן הם מוכנים להרוץ את נפשם, להסתכן, לגלות יוזמה — תכונות המבטיחות ניצחון גם מול נשק עדיף בהרבה.

באיורי השליטה של הוויאט-קונג, כמו בוויאט-נאם הצפונית, שולט מנגנון בלתי-ימנע, הפועל על פי דרך כו להתקדמות כלכלית וחברתית. אין זה שילטון דמוקרטי יותר מאשר בכל מדינה קומוניסטית אחרת. אך מול ריגובו של צבא קיי-שק, נראתה הדיקטטורה של מאו כגריעו: ומול השחיתות והעריצות של תיה, נראה (המשך בעמוד 26)

בשבועות האחרונים קרסה המערכת כולה. המוראל של הצבא התמוטט. הציור האמריקאי היקר נפל בידי האדומים. הבירה היתה מנותקת. כיבוש המדינה כולה בידי הצבא האדום הפך ודאי, וסיהאנוק התכונן לחיזור לבירתו. לון גול, אדם שבור והרוס, צולע על מקל, ברח לחו"ל כדי ליהנות מפירות בגידתו.

הוא השאיר אחריו ארץ חרבה. בגלל החיטת ניכסון וקיסנינג'ר נהרגו רבבות אנשים חפים מפשע, נפצעו מאות אדפים, ומיליונים הפכו פליטים חסרי-בית. הארץ הפורחת הפכה תדי-חרבות. העם המאושר ביותר על פני כדור-הארץ הפך אספסוף רעב ושבור, המקווה שהשילטון הקומוניסטי ישקם את ההריסות.

כל זה — ללא כל תכלית, מבלי שהאמריקאים השיגו דבר מלבד תבוסה ומפולת לעצמם.

סיפור פשוט, מהירד ושובר-לב.

מה הוסכם בפאריס?

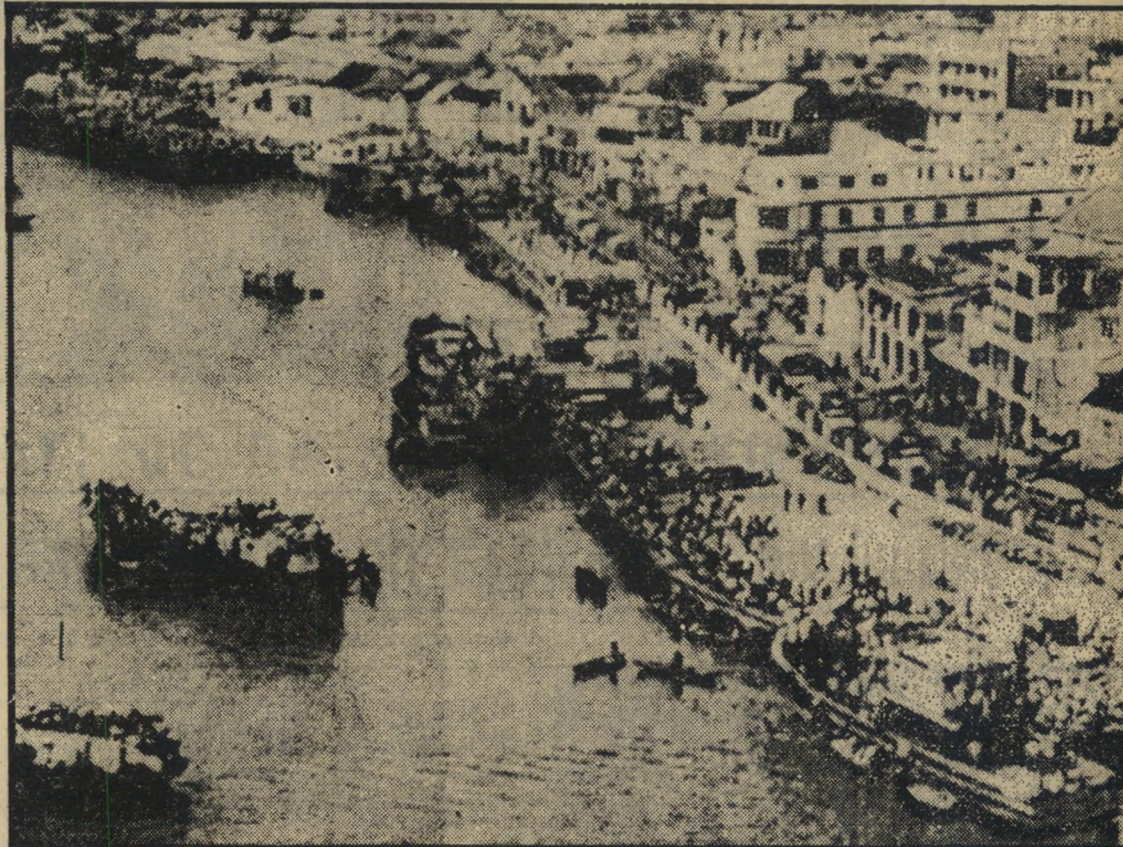
הסיפור של ויאט-נאם הדרומית מסובך, כמובן, הרבה יותר. ניתן להבין אותו ביתר קלות, אם

סוכנות-הביון חיברה את המתכון. תחילה צריכים לסלק את סיהאנוק. איך? פשוט מאוד: לוקחים גנרל מושחת ותאב-שילטון, נותנים לו כסף וגיבוי, מחוללים הפיכה — והופ, יש שילטון פרו-אמריקאי. השילטון הזה מזמין את האמריקאים לפלוש לארצו — והרי ניצחון בטוח. ואכן, היה זה מירשם כטוח — לטראגדיה נוראה, לגסיסה ממושכת, להתמוטטות.

ההפיכה בוצעה. הבוגד המבוקש נמצא בדמותו של אחד לון גול, גנרל לא-יוצלת, פוליטיקאי מושחת, הכסיל הנכון במקום הנכון. הוא שוחד כראוי, והמדינה נמסרה לו על מגש של כסף.

לאחר-מכן באה הפלישה הגדולה. תחילה נשמרה בסוד, אך אי-אפשר לשמור על סודות בארצות-הברית. שבה — בניגוד לישראל — יש עיתונות לוחמת, הנאי מנה לתפקידה לחשוף את האמת.

באותו יום נתגלה הצד היפה של העם האמריקאי. מיטב אנשי המצפון הועיקו את עמם נגד הפלישה הזדויה. נית לתוך ארץ שלווה. נחשול עצום של מחאה ציבורית הציף את הארץ. אישום מוחץ הוטח בפניו של ניכסון.

על החוק: אחרוני הפליטים בורחים בסירות מדאנאנג

מתחילים בהסכם-פאריס המפורסם, שהנחיל את פרס-השלווה להנרי קיסנינג'ר ולעמיתו הצפון ויאט-נאמי. על ההסכם זה הוערמו בישראל בימים האחרונים ערימות של דברי-הבהל, שמקורן בכורות. לפי האגדה המקובלת בכל-התקשורת של ישראל (אך לא בכל-התקשורת של אמריקה, שהם יותר הגונים ופחות בורים), נראה העניין כך:

הקומוניסטים הבטיחו להפסיק את מאבקם להשתלט על ויאט-נאם הדרומית, ותמורת זאת יצאו האמריקאים מוויאט-נאם. האמריקאים הבטיחו לממשלת הדרום סיוע בלתי-מוגבל ונתנו ערובה לקיומה. סייגון התמימה האמינה לוויאט-נאם, וושינגטון התמימה האמינה להאנוי. אך האנוי שיקרה. וושינגטון בגדה. הוכח שהערביות האמריקאיות אינן שוות כלום, ושכל המאמץ לאוייב התוקף פן מקפח את נפשו.

פשוט והגיוני. אלא שאין דבר התיאור הזה יסוד עובדתי כלשהו.

להסכם-פאריס היו שני מישורים: מישור האנוי-וושינגטון ומישור ויאט-קונג-סייגון.

במישור הראשון נעשתה עיסקה פשוטה. הצבא האמריקאי הפסיד את המלחמה. אחרי ביזבוז משאבים אדירים בכוח-אדם ובנשק, הוא נכשל בהשגת מטרתו. התיקוממות דעת-הקהל האמריקאית נגד הממשלה הוועה, אילצה את ממשלת ניכסון להסכים לנסיגה אמריקאית טוטאלית. הדבר היחיד שהשיג ניכסון תמורת נסיגה זו היה שיחורור השבויים האמריקאים.

הסכם זה בוצע במזלזל.

החלק השני נגע לעתידה הפוליטי של ויאט-נאם הדרומית.

ההסכם התווה דרך מסובכת ומפורטת לקביעת עתיד זה. עיקרו: הקמת קואליציה רחבה בסייגון, שיתוף הקור מוניסטים בשילטון; בחירות חופשיות, וכו'.

כל בר-דעת הבין לאן תוביל דרך זו — להשתלטות הקומוניסטים על כל המדינה בדרכי-שלום. כי היה ברור כי ממשלת סייגון אינה נהנית מתמיכה כלשהי מצד הציבור הוויאט-נאמי, בעוד שהוויאט-קונג נתקבלו על-

ניכסון הופיע בטלוויזיה, בסיגנונו המשומן והמתחסד הרגיל. את הפלישה הגדיר כהגנה עצמית, את אנשי המצפון האשים בבגידה.

בהמולה הכללית כמעט נשכח האדם ששוי מש פיועץ הנשיא לענייני כיטחון לאומי, ראש הוועדה המנחה את סוכנות-הביון, האיש הקוף בע את המדיניות של ניכסון: הנרי קיסנינג'ר.

נהרות של דמעות

עתי-הקהל האמריקאית לא סבלה את הפלישה. ניכסון נאלץ לצוות על צבאו לצאת מקאמבודיה. אך הוא הזרים סיוע מאסיבי למישטרו של לון גול. ההמשך היה כמעט מובן מאליה:

הפלישה האמריקאית גררה אחריה פלישה מאסיבית של כוחות קומוניסטיים. הצבא הצפון ויאט-נאמי, בעור רת שותפיו מהדרום ומלאוס, לא הסתגר עוד באזור נתיב הו צ'י-מיין, אלא התפרס בארץ כולה. תנועת-הגרירה לה הקומוניסטית הקאמבודית, הידועה במערב בשם ה"צרפתי" "חמר רון" (חמר האדומה), הפך לכות צבאי יעיל. בעזרת הציבור הקאמבודי, שהתקומם נגד הבגידה הצינית של לון גול, כבשו האדומים את מרבית הארץ, באופן שיטתי ומתושב, למרות חיל-האוויר האמריקאי ועוצמת הנשק של פנוס-דפ.

כארי נייטראלית, לא סיכנה קאמבודיה את המערכת האמריקאית, למרות קיומו של נתיב הו צ'י-מיין. עכשיו, כמעט הראשונה, הרי תה סכנה שקאמבודיה תהפוך בסיס קומוניסטי.

הנסיך סיהאנוק, שהיה נייטרליסט מושבע, ושהיה ידוע בהתנגדותו לקומוניסטים, עקר לפקין, הקים שם ממשלה גולה, שבה נמסרו עמדות-המפתח לקומוניסטים. לשווא שכנו האמריקאים מיליארדים לתוך קופתו של לון גול. רק חלק קטן הגיע אל הצבא ואל האוכי-לוסייה. הגנרלים, שידעו כי-ימיהם בשילטון ספורים, דאגו להעביר את מרבית הכסף לחשבונות בשווייץ.

סוף־סוף

נמצא האשם למצב

שאניו נקדעה המדינה:

העיתונות

כל מישר הגמצא במצוקה מחפש שני ריס־לעזאזל. במישורים מסוימים מילא היהודים דרך־קבע תפקיד זה. במישורים אחרים היו הקורבנות הדמוקרטית ומבטאיה — חופש הדיבור והעיתונות.

השבוע החלו להישמע בישראל ציוצים ראשונים, שהעידו על מצוקת המישר. ה"שעירים־לעזאזל היו טוב, כמו תמיד, ה"יהודים והעיתונות. היה זה אלון (מיל), חיים הרצוג, העומד לצאת בקרוב לתפקידו החדש כראש ממשלת ישראל באו"ם, ש"גילה ברוב פיקחותו את האשם האמיתי במצב החמור בו שרוייה עתה המדינה. עובדי ישראל. במאמר שפרסם ה"שבוע, ניסה להפוך את אמצעי־התקשורת הישראליים לאוייב־העם מספר 1.

אם תפרוץ מלחמה, חלילה, פקח הרצוג את עיניו בקראו: לא יהיה זה בגלל מדינת ישראל של הממשלה ואיוולתה של ההנהגה. האחריות תיפול כולה על העיתונות ה"ישראלית.

"דומה כי אין העיתונות ואמצעי־התקשורת ערים לעובדה כי אין כל ערך להסברה, אם התמונה המצטיירת בארץ בפני הציבור היא שלילית." כתב הרצוג. "אם סאדאת מדבר בלילות על המנהיגות והחברה ה"ישראלית, אין הוא נוזל אלא מאמצעי־התקשורת בארץ. וככל שהתמונה שלילית ו"שחורה יותר, כן גובר הפיתוי לצאת ל"מערכה נגד חברה כה חלשה ושסועה. הדגש על השלילה, אשר הפך לסימן־ההיכר של העיתונות ואמצעי־התקשורת בישרי אל, מכרסם ביכולת העמידה האיתנה של העם. הוא מועתק ברחבי־הגל, מוצג כתמור נה נאמנה של ישראל ומעודד את אויביי"נו".

שיטת הרמאות. המרחק מהקביעה כי העיתונות "מכרסמת ביכולת העמידה האיתנה של העם" ועד לתביעה לסחום את פיה של העיתונות, הוא קצר ביותר. כשהיא באה מפיו של אדם שלולא העיתונות ואמצעי־התקשורת היה כבר בבחינת עובר־בטל, מעוררת גיחוך. חברה כמו זו שהרצוג רוצה לראותה, בה תעלמו אמצעי־התקשורת רת מהשלילה והביקורת, תהיה חברה ויתר גרועה מחברה שסועה וחלשה. היא תהיה חברה מתה.

גרוע מזה: במלחמת יום־הכיפורים עזר

את אויבי ישראל יותר מכל גילוי שלילי המתפרסם באמצעי־התקשורת בארץ.

היסטוריה

כישלונה של שליחות

בספריו־ברונותיו ימי

יארניג את האשמה

בבישדון שליחותו על ישראל

מפעם לפעם חוצה איש שב־שעיר, חבוש כובע־קש רחב־תורה, הרכוב על אופנוי, את כיכרה המרכזית של העיירה הכפרית הקטנה ויקן, במרחק אזורי של 20 ק"מ ממצודת אלסינור במת ההתרחשות של ה"מחזה המלט. בדרכו מביתו אל בית אחותו, אנשים הפוגשים באיש מסירים את כובעיהם ומברכים: "בוקר טוב, אדוני השגריר..."

גונאר יארניג, החושב המפורסם ביותר בכפר, מי שכל תנועה מתנועותיו זכתה ב"שעתו לכותרות בעיתונים, שוקד עתה, בי כפר זה, על השלמת ספריו־ברונותיו. **כישלון מוחלט.** אולי רק שר־ההיסטוריה שם ליבו לאיש אשר ירד מן ה"מטוס בטיס הבוקר בקו מוסקבה—שטוק הולם ב־8 באוקטובר 1973. כותרות העיתון נים הוקדשו אז כולן לקרבות הדמים ב"גולן ובסואץ. כעבור שמונה שנים (מאז 1965) של כהונה כשגריר שוודיה במוסקבה, ושש שנים כשליח אישי של מזכיר האו"ם למיזרח־התיכון, חדל גונאר יארניג לשמש בתפקיד רישמי כלשהו.

את מוסקבה עזב בשבוע הראשון של חודש אוקטובר '73 כ"מ־שהג" שגריר־למפת של שוודיה בבירת המועצות, וכמי שנחל כישלון מוחלט בתפקיד השכנת ה"שלים בין ישראל למדינות ערב. אילו הצ"ליה בשליחותו — לא היתה מילחמת יום־הכיפורים פורצת.

מאז פרש מתפקידו הקדיש השגריר־לשעבר שעות רבות לכתיבת זיכרונותיו. נציג אישי של יארניג בגירוריק ובספרי־סין (בניקוסיה החזיק יארניג כל השנים חדר שכור במלון לדור) ריכז למען ה"שגריר קיטעי־עיתונות ומיסמכים. כדי ל"קבל הרשאה לפירסום זכרונותיו, ייאלץ יארניג לקבל את הסכמת מזכיר האו"ם הנוכחי, קורט ואלדהיים, אף שיעקר קשריו המדיניים היו עם ארטאנט. עדיין לא ברור מתי יסכים יארניג למסור את כתב־היד של זיכרונותיו לפירסום. אך כאשר יתפרסמו הזיכרונות, לא קשה לשער כי את אשמת כישלונו יטיל על ממשלת ישראל. יארניג, "הוקפא" מאז פברואר 1971 כאשר, לדעת ממשלת ישראל, "חרג מסמכו"ותיו".

הזכמת הגוי השוודי. חריגה זו באה לאחר שהציג לישראל קושיה פשוטה, ו"ל

עוד בשנת 1968 ניסה יארניג להביא לפתיחת הסואץ כקו של שלום בין ישראל למצריים. בתואנה של חילוץ הספינות ה"לכודות הציע להתיר למצריים להכשיר את הסואץ להפלגה, ויכוח על מוצא צפוני ומוצא דרומי קבר את הרעיון. רק שנתיים מאוחר יותר (ב'1970), תפס משה דיין את חוכמתו של הגוי השוודי.

דיעות

שלום כפוי -

שלום רצוי!

"עדינו לבקש מן המעצמות

לכפות עלינו שלום!"

טוען הפרופסור חריה־לשון

כמה אנשים מוכנים לבוא בערב של המסין לוהט, במוצא־שבת, כדי לשמוע דיון ערטילאי על בעייה מופשטת: "האדם והמדינה"?

התשובה הפתיעה אף את היוזמים: ב"אולם בית־סוקולוב בתל־אביב הצטופף קהל של כ־500 איש, שמילא את כל המושבים, תפס את המעברים וחסם את החלונות. מזה זמן רב לא היתה בארץ אסיפה כה נרגשת. חלק ניכר מן הנוכחים היו אקדמאים בגיל־העמידה, שאינם רגילים לבקר באסיפות פוליטיות.

מדינה פאשיסטית. בפני קהל זה נשא הפרופסור ישעיהו ליבוביץ את הרצאה הפתיחה. היא עוררה לא פעם תגובות חרי"פות מתקלה, שהפרופסור חדה־לשון השיב עליהן חשובות מוחצות.

טען ליבוביץ: "המדינה היא צורך, אך לא ערך. אדם צריך לאכול ולהשתין — אבל אכילה והשתנה אינם ערכים. ערך הוא דבר שהוא בגדר בחירה, שהוא יכול ל"עשות או לא לעשות, כמו להאמין ולהאוב. "יש ערכים דתיים, ויש ערכים הומאניים" טיים. המדינה היא רק מיסגרת שבה ניתן להגשים ערכים — או לא להגשים. ברגע שהופכים את המדינה עצמה לערך, היא הופכת מדינה פאשיסטית".

הפרופסור לא שלל את עצם הצורך ב"מדינה, לשם הגנה עצמית קיבוצית. אך הוא שלל מן המדינה את הזכות לחנך, ל"הגשים יעדים כלכליים־סוציאליים ולהשפיע על מהות החברה.

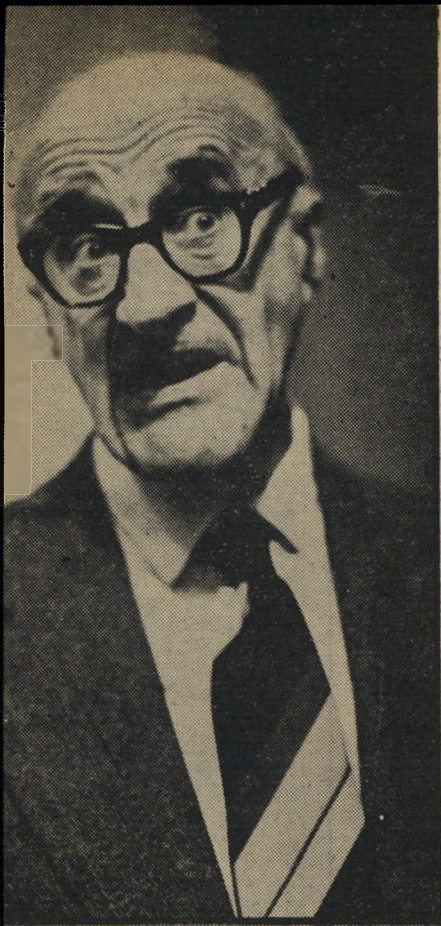
זנבו של חתול. אורי אבנרי, שדיבר אחריו, הסכים לגישת הפרופסור — מילבד בנקודה אחרונה זו, לדעתו, על המדינה המודרנית למלא תפקיד חיוני בהבטחת הצדק הסוציאלי לאזרחיה, באמצעות מדינ"יות כלכלית־סוציאלית.

אך אבנרי תמך בדברי ליבוביץ לגבי מהות המדינה, "אין זה נכון שהמדינה סטתה בשנים האחרונות, ובייחוד אחרי מילחמת ששת־הימים, מן המסלול הנכון. האמת היא ששם קום המדינה נוצר בה דגם של מיש"טר, שהיה מלכתחילה פסול מעיקרו. אין טעם למתוח ביקורת על תכונה זו או אחרת של דגם זה, אלא יש לשלול את כולה, ו"ליצור דגם חדש לגמרי. אחרת נהיה משור"לים לחתול, המסתובב כל ימיו במעגל ב"גיסיון לתפוס את זנב עצמו".

למרות הסכמה יסודית זו, פרץ ויכוח בין השניים כאשר תקף ליבוביץ את הסברה שהשמיע אבנרי, שהכמהיה למדינה כערך עליון מהווה, אולי, ירושה ביולוגית מעולם בעלי־החיים, שבו יש "מדינות" גם לנמלים ולדבורים.

"אם כן," טען אבנרי, "ההומאניזציה של המדינה היא שלב בהתקדמות המין האנושי. ליבוביץ שלל גישה זו, טען כי הערצת המדינה היא תכונה אנושית דווקא, "לאדם, בניגוד לנמלים ולדבורים, יש בחירה" ציין.

השחתת המדינה. גם עם שאר ה"משתתפים בדיון היה לליבוביץ דיון־דברים חריף. הוא ליגלג לתיאור ההיסטורי ה"מארכסיסטי שהשמיע המשורר הקומוניסטי סמיח אל־קאסס, שטען כי המדינה היא רק המצאה של מעמדות מנצלים. הוא גם תקף בהריפות את דבריו של ח"כ מאיר פעיל, שעבר לעניינים אקטואליים וניסה לקבוע את דמותה של המדינה הפלסטינית הצעיר"כה לקום. "אין לנו כל זכות לקבוע לפלס"טינים מה לעשות במדינתם." קבע ליבוביץ במרצות. "אנחנו צריכים לצאת מן השטחים הכבושים לא כדי להשיג שלום, אלא כדי להציל את המדינה עצמה מהשחתת דמותה המוסרית, החברתית, המדינית והאנושית."

הוגה־דיעות ליבוביץ

להאמין ולאחוב

בניגוד לגתן ילין־מור, שהביע את אמונ"תו שהשלום הישראלי־ערבי קרוב, השמיע ליבוביץ חזות קודרת יותר: "השלום ה"יחיד האפשרי הוא שלום כפוי מבחוח. "עלינו לבקש מן האמריקאים והרוסים ל"כ"פות עלינו שלום!" סיכם הפרופסור.

פשעים

שוטלי שימשון

מחבלים בכרם

מה הקשר בין קבוצת

"שימשון" למעשי האלימות

נגד ראשיהם?

ההתפוצצות של מיטען חומר־נפץ במוע"דוך־הקלפים של יהודה טוב, המכונה עמוס, היתה חוליה נוספת במלחמה המתנהלת בכל עווה בין חברי כנופיית הכרם, שעד לפני שנים אחדות שלטו בעולם הפשע בתל־אביב.

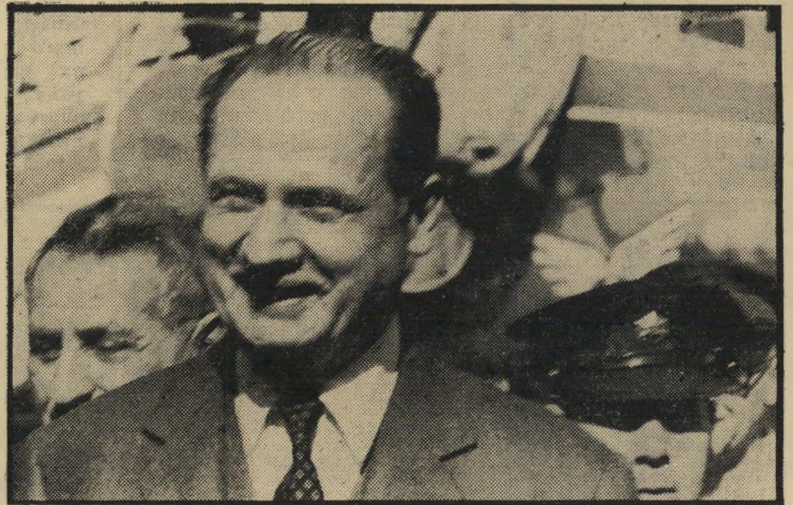
המיסטר, מסיבות הידועות לה היטב, מעדיפה להניח כי הפיצוץ היה נקמתו של קלפן שהספיד את כספו. אולם יודע־דבר, המקורבים לחבורת הכרם, יודעים את ה"אמת. אמת זו, היא שהיתה גם המניע ל"הצתת מכונותיו של שחקן קבוצת הכרם שימשון, געדון דמתי, או לבריתו לאילת לכמה ימים של שחקן אחר של שימשון, דויד שוקיאן.

לשלושה מיקרים אלה יש לצרף גם את ניפוץ השמשות ב"פאב" של אברהם לב, שחקן בית־ד תל־אביב, ערב מישחקו עם קבוצת שימשון לפני ארבעה חודשים. מגפ"צי השמשה השאירו פתק ועליו הכתובת: "ההיגיון משתלם, ולכן כדאי לך לחשוב פעמיים". לב חשב פעמיים, הודיע כי הוא חולה ונעדר מן המישחק בו ניצחה שימשון.

עובדה נוספת: זמן קצר קודם־לכן גבי רה שימשון על הפועל חיפה בתוצאה 5:0. הנהלת הפועל חיפה קנסה את השחקנים ב"500 לירות כל אחד, על היכולת הדלה שי גילו במישחק.

חידוקי דיעות. שנים רבות היתה קבור צת שימשון בשליטת חבורת הכרם. שליטה בקבוצה פירושה הכנסות גדולות, בעיקר מזכיות בטוטו. כמה שנים טובות עמדה חבורת הכרם מאחורי הווכיות הגדולות ב"טוטו, בעיקר כאשר נצברו פרסים ראשי"נים לסכומים של מאה אלפי לירות. על־ידי הימור בסכום של כ־70 אלף לירות, ניתן לזכות בכל תוצאה בשלושה מישח"

(המשך בעמוד 26)

שגריר יארניג (1972)

להחליט ולראות את הנולד

ביקש תשובה בנוסח של עורך־דין: הן — או לאו. יארניג ביקש לדעת אם תסכים ישראל לסגת אל הגבול המנדטאורי הבינ"לאומי בין ישראל למצריים, תמורת חזוה"שלום. ישראל סירבה, אף שאת סירובה ניסתה, ללא הצלחה מרובה, להסביר בפילופילים תלמודיים כשל פרקליט המנסה לחלץ את שולחו מן הכלא בעזרת "פרצות" ב"חוק.

שלמה ארצי הפסיד כדור בראש

וגם את הפרס הראשון

ומייד נשמע קולו של הקפטן, המתנצל על הטעות המודיע כי הטיסה איננה בקו ניו-יורק-קאהיר כי אם בקו ניו-יורק-לונדון.

העיתונאי אלי למראו,

בעל הוצאת הספרים שהוציאה את ספרם של בעלי מדור זו הארץ, זו ארץ זו? נדהם הי שבו, כשקיבל מיכתב מויל-מינגטון בארצות-הברית, ובו הזמנה של חמישים ספרים, לנדאו בירר את מיקומה של העיר, ואז הסתבר לו כי היא בירתה של דלוואר, המדינה הי קטנה ביותר בארצות-הברית, ושמוסר מקום על המפה מצויין שמה בשיטחו של הים. עוד הסתבר לנדאו כי וויל-מינגטון היא גם עיר מולדתו של דיק קרדור, אחד המאיי-רים של הספר, וכי אנשי הי קהילה היהודית במקום, הידור עים כציונים קנאים, התנאו כל כך על כי בן-עירם השתתף בהוצאת ספר בשפה העברית, עד כי החליטו להעניק את הי ספר כמתנה לכל ילדי הקהילה.

מני פאר מארגן לאחר

רונה ערבי-משחקים בשם "שחק אותה", המתקיים בפאב הנרי השמיני בהרצליה-פיתוח. במיסגרת הערב נוהג מני לש-לוח כמה מתנדבים לבושים בי סיגרים בלבד, ללא כל בגד נוסף, חבושים בכובעי-טבחיים, אל המיסעדות שבסביבה. המי שימה המוטלת עליהם היא לי הביא אישור, כי ביקשו עבודה כטבחים ונידחו מפאת חוסר מקום. מי שמביא את האישור מקבל פרס יקר-ערך. באחד הי ערבים שלח מני מתנדבים כי אלה, הללו חזרו כתום רגעים ספורים וזכו כל אחד בפרס. מייד לאחר מכן נפתחה הדלת, ואל הפאב נכנסו שלושה אנ-שים לבושים בסיגרים חבושים בכובעי-טבחיים, וניגשו אל מני הנדהם. הם סיפרו כי אנטיגוני, בעלי-המיסעדה הידוע, שלח אותם וביקש אישור כי מני פאר אינו זקוק לטבחים. הסי-תבר כי לאנטוני נמאסו המת-נדבים מחפשי-העבודה, והוא החליט להחזיר למני כגמולו. הוא ניגש אל שלושה אורחים שישבו במיסעדתו והבטיח להם תמורת העיסקה ארוחה חינם. האורחים זכו לא רק בארוחה במחיר של 300 לירות, אלא גם

האדם. הוא הפריע לכל הנוא-מים, הגיע לשיאו כאשר קרא לח"כ מאיר פעור: "כל מטאטא-רחובות בפאריס מדבר יותר טוב ממך!" השיב פעור: "אתה מייצג פה את מפלגת החשישניקים!"

יום לפני שהתקיימה תח-רות האירועים בשטוקהולם הגיע איום טלפוני לשגרירות ישראל. המאיים, שטען כי היא איש אש"ף איים לרצוח את הי נציג הישראלי לפסטיבל, "ל-מה ארצי. ארצי, שהדבר סו-פר לו בחזרה הגנרלית, היה נרגש ומתוח משך כל התחרות, סיפר לאחר-מכן: "ראיתי את עצמי עם כדור בראש, מת לי-עיני מליוני צופים ברחבי אי-רופה, אז הייתי בטח זוכה במקום ראשון."

בישיבת מועצת עיריית תל-אביב תמהו חברי המועצה לפשר היעדרו של סגן ראשי העירייה, האחראי על התעבו-רה, אריה קרמור. כאשר הציצו מבעד לחלונות אל רח-בתי-החנייה של העירייה, נפת-רה התעלומה. הסתבר כי קרמר, הידוע כחוליה-הגנה, ירד לנסות במורידיו מכוניות אשפה חד-שות שרכשה העירייה, השתע-שע בנהיגה בעוד חבריו עסקו באישור התקציב.

באותה ישיבה תבעו חברי הנחלת העיר מטעם הי מפד"ל כי העירייה תקצץ בי תקציביה. קרא לעברם עורך-הדין יצחק מורייץ, האחראי לכספים: "רבות, הראו דוגמה אישית וותרו על ההקצבה בסך 50 אלף הלירות שאתם מקב-לים למימון המכוניות המכרי-זות על כניסת השבת!"

כמה ריגעיה-חרדה קשים עברו על עורך-הדין צבי לידסקי, שחזר משהות קצרה בארצות-הברית. לידסקי, שטס בחברת התעופה טוואר, עלה על מטוס שאמור היה להתעכב בלונדון. אחרי המראת המטוס נשמע לפתע קולו של הקבר-ניט, המברך את נוסעי המטוס בטיסתם מניו-יורק לקהיר. דיילת החוויר כסיד, קרא לי-מתכוון לרדת בקהיר, מאחר שי הוא בעל דרכון ישראלי. הי דיילת ניגשה אל תא-הקברניט,

בדיון על דו"ח ועדת חיים בן-שחר התלונן מזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משה, ש-מערכת הרמקולים של הוועד-הפועל אינה פועלת כראוי, אם זה יימשך כך בישיבה הבאה, איים, "אדרוש תוספת-צרי-רי הוועד: "לפי דו"ח בן-שחר, תשלם גם על זה מס!"

צעיר בשם אילן רמי-אל, שהיה אסור במשך כמה שנים באירלנד בעוון עיסקי סמים, היה המיטרד העיקרי ברביעית שנערך השבוע בתל-אביב, על הנושא המדינה ו-

חבריו של השר גידעון האיוון לצמרת המפלגה הי ליברלית העצמאית, הופתעו כאשר הפך בשבועיים האחרונים לנץ שבניצים. האיוון, שי היה נץ ידוע עד שהתמנה כי שר-בלייתיק בממשלת רבין, הפך בתקופה זו ליונה שביונים. כאשר נשאל, בשעתו, מדוע הפך מנץ ליונה, השיב: "בגלל מה שאני שומע בממשלה. אני רואה עכשיו מה שלא ראיתי קודם". עתה, משהפך שוב נץ, נשאל מה אירע, והשיב: "בגלל מה שאני שומע בממשלה. אני רואה עכשיו מה שלא ראיתי קודם."

ג'ק לורד הלא הוא השחקן סטיב מק-גארט, כוכב סידרת המתח הטלוויזיונית "הוואי חמש אפס", מארח את צלם העיתונות הישראלי שבתאי טל בחצר משרדו בחונוולו. טל והעיתונאי אורי דן, שיצאו בשליחות השבועון הגרמני "שטרן" לארצות-הברית, עשו את כל הדרך לחוואי כדי לפגוש את הכוכב הנערץ. כאשר חזרו משם עם תמונות בחברת ג'ק לורד, שתכניש את השמועה כאילו הוא יהודי, הפכו השניים לאלילי הנוער בשכונות מגוריהם. "הנה החברים של מק-גארט!" מצביעים עליהם.

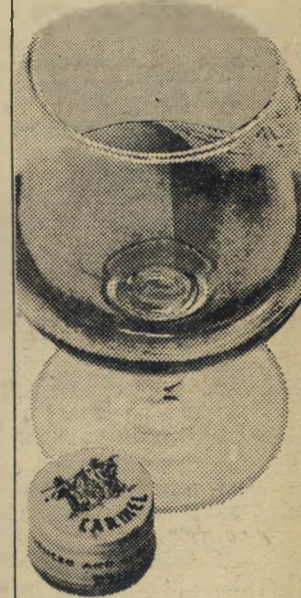
ששי קשת שמה להצטלם באותו מעמד בחברתם של אשתו, חשקנית יונה אליאן, ויוסקה מרחובות, שהוא פועל בבית-חרושת והידוע כמעריך שחקנים, שאינו מחמיץ שום אירוע בהשתתפותם. הוא מחזיק בכיסו באופן קבוע תצלומים שלו בחברת מיטב אמני ישראל, מראה אותם בגאווה לכל.

דודו טופז ביחד עם ג'וזי כץ, שימעון סיאני, ניסים עיזיקי, מני פאר, ששי קשת ובונו שרעבי, השתתף בתערוכת ציורים מיוחדת של זמרים-ציירים שאורגנה על-ידי הזמרת המציירת אסנת פז (מאחור). באותה הזדמנות הציג דודו טופז גם את חברתו החנינית החדשה, טלית גוברון.

לאנשים הנכונים

777 ברנדי בינלאומי

כרמל מזרחי מיקני ראשון לציון וזכרון יעקב

הקצב הסביר בחיך העיסקיים מתגבר; לא תקבל את זה ברוח טובה! כי אינך אוהב לחץ, אבל אם תתייחס לזה כאל שלב ריגעי, תצא מן העניין בהישגים גדולים וגם בהכנסות רציניות. איגרת מרחוק תקרב יום גדול בחיך. בת טלה: תקבלי החלטה נחושה, וגם תעמדי בה, לשם שינוי.

אתם מחפשים אתגר שיתן לכם את ההזדמנות להוכיח את עליונותכם. התלהבותכם תשרה השבוע אווירה של התלהבות על אלה הסובבים אותם. כדאי להזכיר שהשנה היא שנה טובה לבני מזל שור החושבים להינשא. לכן, מוטב אולי להזדרז לפני שהשנה תגיע אל סיומה.

אל תהיה כזה ברך. אין בני-אדם מושלמים. כדאי שתתחיל לעשות כמה פשרות בעניינים רומנטיים. נסה להסתפק במצוי ואל תחפש כל העת שלמות. ריב עם אדם שאתה מכבד מאוד ישפיע על פעילותך. כדאי שתבדוק אם הסיבה לריב אינה נעוצה בך. מכתב שיגיע מאדם שלא שמעת ממנו זמן רב, ישמח אותך ביותר.

כמו בשבועות האחרונים, הבעיות המרכזיות שלך הן: חוסר כסף ושיעמום. במישור הפיננסי אין רגיעה. מוטב שתתחיל לחשוב על חריגה קיצונית מעיסוקך — או אי-עיסוקך הרגילים. אם לא תשנה את המצב, אתה עשוי להיתקע לצמיתות. במישור הרומנטי, לביאה אין עוד טעם רב לרומנים הקצרים והקלים. שמא תחשבי על משהו קצת יותר רציני? מצד שני, דווקא האדם המדבר הרבה, איננו מתאים לך כלל.

צפוי לך שבוע סוער מבחינה רגשית. מוטב שתהיה ער, יותר מתמיד, כדי לא לטעות ברגשותיך האמיתיים כלפי האנשים הקרובים אליך. אם תשלט ברגשותיך, תיזהר להצלה חברתית ותפגוש באנשים מעניינים. במקום העבודה — התקדמות איטית אך בטוחה. הדיכאון שבו אתה שרוי באחרונה יחלוף מהר. אילו הייתי מקדיש קצת יותר מחשבה לאדם הטוב — היית יוצא נשכר.

סוף השבוע יחייב זהירות במה שנוגע לעסקים או לבריאות. משהו הקשור באש עלול להעביב על שימתך. מולך מצוי שבוע זה בסימן של להבה. יהיו לך גם הסתבכויות עם ילדים במישפחתך. שילדיו ויכוח חריף בין ההורים. ייתכן וייראה לך כאילו נשקף לך מקור הכנסה מבטיח יותר מאשר עבודתך הנוכחית. שקול היטב את מעשיך ועל תסמוך רק על האינטואיציה שלך. הרבה במסעות מחוץ לעיר. התעסק בספורט.

האתגרים שאתה מעמיד על עצמך מבחינה רוחנית עלולים לעייף אותך ולגרור לך כאבי ראש. תיווכח לדעת שעיוכב רציני בעבודה, שפגע ביוק רותך, נגרם בעקיפין בגלל אשה נאה. המרגיז הוא שזה בכלל לא היה כדאי. אל תאשימי את עצמך בכך שידדי קר ואדיש כלפיך. הרי סבלנית.

אנשים

גיטה לוקה היתה אורחת-הכבוד בהצגת הבכורה החגיגית של ההצגה „הכל עובר חביבתי”. בהצגה הושמעו שירים רבים, שהיו להיטיה של גיטה בשנות החמישים. גיטה התרגשה לשמע השירים, פרצה בבכי. חברי-הכנסת יוסי שריד, שנכח אף הוא בבכורה, ניגש אליה להרגיעה, סיפר לה שכייל היה מעריץ נלהב שלה, ובמיוחד אהב את שירה „הירוקה”.

במתנות רבות שהעתיר עליהם מני פאר עצמו.

■ מנהל סרטי קולומביה בישראל וקונסול-הכבוד של מדינת מונקו, **אמנון מלול**, נכח בעת ההקרנה המלכותית שהתקיימה בלונדון, בנוכחות המלכה **אליזבת**, לסרטתה של **ברברה סטרייסנד** גרסה מצחיקה. מסלון הנרגש עמד ליד סטרייסנד בעת כשזו עמדה ללחוץ את ידה של המלכה. נהוג שהמלכה היא הפותחת בידיה, אך ברברה סטרייסנד לא התחשבה בכללי הטקס. ירידה על המלכה בשאלות, הדי הימה את הנוכחים ואת המלכה עצמה. כתום ההקרנה הציע מסלון לברברה סטרייסנד להיות אורחת-הכבוד בהקרנה שתיערך לסרט בישראל. בריברה, שהיא יהודיה, הבטיחה לבוא, בתנאי שמועדה-ההקרנה לא יתנגש בלוח-הזמנים העמוס שלה.

■ קרח מכאן ומכאן מצא עצמו צלם הטלוויזיה והזמר **איתן דרר**. הוא הקליט פיזי-מוניטורומט לעידוד ההתנדבות למשמר האזרחי, גייס לי צורך ההקלטה תזמורת ואל-פנייה-הקלטה שלא דרשו תשלום עבור שירותיהם. את הפיזומון השמיע דרר באוזני אל"מ (מיל). **סמלה לוי**, שהיא סגן מפקד המישמר האזרחי. סמלה התלהבה, שלחה את סרט ההקלטה לגלי צה"ל ולשידורי יש"ר. הוועדה האומנותית של גלי צה"ל פסלה את הפיזומון, ואילו הוועדה האומנותית של שידורי ישראל החליטה שהוא ראוי לשידור. אך מאחר שעדיין לא נבחר מנהל לרדיו, לא הוחלט באופן סופי אם לשדר את הפיזומון ומתי. הגיב דרר: „מי שסובל מהקפאת הפיזומון הוא המישמר האזרחי. עובדה, פחות ופחות אנשים מתנדבים אליו”.

בינה רקנטי אשתו של הבנקאי רפאל רקנטי, מבעלי „בנק דיסקונט”, פתחה תערוכת פיסלי ברונזה. טען אחד: „להיות פסל, צריך להיות עשיר!”

מטבע החוץ של המדינה יאזל תוך 3 חודשים *

קיסנינג'ר מאיים בהכרה באש"ף * רבין מאיים במילחמה

מונעת אם לא תחודש אספקת הנשק האמריקאי * מנהיגי

המימסד היהודי בארה"ב מסרבים לתמוך במילחמה נגד פורד

הנכבד ששאל

פקודות. הבנקים המרכזיים בארצות-הברית יכולים לווסת כרצונם את נפח ההלוואות, שיכולה ישראל לקבל בבני קים אחרים בעולם.

מקור כספי אחר, ממנו קיווה האוצר להיושע, יבש גם הוא. ישראל קיוותה שממשלת גרמניה תאשר את הבטחתה להעניק נוספת בסך 600 מיליון מארק על חשבון הפיצויים לנפגעי הנאצים. על חשבון סכום זה קיוותה ישראל לקבל הלוואות מבנקים גרמניים. לפתע מסרו הגרמנים כי הדיונים בנושא זה הופסקו בגלל התנגדות מיפלגות האופוזיציה. בירושלים הועלה חשד כי צעד זה הוא חלק ממסע-החנק האמריקאי.

נוכח חנק זה שהטילה ארצות-הברית על כל משאבי ההון של המדינה נשאר רק מכשיר כספי אחד בידי המדינה: הסוכנות היהודית. לסוכנות היהודית יש שם טוב בחוגים הפינאנסיים בעולם, והיא יכולה לגייס הלוואות במקום שמדינת ישראל נכשלת. סביר כי ארצות-הברית לא תוכל לסגור את ההלוואות לסוכנות, כשם שהיא סוגרת למדינה.

על רקע זה זימן אליו ראשי-הממשלה בשיעור שערך את פינחס ספיר לשיחה בארבע עשר ניו, ביקש ממנו להפעיל מיד את הסוכנות למיבצע גיוס כספים מכספי סוכנות. מחר, רבין תבע מספיר לבטל את תוכניתו הקודמת, לפיהן עמד לצאת למסע של 16 יום די אסטרטגיה, הציב בפניו משימה של גיוס 300 מיליון דולר. רבין מקווה כי די בכספים זה כדי לשפר את יכולת המדינה לעמוד בהוצאות.

פינחס ספיר נענה לבקשה ושינה את תוכניתו. הוא החליט לצאת לאיראן, המרכז החדש של העשירים היהודים, ואחר-כך לארצות-הברית, שם ינסה לגייס כספים מכל מקור אפשרי.

כאשר יכלו כל הקצינים, נשאר למדינה עוד אפשרות אחת, קיצונית ביותר. בבנקים במדינה יש פיקדונות של זרים ב-900 מיליון דולר. פיקדונות אלו אינם חלק מיתרות המטבע של המדינה. כיוון שבעליהם יכולים להוריד ציאת כל רגע, הם מפקידים בישראל ביגלל התנאים הטובים שמשלמים להם.

בשעת-החירום יכולה מדינה לתפוס את כל הכספים הזקוקים, דבר שיייתן לה נשימה לעוד חודש וחצי. אבל ברור כי לאחר צעד כזה לא יסכים איש לתת את דולר המדינה, ולכן זהו צעד של הרגע האחרון ממש.

יתרות הדולרים בקופת האוצר אדומים, כמו בשעון החול, כאשר ראש הממשלה יודע כי בעוד שלושה חודשים לא יהיה במה לשלם תמורת הייבוא השוטף של המדינה. מחסני צה"ל יהיו מלאים בכלי-נשק. השטחים יהיו מלאים בהתנחלויות. העיתונות תהיה מלאה בסקרי דעת-קהל על הפופולריות של רבין.

אבל מחסני המזון יהיו ריקים.

כל זה לא יכול היה לקרות כאשר היה פינחס ספיר שרי-האוצר כי ספיר היה שר בכיר מאוד, ולא עלה על הדעת שלא לשמוע את דעתו לפני קבלת החלטות מדיניות גורלית. אך בממשלת רבין, לא שאל איש לדעתו של יהושע רבינוביץ — ורבינוביץ עצמו נהג כאילו כל עניין היחסים עם ארצות-הברית אינו גנוג לו.

ביקורים אסורים

אבד רבינוביץ עצמו הפך קורבן ראשון לשינוי היחסים.

כי מיד עם פרוץ המשבר, נקטה ממשלת ארצות-הברית אמצעי הסרת-קידים ביחסים בין שתי המדינות — ואף ביחסים המדיניים ביכול.

היא סגרה את שעריה בפני מנהיגי ישראל.

גם בשיא המשבר בין ישראל וצרפת, לא התקשו אנשי-מדינה ישראלים לבקר בפאריס. אולם שרי ישראל גילו לפתע שאינם יכולים לנסוע לארצות-הברית.

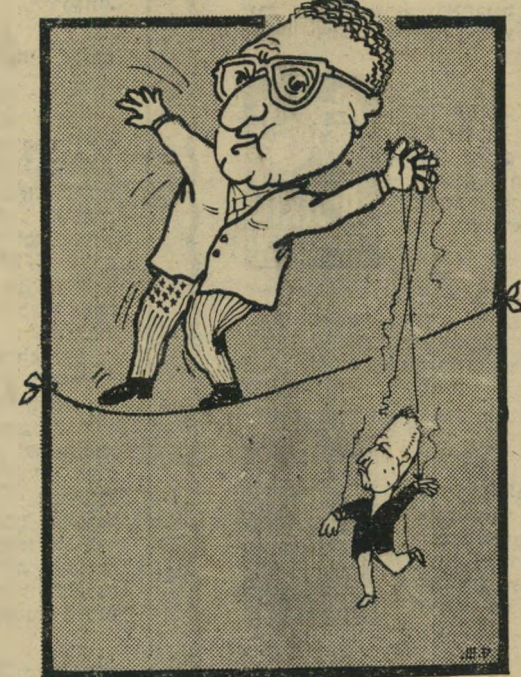
איסור בלתי-רגיל זה הוטל על יהושע רבינוביץ, יגאל אלון ושימיעון סרס. רבינוביץ ביקש לצאת לפגישה עם

כל ישראלי יודע כי המדינה תלויה מבחינה כלכלית בארצות-הברית. אך מעטים, אף בצמרת המדינה, מודעים לממדיה של תלות זו.

כל רכישות ישראל בחו"ל ממומנות על-ידי "רזרבות מטבע-החוץ" של המדינה — מצבור מטבע-החוץ המצוי בידי המדינה. רזרבות אלה, יחד עם הלוואות חדשות, הם עורק-החיים של המדינה, בדומה לקנה-האוויר של אדם.

בשבועיים האחרונים החלה ממשלת ארי צות-הברית לחנוק את הקנה הזה, פשוטו כמשמעו. מבחינה כלכלית, כבר החלה המדינה להיחנק.

במיספרים יבשים, המצב מבחינ: יתרות מטבע-החוץ שבידי ישראל מסתכמות כיום ב-250 מיליון מסכום זה הן הלוואות שגייסה ישראל בחצי השנה האחרונה. ישראל

התמיכה האמריקאית נמשכת

מוציאה בכל חודש כ-600 מיליון דולר על ייבוא ותשלומי חובות.

רזרבת מטבע-החוץ של ישראל תספיק ל-12 חודשים. לכן, לרבות נשלושה חודשים, אם לא יוזרם מטי בעיחוף נוסף לקופת המדינה.

תחזית הסיכוי למליון מתורש של מאגר הדולרים ב-12 חודשים הקרובים היא עגומה ביותר. האמריקאים הפסיקו פשוטו כמשמעו את העברת הכספים מתקציב הסיוע לישראל. שכבר אושר על-ידי הקונגרס.

מזה כמה שבועות מונעת ארצות-הברית לא רק סיוע כספי, אלא גם קבלת כספים ממקורות אחרים. ניסיונותיהם הנואשים של ראשי האוצר להשיג הלוואות ממקורות אחרים עלו בתוהו. שליחים דחופים, שיצאו לאירופה ל-12 גוים כספים, גילו לפתע כי ערכות בנק ישראל אינה מוכה עוד עבור הבנקים.

תהליך זה החל עוד לפני חודש. כאשר בנק צ'ייס מנהטן, השייך לאחי של סגן-הנשיא האמריקאי, סירב להעניק לישראל מלווה בסך 120 מיליון דולר. האות עבר כבוס בכל הקהילה הפינאנסית המערבית: אין להעניק הלוואות לישראל. הוראה כזאת אינה מצריכה חוזרים או

ה סרט "העכבר ששאל" סיפר על מילחמה דימ' יונית, שהכריזה מדינה קטנה אלמונית על ארצות-הברית. שליטי המדינה הקטנה רצו להפסיד במילחמה, להכריח את ארצות-הברית לכבוש אותה — וכך לזכות בשפע הכלכלי אשר האמריקאים רגילים להמסירו על אויב מנוצח.

אולם בסרט ניצחה דווקא המדינה הקטנה את ארצות-הברית — והחשבון כולו השתבש.

כך זה בעולם האגדה והסרטים ההיתוליים. השבוע נסתבר לממשלת-ישראל שהכרזת מיד' חמה על ארצות-הברית היא עניין הרבה יותר חמור ומסוכן.

רמאות ?

קשה לדעת מה היה חשבוננו של יצחק רבין, כאשר החליט לפוצץ את שיחות קיסנינג'ר. יתכן שדעתו הייתה נתונה כולה לענייני פנים — ואכן, הוא הפך בן יום לדמות פופולארית, כאשר כל מיפלגות הממשל — מחרות עד מוקד ומאגודת-ישראל עד שינוי — מת' לכדות מאחוריו בהתלהבות.

אך רבין ידע כי הוא מנחית מכה מכאיבה ביותר על הנרי קיסנינג'ר וג'ראלד פורד, ודווקא ברגע עדין ביותר, כאשר הם קוצרים תבוסות בכל רחבי העולם. הוא לא סיכל רק את מדיניותם, אלא גם פגע בהם באופן אישי.

במיוחד זעם קיסנינג'ר. הוא לא היה יוצא למסע הדר-מאתי, דווקא בשעה שהתרחשו אסונות בהודו-סין ובפור-טוגל, לולא היה בטוח שההצלחה מונחת בכיס. עמדתו של אנוואר אל-סאדאת, נשיא מצרים, לא השתנתה במה' לך השיחות, והוא נשאר נאמן לעמדותיו, כפי שהודיע עליהן מראש לקיסנינג'ר.

אולם ישראל, כך סבר קיסנינג'ר, רימתה או'ת.

על מה התבססה טענה זו? בעת ביקורו בווינגטון, לפני התחלת השיחות, הפיץ יגאל אלון סביבו אווירה אופטימית. אחרי שגודעה לו העמדה המצרית, הוא נתן לקיסנינג'ר להבין שאפשר להתפשר עליה. אולם במהלך השיחות נתברר כי הבטחה זו של אלון הייתה חסרת-כיסוי — וכי אף הוא עצמו ובכסף של היהודים, אלא נכנע לקו של רבין.

לקראת הסוף נעשה רבין נוקשה יותר ויותר. היחיד שניסה למתן אותו במיקצת היה דווקא יצחק רפאל, שהציע בפיקחות שלא לתת תשובה שלילית מוחלטת, אלא לבקש באופן רשמי רק הפסקה זמנית של השיחות. שני השרים הדתיים האחרים תמכו בכך. אולם כל שאר חברי הממשלה, וביניהם אותם הקרובים "יונים", תמכו בהפסקה גמורה של המשא-ומתן.

על מה הם סמכו?

יתכן שהם הושפעו מדעתם של יועצים, אשר ניבאו כי מעמדם של פורד-קיסנינג'ר הוא עשוי כל-כך חלש, עד כדי לא יוכלו להעניש את ישראל, מכיוון שהקונגרס סוכך עליה. ב-1976 תיערכנה בחירות בארצות-הברית. הכל יהיו תלויים בקולות ובכסף של היהודים, וכך תוכל ישראל להחזיק מעמד בשנתיים הקרובות גם אם קיסנינג'ר יתרגז מאוד.

יתכן גם שרבין ועמיתיו לא עשו בכלל שום חשבון הגיוני, ופעלו — כרגיל בממשלת ישראל — ללא תוכנית מפורטת, לפי מיטב המסורת של "האיתור הישראלי".

כך או כך — השבוע נסתבר לממשלת רבין שהיא עומדת על עברו פי פחת.

חנק

ה מכה הנגרית הראשונה באה במקום הרגיש ביותר. תר ביחסי ישראל-אמריקה: חכסף.

שרתאוצר האמריקאי שנדחתה בעבר כבר כמה פעמים. פרס רצה לדון על הסכם הרכש הצבאי הבא, ואלון ביקש פגישה עם קיסינג'ר. לשלושתם נמסר, הדבר הודלף במיתון עליונות, שאין השעה כשרה עתה לביקוריהם בארצות-הברית.

רק לאישים זוטרים נותרה האפשרות לנסוע לאמריקה. מה גרם לאיסור זה?

המטרה הראשונה היתה, מן הסתם, הפגנתית. ממשלת פורד רצתה להמשיך לחברי ממשלת-ישראל את חומרת המשבר בין שתי המדינות, בצורה אישית ומיידית ביותר. אך היתה לאיסור גם מטרה מעשית. בצעי קנותם הרגילה, הכריזו ראשי ישראל בקולות קולות שהם מתכוונים לפנות לציבור האמריקאי קאנגרס הנשיא וממשלתו. הם התכוונו בכך קוריהם לפנות לאמצעי-התיקשורת, לקונגרס וציבור עצמו. עכשיו נמנע מהם הדבר כאופן פומי.

אמבארגו זוטא

ה מורה עוד יותר היתה השעיית היחסים בעניין שגם בו תלוי גורל המדינה, בייחוד בשעה שגברו סיכויי מלחמה.

משכונת האחרונים החל להסתמן מעין אמבארגו-זוטא על נשק לישראל.

חלק מן הדברים נודעו באמצעות העיתונות הזרה: המשאומות על רכישת מטוסי הקרב החדשים מדגם 159 נקטע באיבו.

● מישלוחי טילי הקרקע-קרקע מדגם לאנט, שנועדו להיות התשובה הישראלית לסקאדים, ושעל אספקתם לישראל סוכם בביקורו האחרון של אלון בווינגטון, עוכבו.

● נדחו למועד בלתי-קבוע כל המגעים המוקדמים לקראת אספקה צבאית חדשה, החל משנת התקציב המתחילה בארצות-הברית ביוני 1975.

● בוטלו ההזמנות לצה"ל לשגר צוותים שיתאמנו בבסיסים אמריקאים בכלי-נשק חדישים שכבר סופקו, או שעמדו לספקם, לישראל.

נרמז במפורש שממשלתו של פורד אינה מתכוונת למלא את תביעותיה החדשות של ישראל לנשק וציוד צבאי, כיוון "שישראל חזקה עתה די והותר!"

דוברים ישראליים טרחו השבוע להבהיר כי ישראל יכולה לנהל מלחמה במשך חודש, מבלי להזדקק לחלפים ולציוד חדש מארצות-הברית. אולם הבטחה זו לא הועמ' דה עדיין במבחן המציאות.

חומרת המצב הביאה את יצחק רבין להתבטאות, שיכלה להתפרש כאולטימטום נגדי מוסווה לארצות-הברית. בהופיעו בוועידת הקיבוץ הארצי, דווקא, הכריז רבין כי כל עוד תקבל ישראל ציוד צבאי מארצות-הברית, לא תצא למלחמה מונעת.

האיום המרומז: אם יתברר לממשלת ישי ראש כי מאזינה-הכוחות הצבאי המידי עומד ל' השתנות לרעתה, כיגדל אייבקדת נשק אמריקאי, היא תעדיף לצאת מיד למלחמה, כדי לנצל את מאזינה-הכוחות הקיים.

האיום הושמע ושוודר — אך כליהתיקשורת הצניעו אותו מיד. כנראה על פי רמז למעלה. רבין לא רצה להפרוץ בקו זה.

קשה להאמין כי ממשלת פורד תתרשם במיוחד מן האיום. כי היא יכולה לעשות בעצמה את החשבון: אם ישראל תצא למלחמה ותנחל הישג צבאי, מובטחים אולטימטום סובייטי ותחלטה נמרצת של מועצת-הביטחון להפסקת הקרבות.

פאותו רגע תהיה ישראל תזויה שיכעי תיים בניכוי מדיני אמריקאי ובאספקה מאסיבית של נשק אמריקאי לחידוש המלחמה שנהרס במלחמה.

ז'נבה + אש"ף

א ך אמצעי-ההחן העיקרי של ארצות-הברית בי שבוע האחרון היה מתוכם עוד יותר. הוא לבש את דמותו של גורג' מקגאוורן, המועמד הדמוקרטי שנכשל בבחירות האחרונות לנשיאות.

הוא הגיע למרחב, נפגש באופן הפגנתי עם יאסר ערא פאת, הניע לישראל, ערך כאן מסיבת-עיתונאים בלתי-רגילה, של חודש, בקולו הפרופסורי היבש, שהוא "מעבד חוכנית" למדיניות אמריקאית חדשה במזרח-התיכון. עיקרה: שיבת ישראל לגבולות 4' ביוני 1967, הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצו עה, הכרה ערבית במדינת-ישראל.

כאשר נשאל איך מתיישבת חוכנית זו עם גילוי-דעת שעליו חתם בשעתו, נגד הזמנת יאסר עראפאת לאו"ם, השיב מקגאוורן בלולילב שאינו מקובל בישראל: זה היה גילוי-דעת, "לתצוקת פנימית" — כלומר, כדי לצוד קולות יהודיים. הוא לא נבע מהבנת הבעיה. עכשיו, משעמד על המציאות החדשה, הוא מתכוון להציע פיתרון רציני.

לביקורו של מקגאוורן בישראל נתלוותה הקומדיה הרגילה בעיירה פרובינציאלית. כל עסקן מדרגה ג' השיג בקדחתנות להיפגש עם הסנאטור, לפרסם בקולות קולות את פגישתו, לברך את עצמו על חוכניה הגדולה שזכה בה, אולם אוויר-תקלושמרל זו לא יכלה להסתר את הי השלכות הרציניות ביותר של ביקור זה.

מקגאוורן בא כשליח המדיניות החדשה של ממשלת ארצות-הברית.

הוא מהווה מועמד אידיאלי לשליחות בלתי-רשמית כזאת. מכמה טעמים:

● הוא שייך למפלגת האופוזיציה, ועל כן אין מעי שיו יכולים בצורה כלשהי לחייב באופן רשמי את פורד וקיסינג'ר.

● במישור הפרלמנטרי הוא תופס עמדה בכירה מאוד, כיו"ר ועדת-מישנה של ועדת-החוק של הסנאט העוסקת בענייני המזרח-התיכון. משום כך יש בעקיפין תוקף רב להודעותיו.

● באיש מרכזי בסנאט, הוא מערער את האמונה כי תמיכת הסנאט נתונה אוטומטית לישראל.

עוד לפני כישלונה הסופי של שליחותו, הבהיר קיסינג'ר לרבין כי האלטרנטיבה היחידה להסדר-ביניים היא כינוס מחדש של ועדת-ז'נבה, שבה תעמוד ישראל לבדה מול כל הערבים והסובייטים.

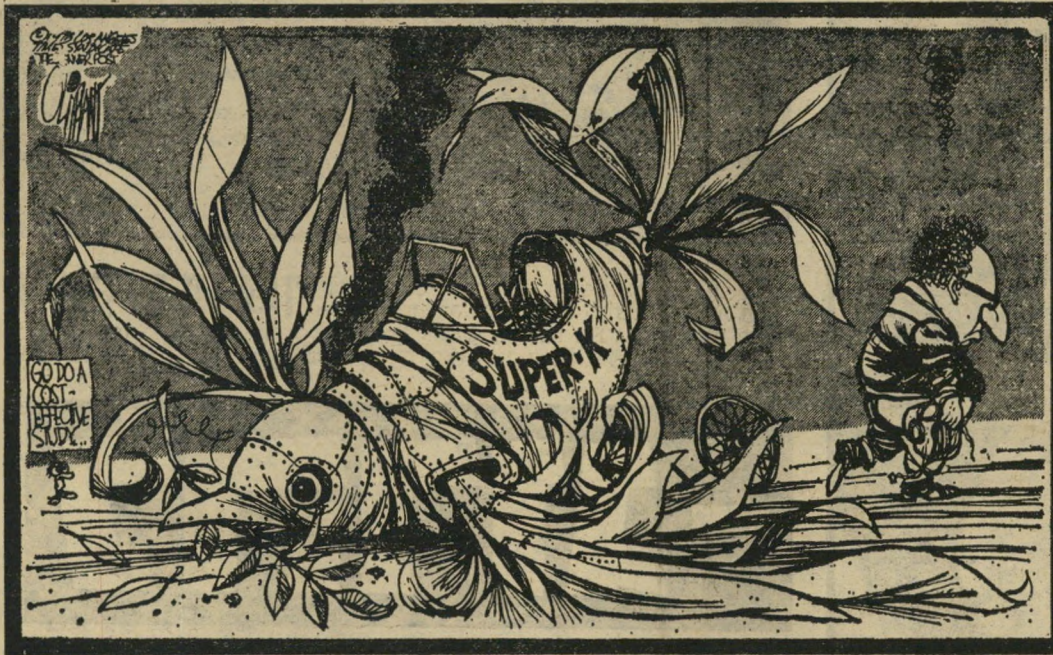
הדבר לא הבהיל את רבין, מפני שקיבל את דעתו של מנחם בגין, שאינו רואה בז'נבה אסון, כי גם בז'נבה יכולה ישראל לעמוד על שלה, להגיד "לא" לתביעות כל

בליבו של חוסיין מתגבשת זה מכבר ההכרה שעתידי השושלת ההאשמית יהיה בטוח יותר אם תחזיק רק בעבר-הירדן, בלי הגדה המערבית של הירדן. אולם חוסיין חש, בצדק, שאם תקום מדינה של אש"ף בגדה המערבית, היא עלולה לנסות להפיל אותו גם בגדה המזרחית. מכאן התנגדותו המוחלטת לפיתרון הפלסטיני.

אולם בימים האחרונים מתגבשת תשובה לבעייה זו: כחוסות נשיא סוריה, נערכת סודי חה בין חוסיין ואש"ף. עיקרה: במקרה של מידחמה, מצטרפת ירדן לחזית המזרחית. כי מיקרה של פיתרון, מסכימה ירדן למדינה פלסטינית בגדה המערבית, תמורת הסכמת אש"ף לקיומה הנפרד של ירדן מעבר לנהר.

תווה ראשונה בכיוון זה ניתנה כבר השבוע, כאשר הצהיר יאסר עראפאת כי על הפלסטינים להתגבר על הסבך, "ספטמבר השחור", בו ביצע חוסיין את הטבח בפלסטינים.

הסדר זה, אם יקום, יאפשר הכרה אמריקאית באש"ף בהסכמת חוסיין, והתקרבות אמריקאית-סורית, תמורת התרחקות אש"ף ממוסקבה. במקרה כזה לא תוכנן ישראל להמשיך כי

בעיניים אמריקאיות: יונת השלום התרסקה

החרמת אש"ף — והדבר ימוטט את כל עמי דותיה המדיניות של ממשלת ישראל.

כניעה

ה אם תוכל ממשלת רבין להחזיק מעמד מול התקפת אמריקה משולבת זו — כלכלית, צבאית ומדינית? כל הקלפים שרבין סמך עליהם נפלו מידיו, בזה אחר זה.

התמיכה המוחצת של הקונגרס, במאבק של ישראל נגד קיסינג'ר, לא התממשה.

ביקור מקגאוורן היה רמז לכך. חשובה עוד יותר להטיקה הרועמת של הקונגרס בימים האחרונים. חברי הקונגרס חוששים כי המשבר הכלכלי הפוקד את אמריקה, אי-הרצון הכללי להסתבך בעימותים צבאיים והפחד מפני הפסקת זרם הנפט הערבי אינם מאפשרים להם להעניק לישראל תמיכה נגד ממשלת פורד.

אחרי מקגאוורן בא ארצה, לביקור חפז ופיתאומי, הסנאטור היהודי יעקוב יעבץ. קרוב לוודאי שגם הוא הביא לממשלה את אותה הבשורה: במקרה של משבר, אל תסמכו על הסנאט. אין בסנאט מצבירוח לעימות עם קיסינג'ר ופורד על נושא זה.

יעבץ ומכס פישר, "היועץ היהודי" של ניקסון ופורד, שכאז לפניו, הביאו עימם גם בשורה שניה, לא פחות חמורה: אין המימסר היהודי די בארצות-הברית מוכן כעת לצאת למלחמה נגד ממשלת ארצות-הברית. עי ישראל להסי' תדר עם קיסינג'ר, ולא להילחם בו.

במצב זה, אין הרבה טעם במישלוח גנרלים ישראלים כדימוס לצורכי "הסברה" בארצות-הברית, שבה התואר גנרל הפך לתואר-גנאי, שם נירדף לכסיל פוליטי. נראה כי המתקפה ההסברית הגדולה התמוטטה עוד לפני שהתחילה.

קיסינג'ר פצוץ קשה. אבל הוא דומה לחייה פצוץ, שהוא מסוכנת הרבה יותר מאשר חייה כריאה.

פני רבין ועמיתיו עומדת עתה ברירה פשוטה ואכזרית: להיכנע בגלוי לקיסינג'ר ולהודות שההחלטה מלפני שלושה שבועות היתה איוולת גמורה — או להסתבך בהתפתקה המסוכנת ביותר בתולדות המדינה.

לכל היותר הם יכולים לקוות שקיסינג'ר יסכים לבקש מסאדאת שינוי מללולי חסר-משמעות, שיאפשר לממשלת רבין לכסות את מערומיה ולטעון ש"המצרים שינו את עמדתם". ושעל כן בא שינוי ישראלי.

גם עזה-תאנה כזה תלוי עתה בחסרו של קיסינג'ר חזוקה.

הרוגבי הגיע לישראל במחתרת -

ליטוף בפרצוף

שחקן רוגבי מקבוצת חולון, ששלושה משחקני קבוצת אוניברסיטת תל-אביב מנסים להוציא מידו את הכדור, מגן על עצמו תוך הצמדת הכדור לביטו והדיפת אחד מיריביו בפניו. הכל מותר ברוגבי, מלבד לבעוט או לפגוע בשחקן שהכדור אינו בידו. בכל קבוצה משתתפים 15 שחקנים.

להרוג -

ת'הרגו! ת'הרגו! צעק באנגלית צעיר מזוקן אחוז אכסוזה. הוא קם על רגליו, נוסף בידיו וצרר במלוא גרונו: **"הרוג! הרוג!"**

אחרי-כך התיישב לו בצל אחד העצים, לגם בשלושה מתוך בקבוק קוקה-קולה, חיך אל חבריו שישבו סביבו, צבט את לחייה של תינוקת והפריח נשיקה לעבר נערה שעמדה בסמוך לו. אחרי-כך חזר שוב לשאוג ללא הרף: **"תהרגו! תהרגו!"**

אלה שכלפיהם היו שאגותיו מופנות, ניראו במבט ראשון כמתאמצים מאוד ל-מלא אחר הפקודות וקריאות-העידוד הרצי-חניות. הם הסתערו על יריביהם, זינקו עליהם, לפתו אותם בעוצמה וניסו להשי-

כיבם על הקרקע. הם השתמשו באגרופיהם, בעטו ברגליהם ואפילו חנקו את צווארי היריבים לקצב מקהלת קריאות-ההרג ש-ברקע.

אבל כל המחזה הנורא הזה, שהתחולל השבוע במגרש-הספורט של קיבוץ תל-יוסף בעמק-יזרעאל, לא היה אלא אחיזת-עיניים. במשך השבת האחרונה, כאשר נערך על מגרש זה ועל מגרש-הכדורגל של קבוצת גבע השכנה טורניר הרוגבי ה-ראשון בישראל, בו נטלו חלק לא-פחות מ-15 קבוצות שהתחרו זו בזו בשני בתים, במישחקי-בוק של 20 דקות המישחק, הס-תבר כי מה שנראה, למראית-עין, הברז-טאלי והאליים שבמישחקי-הספורט, אינו אלא התמודדות הוגנת ומעודנת, שבה-

נר לרגליו! אומר שחקן רוגבי המשתטח לרגליו של שחקן יריב, במאמץ למנוע ממנו להגיע אל קו השער ולהניח את כדור הרוגבי מאחוריו, דבר שיקנה נקודות לקבוצתו. התמונה צולמה במישחק שנערך בקבוצת גבע, בטורניר שרוב משתתפיו היו עולים ממדינות חבר העמים הבריטי.

אבל בעדי

וואה אליה נראה כל מישחק כדורגל בארץ כבית-מיטבחים.

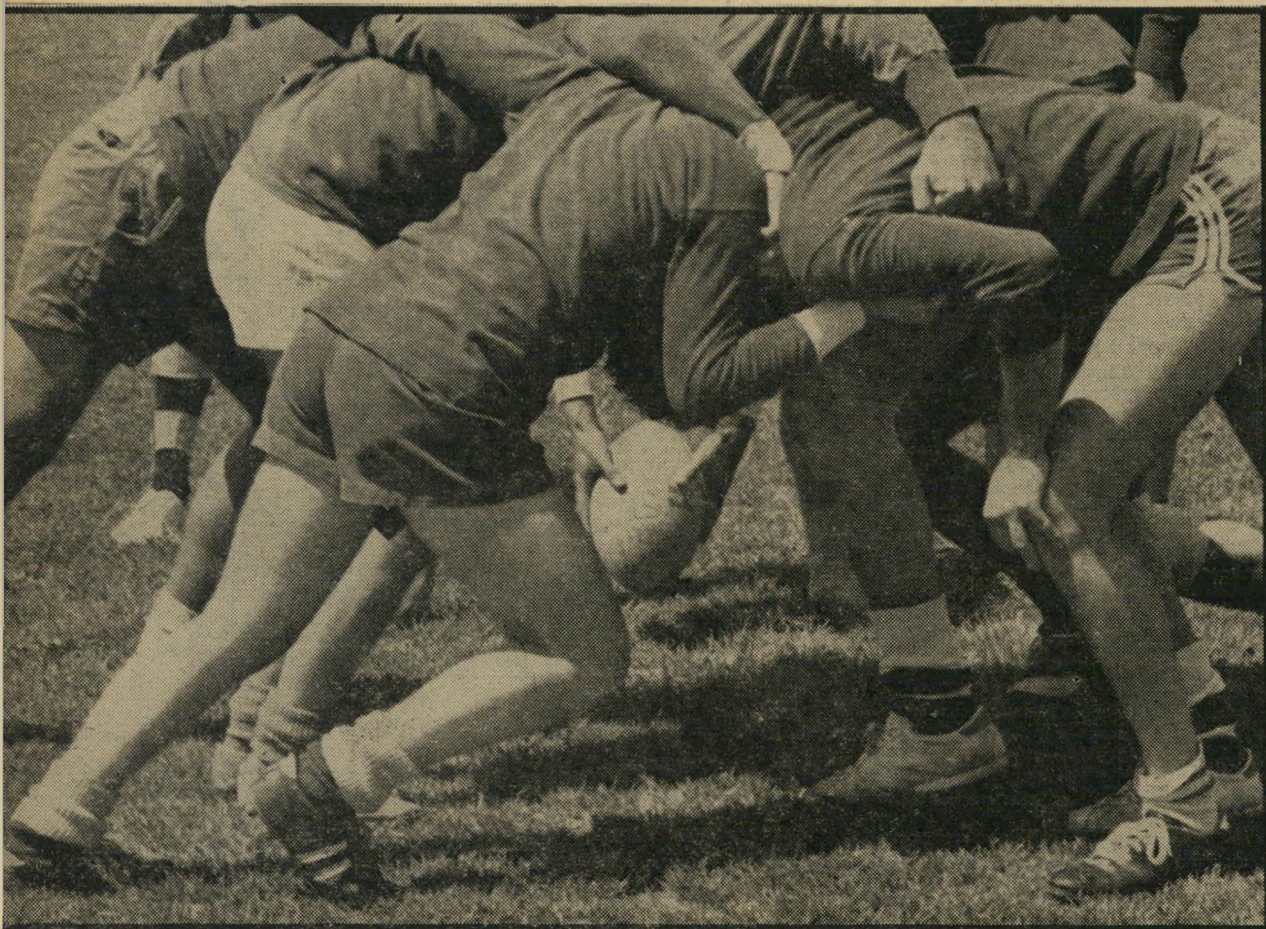
פארודיה

על כדורגל

מושגי הישראלי הממוצע לגבי הר-רוגבי מסולפים מעיקרם. הוא רכש אותם מצפייה בסרטים אמריקאיים שבהם נראות שתי קבוצות של ביריונים חבושי-קסדות ומגיני-כתפיים אימתניים, מנסות לקטול זו את זו באמתלה של רדיפה אחרי כדור סגלגל. אלא שמישחק זה, המכונה בפי הישראלים "רוגבי", אינו רוגבי כלל, אלא כדורגל אמריקאי. הרוגבי הוא מישחק

דומה, אך בעל כללים שונים, הנפוץ בעיקר במדינות הדרומיות. בצרפת ובמדינות אמריקאיות הוא מיושם על עיניהם בספקנות. מדורי-הספורט של ישראל אינם מודווחים על מישחקים אלה, דיווחיה אינם מצלמת אותם. קיים מעין קשר של העלמות ממישחק זה בישראל, הנובע מהדימוי השל שהוא רכש לו בארץ, משום-מה ובהחלט לא בצדק עובדה: למרות שבמשך כל השבת נערכו מישוד טורניר הרוגבי בתוככי קיבוצים כמו גבע ותל-א-לא טרח איש מחברי קיבוצים אלה לבוא לחזר במישחקים. הצופים היחידים היו שחקני הקבוצה נערותיהם ובני-מישפחותיהם, שחגגו את המא-

- ומלהיב אקדמאים, קיבוצניקים, סטודנטים וחתיכותיהם

כדור הרוגבי לרגליהם. הם ינסו לבעוט את הכדור החוצה ושחקן הקבוצה שיתפוס אותו ראשון יוביל אותו למטרה. במרכז: תמונה מתוך מישחק רוגבי בבריטניה, שם הוא מהווה מתחרה לכדורגל.

התמונה האופיינית למישחק הרוגבי: שישה שחקנים, שלושה מכל קבוצה, מתחבקים לאגודה אחת, כשהשופט מטיל את

זריקת ביניים

הרוגבי ואוהדי הכדורגל. בני-אמריקה, לי-שם הובאו שני המישחקים, דחו את שניהם, יצרו תירכובת של מישחק חדש, שהוא שילוב של שני המישחקים, דומה יותר לרוגבי אך בעל חוקים וכללי-מישחק שונים.

מה שמאפיין בעיקר את מישחק הרוגבי הוא כמה כללי-סוד. כל קבוצה צריכה לנסות להעביר את הכדור ולהניחו מעבר לקו-המיגרש של היריב, בבעיטות, במסירות או בריצה עם הכדור. הצלחה במשימה זו מוכה את הקבוצה בבעיטה חופשית של הכדור לעבר שער-היריב הגבוה. לשחקני הקבוצה היריבה מותר לחסום רק את הרץ שחקן הרץ עם הכדור, בעזרת גופותיהם וידיהם, מבלי לבעוט בו. לשם כך מותר להם לתפוס את השחקן המחזיק בכדור מצווארו ומטה, להפילו, לדחפו ואפילו לשכב עליו.

כאשר נעצר מהלך הכדור, מסתדרים שלושה שחקנים מכל קבוצה לבעיטת-ביניים. הם נצמדים זה אל זה, מתכופפים. הכדור מושלך באמצע לרגליהם ואו מותר להם להרחיקו רק בבעיטות.

למרות שבמבט ראשון נראה הרוגבי (המשך בעמוד 22)

ספורט בפאנומפולס

שחקן-רוגבי המחזיק בכדור צמוד לחזהו מתחמק מרודפיו תוך הפעלת מהירות ותכ-סיסים. אחד מרודפיו נעול בנעלי-בית קיבוצניקיות, המשמשות לו כתחליף לנעלי-התעמלות. השחקן יכול להעביר את הכדור קדימה רק בידי או בבעיטה. מטירה מותרת רק לאחר. בתמונה למטה מתחמק שחקן מקיבוץ מעיינצבי מיריב המנסה לחטמו.

רק באמצעות בעיטות ברגליים.

יום אחד החליט תלמיד בבית-הספר הי-תיכון הוותיק והמפורסם של רוגבי, אחד משלושת בתי-הספר של האצולה האנגלית, ללעוג למישחק הכדורגל. הוא המציא מישחק שנועד, כנראה להיות מהתלה, פאי-רודיה על מישחקי-הכדורגל. במקום הכדור העגול קבע כדור סגלגל. את קורות הרץ שצרים הגביע לגובה שאפילו נפילים אינם מסוגלים להתרומם אליו, ובמקום העיקרון המקודש של הבעיטה התיר גם לתפוס את הכדור ביד ולרוץ עימו לעבר שער היריב.

עד היום קבוע שלט במגרש-הספורט של בית-הספר ברוגבי, האומר: „אבן זו היא לזכר העזתו של ויליאם וב אלס, שבתייעוב נאה לחוקי מישחק הכדורגל כפי שהיו מקובלים בזמנו. נטל את הכדור בידו והחל לרוץ עימו, וכך יצר את הי-סיגנון המיוחד של מישחק הרוגבי. 1823. אבל מה שהחל כבדיחה, הפך לעסק רציני מאד. כעבור חמישים שנה כבר התחלקה אנגליה לשני מחנות: אוהדי

נות!

רע בצורת סיקניק עליו. כי המישחק שמשגע מיליונים ברחבי העולם לא הצליח עדיין להזיז דבר לאף ישראלי אחד.

כמה מילים להשכלה הספורטאית הי-כללית.

הרוגבי הוא אחד מענפי מישפחת הי-כדורגל. באנגליה שיחקו כדורגל מאז הי-מאה ה-14, לפי כללים וחוקים שהשתנו ממקום למקום, וקיבלו נוסחה אחידה רק במאה ה-19. בתקופת המהפכה התעשייתית שאיפשרה גם לבני המעמדות העובדים, שהתרכזו בערים, לעסוק בתחרויות-ספורט קבוצתיות. הכלל היסודי שנשמר בכל התקופות, ובכל הגילגולים שעבר המישחק, היה שמותר להעביר את הכדור מצד אל צד במהלך המישחק, ולנסות ולכבוש שערים

תמרורים

הועלה • לדרגת ניצב-מישנה, ראש המחלקה לחקר הונאות של המטה הארצי בנתיבי זיגל, שגולד בפולין, עלה לארץ ב-1948 והצטרף למישטרת ישראל ב-1949, היה ראש מחלק ההונאה במחוז תל-אביב של המישטרה, מונה לפני מיספר חודשים לראש המחלקה לחקר הונאות של המטה הארצי המטפלת בין השאר בפרשות השחיתות הגדולות שקיבלו לאחרונה פירסום נרחב, אחרי שהעולם הזה כבר גילה אותו לפני זמן רב.

הוכתר • בארצות-הברית, אחרי מי-שאל בין אופנאים ועורכי עיתונים אופנה, בתואר חבר האלגנטי ביותר בלבד, כוכב סידרת הטלוויזיה קוגאק, טלי (אריסטוטלה) סאבארמא, שפתח לאחרונה גם בקריירה של זמר, הגיע עם שירו אם לצמרת מיעד-הפזמונים הבריטי. יליד ניו-יורק, בן למישפחת מהגריים מיוון, בנה של שחקנית-אופי מצטיינת, בעל תואר אוניברסיטאי ראשון בפסיכותרפיה, שירת במרכז-ההסברה של ממשלת ארצות-הברית, היה מנהל בכיר של תוכניות ואירועים מיוחדים בתחנת הטלוויזיה ארבייטי, וזה ב-1962 באוסקר כשחקן המישנה הטוב ביותר עבור תפקידו בסרט איש-הציפורים מאלקטרו, מופיע רבות כשגריר של רצון טוב מטעם ממשלת ארה"ב ברחבי העולם.

נפטרה • בלונדון, בגיל 41, יום לאחר הצגת הבכורה של המחזה גירוש השדים בו כיכבה, השחקנית מרי יור, שנחשבה לאחת מכוכבות הבמה והבד הבריטיים, אשתו של השחקן-מחזאי רוברט שאו ממלא עתה את אחד התפקידים

יור, שאו ובנם
מוות מפתיע

דים הראשיים בסירטו של הבמאי מנחם גולן, יהודים, ביקרה אצל בעלה בחודש שעבר בארץ.

נפטרה • בירושלים, בגיל 72, מי שהיה מנהלו הראשון של מכון ויצמן ברחובות, פרופסור ארנסט דויד ברגמן, שגולד בגרמניה, השתלם בכימיה, מתמטיקה ופיסיקה, הפך בגיל 26 למרצה הצעיר ביותר באוניברסיטת ברלין, עלה לארץ ב-1934, היה ממקימי מכון ויצמן ברחובות שהפך למכון ויצמן, הצטרף להגנה ופיתח את חומר הנפץ הראשון שיוצר בארץ, היה חבר הוועדה הסטטית של ההגנה, ראש חיל המדע (חמ"ד) של צה"ל, בשנים 1952-1966 כיהן כיו"ר הוועדה לאנרגיה אטומית, חיבר ספרי מדע וזכה לפרסים רבים, ביניהם פרס ישראל ב-1968.

נפטרה • בתל-אביב, בגיל 72, מי שכינה במשך שנים רבות כסגן מנכ"ל המורעצה לשיווק פרי חדר, יוליוס וייסברג, שגולד ברוסיה, למד כלכלה וקיבל תואר דוקטור באוניברסיטת קניגסברג, עלה לארץ ב-1934 ועסק בקידום ענף ההדרים, היה אחראי לשיווק הדרים בארץ ובחו"ל, הקים ב-1970 את סניף המועצה לשיווק פרי-חדר בפריס ולאחר שיצא לגימלאות שימש כיועץ לענייני ספנות במכון הייצוא.

נפטרה • בתל-אביב, בגיל 74, בעל רשת החנויות להלבשה, שניידמן ובניג יצחק שניידמן, שעלה לארץ ב-1934 ממחוז מינסק, פתח בתל-אביב הקטנה מיסעל לייצור מרפפות שפשט את הרגל בגלל משבר בענף הבגיה, הקים דוכן למימכר ירקות, עבר לענף ההלבשה, תחילה כבעל דוכן למכירת סידקית שגדל לרשת חנויות, היה בתקופת המנדט הבריטי מפעילי הרעליית הבלתי-תחוקית.

להרוג - אבל בעדינות

(המשך מעמוד 21)

מישחק פראי ומטורף, משהו בסיגנון "תפוס כפי יכולתך", הרי למעשה הוא מישחק ידידותי ורגוע יותר מאשר הכדורגל. בממוצע נפגעים במישחק רוגבי פחות שחקני גופני, מאשר בכדורגל. הוא מחייב גם כושר אשך הכדורגל. שחקן הרוגבי אינו צריך רק, שכל ברגליים, כמו הכדורגלן. הוא זקוק ליותר כוח, ליותר העזה ואומץ ובדרך כלל גם יותר פיקחות וערמומיות. לארץ הביאו את המישחק יוצאי מדינות אנגלו-סקסיות ששיחקו בו בארצותיהם. אחד מהם היה בארי יודלמן, 23, שעלה לפני ארבע שנים מיוהנסבורג שבדרום-אפריקה, כתום שירותו הצבאי שם. בארי, שהשלים השנה את לימודיו לתואר ראשון בעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים, שיחק רוגבי בבית-הספר היהודי שבו למד. בארץ החל משחק עם כמה ידידים, גם הם עולים ממדינות חבר-העמים הבריטי. כעבור זמן קצר צצו קבוצות רוגבי בכל רחבי הארץ, בעיקר במוסדות אקדמיים ובקיבוצים שבהם יש צעירים ממוצא אנגלו-סקסי.

לגייר את

המישחק

וזכרי הרוגבי, המשוגעים אחרי מה שהיה עבורם הספורט הלאומי בארצותיהם, הקימו באופן רישמי את איגוד הרוגבי לישראל. מקיימים ליגה סדירה שבה משתתפות 6 קבוצות. הם קיוו ש-יצליחו להדביק גם את הישראלים בהתלהבותם, אולם התאכזבו מרה. זו השנה השלישית הם שרויים בבדידות מזהירה. רק ישראלים בודדים הצטרפו לליגה שלהם. אחד מאלה הוא גדעון פרמינגר, סוחר בן 26 שלמד באנגליה, הכיר שם את המישחק והפך מוכיר האיגוד הישראלי.

"אנחנו מנסים לגייר את המישחק הזה", אומר בארי יודלמן בריאיון. "לא רוצים שזה יישאר מישחק אנגלו-סקסי בלבד. אבל הישראלים לא מוכנים לאכול את זה. חושבים כאן שזה מישחק אלים. אחרי מה שאני רואה במיגרשי-הכדורגל שלנו, הרי הרוגבי זה מישחק אציל לעומתם. זהו מישחק ספורטיבי, ידידותי, בילוי חברתי..."

ישראלי נוסף שהלך אחרי הרוגבי הוא רוטקו ברוך, מורה-התעמלות בן 50 מנהריה, הוא עלה לפני 18 שנים מארגנטינה, שם שיחק רוגבי. אחרי הפסקה של 15 שנה חזר למישחק בהתלהבות-נעורים ובכושר מעורר-קנאה. הוא משחק עתה בקבוצת הטכניון החיפאי.

מישחק

על רמה

אומנם, בגלל ייחודו, הפך הרוגבי הישראלי למישחק של סטודנטים, אקדמיים, קיבוצניקים ובעלי מיקצועות חופשיים. אחרי שהם מוציאים את האנרגיה שלהם בהתפרקות כללית על המיגרש, הם לוחצים ידיים בנימוס, מבכרים זה את זה ויוצאים לבלות יחד.

בניסיון להפיץ את דת הרוגבי בישראל הם פנו לצה"ל, בהצעה להקים קבוצות רוגבי של חיילים, מתוך תיקווה שהחדרת הרוגבי לצה"ל תשפר את הכושר הגופני של הרבה חיילים. ההצעה לא זכתה אפילו בעיון רציני. יוזמה אחרת, להפיץ את הרוגבי בבתי-הספר בארץ, זכתה בגורל דומה.

ואולי מוטב כך. לפחות ענף-ספורט אחד בארץ יישאר בלי עסקנים, בלי פוליטיקה, בלי קניות, מכירות, איומים, פיצוצים, גנגי-סטריזם ואלימות.

טוטו

טפוט
טוטו

השבוע עלה

מינימום הפנס הראשון

ל-500.000 ₪

(כולל העברה)

מינימום כלל הפנסים
מיליון ל"י

(כולל העברה)

יום חמישי - תמועד האחרון
למסירת הפנסים

עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

בצאתו לדרך-

אמרי לו סע ברכבת

כן השפיעו על בעלך שוטע ברכבת, שם הוא יכול להגשם... לקרוא את העתון בנחת ובהרחבת הדעת... להתכונן בנוף הנאה החולף ליר החלוץ ולהנות מספל קפה מהביל ומשיב נפש... למה להתעצבן באם אפשר להגשם... למה מתח כאשר אפשר לתת מרגוע לעצבים... ברכבת הוא יגיע למחוז חפצו במהירות ובנחת ויאגור מרץ וכוחות ליום עמל התובע ממנו מאומצים כה רבים. הנוסע ברכבת אחת - חוזר שנית ואף מויליץ על כך בפני חבריו.

תן טרמפ לחייל

תמונה זו היא בסדר, אומרת

דוגמנית הצמרת שלומית אמיר המוכנה

להופיע במודעות פרסום בעירום, אבל -

רק לייצוא!

— אך בתנאי שהתמונות לא יופיעו חלילה, בתל-אביב.

שלומית אמיר, שנולדה במרוקו כשלומית עמאי, היא השישית מתוך שנים-עשר ילדים. מישפחתה, המתגוררת בעיר-הפיתוח נתיבות, היא מעוטת-יכור לת, ובילדותה השתתפה שלומית בהפגנות שדרך אביה נגד משרד-הסעד. מספרת שלומית: „אני מרוקאית גיועית, ובתור אחת שכזו עושה כל מה שמתחשק לי! לא שמה על אף אחד! אבל היום להיות מרוקאית זו לא פונקציה. הגרווינים תפסו את מקומנו, ועושים בשבילנו את כל ה-עבודה!“

יש לה חבר קבוע בשם איציק טאוב, ותקופה קצרה היא יצאה בחברתו של קנר סול ארגנטינה בישראל, ג'ורג'ין דרפונט. עליו היא אומרת: „הוא גברי מאוד, ו-מתחשב, והתייחס אלי תמיד כמו אל ליידי.“

איפה החצי

השני?

בנתיבות היא נחשבת כגאוות העיי-רה. כשהיא באה לבקר, רצים אחריה הילדים ברחוב וצועקים: „שלומית הדוג-מנית! שלומית הדוגמנית!“ נערות צעירות,

הגברים הישראליים הם חנסיי-שיים. אם החברים של איציק, החבר שלי, יראו תמונה שלי בעירום, הם ירדו עליו ויצחקו עלי חודשים!“ התרגשה הדוגמנית שלומית אמיר, בהסבירה מדוע הסכימה להצטלם בעירום עבור הספר דייב, אך התנתה את הסכמתה בכך שה-תמונות תהיינה מיועדות אך ורק לעיתונות חו“ל.

שלומית: „אני באופן אישי חושבת שעירום הוא יפה. בעוד עשר שנים לא יהיה לי גוף חטוב, אז נעים יהיה להיזכר. אך מאחר ואני יודעת בדיוק איך מתייחסים בארץ לעירום, בעוד שבחו“ל כל דוגמנית המכבדת את עצמה מחזיקה תמונת עירום באלבום שלה, החתמתי את דייב על חוזה שבו נקבע כי התמונות מיועדות אך ורק לפירסומת בחוץ לארץ.“

מארוקאית, זה

לא פונקציה!

שלומית אינה היחידה המסכימה להצטלם בעירום לייצוא בלבד. קדמו לה הדוגמניות פנינה רוזנבלום, ביאטריס שוורץ ורבות אחרות, שהצטלמו בעירום עבור עיתונים זרים כמו פלייבוי, פנטהאוז ואחרים, בעלי תפוצה של מיליונים רבים

התמונה שהופיעה ב„דיילי מירור“

הצעה מעשית מהצלם הצרפתי אנדרי מולור, והיא יושבת כעת על המזודות ועומדת לנסוע לפאריס בעוד שבועיים.

אומרת שלומית: „אני בטוחה שאצליח בחו“ל. אני בנויית בשביל הצלחה, אחזור לכאן מפורסמת יותר ומצליחה. אין כוח בעולם שיעצור אותי בדרכי אל הפיסגה!“

החולמות בסתר ליבן על קאריירה נוצצת בעיר הגדולה, רואות בה אלילה, והיא משמשת כנושא לחיקוי. אך ההצלחה לא סיחררה את שלומית, שהיא בחורה פשוטה, החולה, לדבריה, במחלת העליונות. אוהבת חברה, אוהבת בילויים ואוהבת לצחוק.

במשך תקופה מסויימת היתה כוכבת טלוויזיה. היתה זו היא שאיבדה את חלקו השני של הביקיני שלה בסרט הפירסומת לתשלום אגרת השידור, וחודשים ארוכים קראו אחריה ברחוב: „איפה החצי השני?“ כאשר עבדה בשבוע האופנה, וזה של-מית בהצלחה. קניינים רבים הציעו לה עבודה בארצות-הים. לאחרונה הגיעה אליה

דוגמנית שלומית אמיר כמוצד לייצוא ובעטיפה לשיווק מקומי

יופי זה גם עניין של צבע

מרי קוואנט, האופנאית הכינה לאומית המכתיבה מה נדבש וכיצד נתאפר.

לפני חג הפסח התחלנו ב„שיפוף“ כללי של דמותנו לקראת הקיץ. רק הספקנו לגמור והרי הקיץ בעיצומו. נכון, שלפי הלוח, התקופה היא אביב, אך החמסינים כבר פוקדים אותנו ועימם הצורך בטיפול קפדני, אם נוניח הטיפול, הרי כשיגיע הסתיו נראה גם אנו סתויות ומסכנות.

את חייבת לעורך לחות

לאחר שניקית היטב וריעננת את הפנים, העניקי בנדיבות לחות לפניך. לחות טבעית המתאימה לכל סוגי העור היא Morning Moisture, אותה תשימי תמיד לאחר הניקוי פרט לערב. בערב העניקי לפניך Night Cream — קרם מזין הנספג לעומק ולא משי-איר מעטה שמנוני על פניך.

אחת לשבוע — אם עורך יבש, או 2-3 פעמים אם עורך שמן. נקי את הפנים בעזרת Soft Scrub. זהו סבון קוסמטי מיוחד המנקה לעומק בעזרת מברשת. הרכיבי את פניך במים, העלי מעט מהתכשיר על המברשת וקראצי בעזרתה את פניך בתנועות סיבוביות. אל תנקי באיזור העיניים! הסירי את הסבון בעזרת פיסת צמר-גפן, לחה, שטיפי הפנים ושימי Toning Lotion ולחות.

איך תתפסי צבע

בוודאי כבר התחלת להפסיד צבע? בים או שאת מתכוונת בימים הקרובים להתחיל. תזהרי שלא להפוך לכוהית מהלכת או לטרטן אדום. למרות שקשה להתגבר על הפיתוי, הרי אם עורך רגיש לקרני השמש — עשי זאת בהדרגה. גם אם את שייכת לברות-המזל המשתופות תמיד בצבע שוקולד — את עלולה לגרום נזק לעורך משיוף לא נכון. כי השמש היא אויב של העור. היא מייבשת אותו וגורמת להזדקנות מהירה וזה בנוסף לכוויות.

לכן, נסי למנוע תהליך זה! בבית לפני צאתך, שימי בנדיבות לחות על פניך (כמובן לאחר שניקית אותם). על הגוף שימי לחות גוף מיוחדת — Body Balm. חבשי כובע רחב שוליים, רצוי גם לעטוף את השיער במטפת מתחת לכובע, כי השמש גורמת לשיער להלך ייבש ולהתפצל. מייד בהגיעך לחוף שימי על כל גופך, מלבד פניך — Sunshine Oil — שמן שיוף חדיש חדיש של מרי קוואנט. שמן שיוף זה יעזור לך להשתוף כראוי. אם עורך רגיש — ברחי מן החוף כעבור שעה בפעמים הראשונות.

לאחר המקלחת שימי Body Balm בנדיבות על גופך ולאחר שניקית פניך היטב! ובמקום לחות שימי Night Cream שהוא קרם מזין הנספג היטב, כדי להחזיר לעור הפנים את מקסימום הלחות שאיבד.

שאלות * תשובות לשאלות * תשובות

לגוף.
דפנה ואליס: קשה להתאים מעל דפי העיתון תכשירי שיער הולמים. זהו חיפוש אינדיבידואלי. התייעצו עם הספר שלכם על מה הוא ממליץ לכן בתנאי, כמובן, שהוא מכיר היטב את שערך.

זחנה האחרות: בעקבות הכי תבה על האמבט האידאלי שאלתן איזה מגבת עדיפה רכה או נוקשה. ובכן לִי פינוק מתאימה מגבת רכה אך מגבת מחוספסת בריאה יותר כי שפשוף הִי גוף בה מורִיץ את מחזור הדם וניגוב במגבת מחוספסת וקשה, עושה מטאד

מרכז ההדרכה של מרי קוואנט פתוח לשירותך וזנחתך
בואי לעדכן עצמך בחידושי האופנה האחרונים של זונרון. בואי לקבל ייעוץ אישי בטיפול ואיפור פנים. בואי ותהיי אורחת שלנו.
מרכז ההדרכה של מרי קוואנט, ת"א, רח' רחל 6, פתוח בימים ג' רח' בשעות 4-6 אחה"צ.

אל תתעצלו לכתוב למדור על בעיות היופי שלכן, כל פנייה תיענה חן באופן אישי וזמן בכתב. כתבו אל „מרי קוואנט“, ת.ד. 40020, ת"א.

מיפלצת על המים

(המשך מעמוד 11)

שני המתנגדים הראשיים והעיקביים ל־ מערך המעווים, היו, בתוך צה"ל, האלור פים ישראל טל ואריאל שרון.
טל נחשב האידאולוג של האוי פוזיציה.

אריק וטליק - נגד

בשעתו, פירסם העיתונאי האמריקאי אלסופ את מה שהבין כעיקרי תפיסתו של טל. אבל אז היה ברילב רמטכ"ל, והצנזורה חישה להתפוצץ מועם, כאשר העז העיתונאי אלי לנדאו לצטט את אל־סופ. (בכתבה, שלפי מיטב ידיעתי לא הוגשה קודם לביקורת). לגיומקים הצב"איים, הביא אלסופ גם את ניווח ההיבט המדיני הישיר של הקו, כפי שלטענתו ניראה בעיני טל.

בניתוח זה הצביע טל על כך, שתפיסת קו ברילב, אשר עוקרת ישיבה פיסית מתמדת על קו זה מים, גורמת שדכל אורך הסואק ייווצר קו של חיכוך נוצחי ובדתי נמנע, היוצר הסלמה הכרחית.

אילו ניבנה הקו — דוגמת הקו המצרי המקביל, שגולד כמה שנים אחריו — לי שמש קרש-פיצה להתקפה, אזי היה טעם בהישענות פיסית על קו המים (וגם אז, לא בשטות המעווים, אשר לא צלחה להתקפה, כמו להגנה).

אולם מדיניות ישראל, האיטרטגיה שלה היתערכות כוחותיה היו הגנתיות מובהקות. לכן קשה היה לראות את ה־היגיון שבהתעקשות ליצור מגע פיסית עם המצרים. במצב זה, חייבה כל פרוץ בוקציה מצרית, יזומה או מאולתרת, תגור בות מיידיות מצידנו, אלו לא עמדו תמיד בהתאמה הנחוצה לצרכים ולאפשרויות ה־מדיניות, אלא קודם־כל — עלפי עק־רונות „התמול“ של שנות החמישים — תוכננו ובוצעו כתגובה „הולמת“ על ש־עור הנוקים והאבדיות שגרמו המצרים בקו.

כיוון שגם המצרים, מצידם, ניי כו, כמיטב יכולתם, להשיב לנו כי

הכוחות הגיעו לעמדותיהם באיחור - אך כשהגיעו חשו מיד אל קו המים - ואל אובדנם

גמוד הנזקים והאבדיות שגרמו לנו להם, ההריפו אף הם את ה־תקירות — מה שגרר, כמובן, החי רפה אוטומטית נשנית מצידנו. אינני דן כאן בצעדים שלעצמם, אולם אין הדעת סובלת, שתגובות רבות-מיש-קל והרות-תוצאות ממין זה ייעשו בעי־קרן בדרך של הכפפת המדיניות לשיקור לים צבאיים. רק מפני שצה"ל נערך ל־אורך הקוים באורח מסויים, שאפשר היה להחליפו בשית-הגנה אחרת, טובה לא פחות — שלא לומר, טובה יותר — אשר תאפשר לדרג המדיני, שהיה מכוון את הדרג הצבאי במקום שייגרר אחריו וישי תעבד לו.

הסיפור שקו ברילב, כפי שהיו קם, הוכתב על-ידי הכרח מדיני, אין לו על מה לסמוך. שרון, שאי־ננו נחשב מראשי היונים דורשי הנסיגות, אמר שצורך „הנוכחות“ די בי-4 נקודות על המים ואין צורך בקו המיפלצתי כולו. מובן כי הצדק עימו.

ברילב, כרמטכ"ל, הוא אשר קבע את השיטה. אין אף צל של ספק, שאילו היה ברילב אומר לגולדה כי אי־אפשר להת־זיק קו מעווים קשית על המים, ודאי ש־היתה מקבלת את דעתו.

התפיסה הנגדית

תפיסת ההגנה המוגדת לזו של ברילב, היתה מבוססת על ההנחה, שמבחינה צבאית, אין צה"ל נמצא בקו התעלה כדי להגן עליה. אלא כדי שתגן היא עליה. ודאי שלא עלה על הדעת, כי

צה"ל הרחיק את החזית 300 ק"מ מן הקו הירוק ויצר איזור חיץ ועומק איסי־טרטגי כאלה, רק כדי שידביק עצמו ב־עיקשות בלתי מובנת, לסנטימטרים ה־אחרונים שבקצה הקילומטר ה-300 כ־הוא אסור לקו הגנה סטטי וקשית. ה־נמתח בשטח טופוגרפי נחות, לאורך תוואי שנוצר לנחותיות ההנדסית של חופרה־תעלה פרדיננד לספס, ולא על פי שיקול או הגיון טקטיים כלשהם.

כמגבלות כוח האדם שלו, לא היה צה"ל יכול אף פעם להקים ודאיש מוצבים סטטיים, ככמות ובצפיפות הנחוצים.

מפני מיעוטים ומיקומם, לא תרמו ה־מעווים כמעט דבר להחזקת הקו ולגבי יחידות הסיוור הקדמיות, שהן אשר הב־סיוור והפגינו את נוכחותנו לחזית ה־תעלה. היינו חן היה, אם ישנם מעווים או אינם: בלאו הכי לא יכלו המעווים להושיע סיוור שנקלע לצרה. בעוד שההכ־רח לנוע בין המעווים ואליהם איפשר ל־

של קבע שתפיסת ברילב הוכיח את כל התעלה קו־חיכוך נצחי, היוצר הסלמה הכרחית

מצרים לאתר במדייק את תנועות הסיו־רים וגם לארוב להם בהצלחה רבה.

במרמק 5-12 ק"מ מן התעלה השתרעו רכסי גבעות, רובן דיונות, אשר שלטו על המישור הגלי שבינו ובין התעלה. מבחינה טופוגרפית, היה „קו הגבעות“ ה־תוואי האידיאלי עבור צה"ל לבסס עליו את ההגנה בקו התעלה.

טל, שרון ושאר קציני צה"ל, שחזו באיולות קו המעווים ובכסי־נתה, ביקשו לנצל את ההגיון ה־טופוגרפי במקום לאנוס אותו ל־תפיסה מלאכותית ותלושה.

הם חזו את החזקת קו המים באמצעות מסך כוחות קלים ומשוריינים, הנעים ב־מרחב שבין הגבעות לתעלה וגם לאורך קו המים, בלא שיהיו כבולים לתנועה על צירים הכרחיים ואל עמדות קבועות, כא־שר מאחור מצויים כוחות גידיים נוספים, עם ארטילריה, לשם סיוע ובעורף הרחוק יותר — אגרופי השריון הגדולים.

זוהי, כמובן, התפיסה הסכמטית והא־למנטרית ביותר, שכל ספר תורת צבאי מכתיב אותה בנסיונות כאלו. לא היה בה כל חידוש או מקוריות, אבל היה בה הגיון: וקשה לעיתים להשתחרר מן ה־מחשבה שתכונה זו לא נחשבה לזכות גי־שחם של טל ושרון, אלא דווקא לגנותה.

שוב בחר צה"ל, נאמן למסור־רתו, בדרך המקורית-שאיננה־רא־לשילטונות — ושוב שילם עם שילאל את המחיר, רק הפעם חור־ששני שמרם הושלמה גביותו.

טעותו הראשונה והקרידגלית של גוגן

טעותו הראשית של גוגן התבטאה בכך שדבק בחפיסת ברילב וניהל לפיה את השלב הראשון

התבטאה בכך, שכל האמיתיות הפשוטות הללו לא היו נהירות לו.

עדיין דבק, לפחות במעשיו, ב־תפיסת ברילב וניהל את השלב ה־ראשון של הגנתו ברוחה, במקום שיימלט ממנה מייד, יורה מייד על נמישת המעווים וישחרר את כו־חותיה — הניזכרים והמאומנים היטב — שי אוגדת פניו לפעור נגד הכוחות הצולחים הפולשים י־מוד ראשי הגשר, במקום לפצצם ל־המון כוחות קטנים, המתעמלים למעשה מן האויב והשים אל ה־מעווים — היישר מוד לועי הכו־קו־ת וטידי ה„סאגר“ הממתנינים.

סוגרים את ערד

במים אלה, כאשר אפריים בן-ארצי התמנה יושב-ראש מועצת-המנהלים של חברת "עמידר", נעים לראות כיצד מתחלפת החברה הקודמת שהיה יושב-ראש שלה, "תישלובר ערד". החברה, שהושקעה בה קרוב ל-250 מיליון לירות מכספי משלס-המיסים, רובם הפסד מוחלט, הופכת אגף בחברת הפוסטפטים בגב.

יורם בן-ארצי
לעמידר

מנהלה הכללית של ערד, שמעון פרידמן, התפטר.

לקראת חיסול החברה עשתה הממשלה עוד פעולה אלגנטית להקטנת ההפסדים: היא הורידה לאחור את הריבית על ההלוואות של ערד, מתישעה אחוזים לשיש אחוזים לא-צמודים.

תישלובר ערד, כדאי להזכיר, הוקמה בשנות השישים בחזון הקמת תעשיית חומצה זרחית מעפרות הנגב. תוכניתו המקורית של מנכ"ל משרד-הפיתוח דאז, מנחם בדר, היתה להפעילה על בסיס

כל חברה גדולה מוציאה, לשנה, סכום מסוים כבדים למחקר. במקום להקים מית"ק ניסיוני באמריקה, הם תפסו "פראיי" רים" בישראל ועושים זאת על חשבונם. האמריקאים קיבלו שליטה בחברה, כאשר למיכאל צור עזר מנכ"ל משרד-הפיתוח דאז, ישראל גלעד, שהחליף היום את צור ב"חברה לישראל".

צור פעל עם "אלאיד" באמצעות עו"ר-דין יחזי, ששימש אותו בכמה עסקאות אחרות, כמו הכנסת קבוצת מקס פיישר למיפעלים הפטרוכימיים.

"אלאיד" מינתה את אפריים בן-ארצי כנציגה בישראל, וכיושב-ראש מועצת-המנהלים של ערד, ומנהלה הכללית התמנה עודד מסר, ההולך היום להיות המפקח-על-הבנקים. משך כמה שנים טיב בות שימוש הישראליים שפני-ניסיונות, עד שהאמריקאים שוכנעו כי התחליף שלהם אינו כדאי, עזבו את השותפות.

בינתיים החל מיפעל אחר, "כימיק" לים ופוספטים" בחיפה, להפיק חומצה זרחיתית בתהליך שצור-בן-ארצי-מסר-גלעד דחו. התהליך עובד מצויין, ומפיקים בו כבר כיום 18 אלף טון לשנה.

"תישלובר ערד" מייצרת כיום גם היא 18 אלף טון לשנה, לאחר שמנצלים חלק מן הציוד להפקה בשיטת אמון-בניאל. אילו היו פועלים מלכתחילה בשיטה זו, היה צריך כיום המיפעל להפיק 120 אלף טון חומצה זרחיתית לשנה. מזה כמה שנים, מחירי המוצר הם 500 דולר הטון. בשנת-ייצור אחת יכלה ערד להכניס את כל ההוצאות, אילו החליטו אז אחרת.

בנקאי החשמל

רה השיבה כי אינה אחראית לסוכנים. משמע, אפילו אדם המתגדר במעמד של סוכן חברה אחראית יכול להוציא מלקוחותיו כספים בטענות-שווא, מבלי שאיש יפצה פה ויפצה. השבון פשוט מראה, כי מדובר בעשרות מיליוני לירות שנותנים הקונים למפעל, ועליהם עושים הסוכנים מיליוני לירות רווח מהריבית.

מיהו הגוף הממשלתי שתפקידו למנוע מעשים כאלה? כללית, זהו משרד-המס-חרוהתעשייה. אך מעשית, אין בנמצא אחראים כלל.

כלל" חניף עז

הצלת האמיסיה האחרונה של "כלל", 5 מיליון דולר מניות ואגירות-חוב, הביאה את החברה לידי החלטה למכור לאחרונה אגירות נוספות בסכום דומה.

העלמות היבואנים:

2.25 מיליארד ל"י

בפיחות הלירה האחרון הוחלט לגבות מכל היבואנים מס על הפרשי-הפיחות. כל היבואנים חויבו בהגשת הצהרות על המלאי שברשותם. והמס היה צריך לגבות מס על עליית שווי המלאי כתוצאה מן הפיחות. לאחר תום המועד בו היו צריכים היבואנים להצהיר על המלאי התברר, כי רק 15% מן היבואנים הגישו הצהרות. מאלה שהגישו גבה המס מס בשווי 350 מיליון לירות.

אם על 15% מהיבוא נגבו 350 מיליון לירות, הרי אילו היו כל היבואנים מצהירים כפי שדורש מהם החוק היה המס הנגבה מגיע ל-2.25 מיליארד לירות! משרד-האוצר, כידוע, רגיש לגבי אפשרויות הגברת הנגביה. כך, למשל, הוא מכין עתה תוכניות נועזות לגבות מס מתוספת-היוקר של השכירים. מה עושה משה נוידרפר לגביית מס-האמת מן היבואנים? האם החל במיפקד כללי של היבואנים? האם העביר המחשב את היבואנים שצהירו, כדי לגלות לפי רישיונות-היבוא מי לא הצהיר? נא לא להצחיק. מדינה שהמונה על הכנסותיה מוציא ממנה כספים במימרה באמתלה שהוא קונה דירה בירושלים לצורך עבודתו ואחר-כך משכיר אותה לאחר — במדינה כזו עושים משהו אחר. הולכים לוועדות-הכספים של הכנסת, ומעבירים בה החלטה כי היבואנים שטרם הצהירו, ואלה שכן הצהירו, ישלמו את המס ב-16% תשלומים חודשיים. היבואן מוכר את הסחורה לפי השער החדש, ומקבל מייד את המחיר החדש מידי הצרכן. אבל לממשלה ישלם ב-16% תשלומים, לפי שער הריבית כיום, פירוש הדבר — הקטנת המס ב-25% בדיוק! ומה עושים ל-85% מהיבואנים שלא הצהירו כלל? שום דבר.

ברנס: ירידה צורך עליה

מצבה של החברה נראה מעורר-רעמים. מול נכסים בשווי של 212 מיליון דולר, יש לה התחייבויות של 155 מיליון דולר, כולל 37 מיליון שיש לפרוע בחודשים הקרובים — ואין ממה. מכלל התחייבויות החברה, קרוב ל-75 מיליון דולר הן לבני-קיס, בעיקר "פרסט נשיונל בנק" משי-קגו, ועוד 30 מיליון דולר לענפי המיסחר. כאשר נוסדה "דיילין" ב-1960, היא התפשטה במהירות עד שהגיעה ל-600 בתי כלבי וחברות-בת ידועות כמו "גרייט איסטרן", "גולף-מארט", "מילרס", "שו-פרס וולרד", "דיאנה שופס", עוד רשת של דראגסטרס וכן חברה עצמאית שלא נפגעה בפשיטת-הרגל, ועוסקת במכירת כלים ל"עשה זאת בעצמך" בשם "האנדי" דאן סנטר". לצורך ההתפשטות לוותה "דיילין" 207 מיליון דולר, וכאשר הצטמצמו ההכנסות ל-560 מיליון דולר בלבד

יורם בן-ארצי
לברנס בקשיחות

בגלל השפל, הגיעה להפסד שנתי של כ-30 מיליון דולר. במצב נואש זה הובא סיגולוף, ותפקידו עתה להציל את החברה. הוא עשה דבר דומה קודם-לכן בחברת "רפאבליק", הביא את המהפסד לרווח על-ידי ניהול קשוח וחסר-סנטימוס. סיגולוף מקצב ב"דיי" לין" בכל שאינו ריווחי, סוגר כל חנות שאינה ריווחית ומשנה לחלוטין את שיטות העבודה הלא-יעילות של ברנס.

לדוגמה: אצל ברנס, כל חנות היתה עצי-מאית בקניות ומכירות, ומחזוריה הכספי היה מעגל סגור. סיגולוף הנהיג מייד שכל ההכנסות יעברו לחברת-האם, והיא שתקנה עבור החנויות. סיגולוף מאמין כי ניתן להציל את "דיילין", על-ידי הפיכתה לחברה חדשה לחלוטין. ברנס יושב בצד וממתין. ייתכן כי הכנסתו ממכירות תקטן או תיעלם, אבל העיקר בידיו: מניות החברה. הצ'חתו של סיגולוף פירושה העלאת ערך המניות, כך שהזמן פועל לטובתו.

ממבט ראשון נראה כי מצבו של אמ-נון ברנס, הישראלי שהקים רשת חנויות בקליפורניה והפך מולטימיליונר — רע. החברה שהוא היה יושב-ראש מועצת-המנהלים שלה, "דיילין", קיבלה מבית-המשפט חסות נגד בעלי-חוב (סעיף 11 לחוק פשיטת-הרגל האמריקאי). הנושים הגדולים מינו מטעמם, כיושב-ראש הוועד דה המנהלת, את סנפורד סיגולוף ונתנה לו סמכות-ניהול בלעדית, וחלה מקצב ללא רחמים בכל השומן שבחברה. כך, למשל, נחסכים 6 מיליוני דולרים בחוצאות-השכר, על-ידי קיצוץ של 10% בכל המשכורות, כולל קיצוץ משכורתו של ברנס מ-225 אלף דולר לשנה ל-140 אלף דולר.

אך, למשל, ראשי החברה, שנהגו לבוא לבית-המיסרדים המפואר שלה ברובע בוורלי-הילס בלוס-אנג'לס ולעלות לפנט-האוז שבו שכנה ההנהלה, במעלית מייני-חדת למנהלים, נאלצים עתה לעבור ל-מיסרדים רגילים ברובע תעשייתי מחוץ לעיר. והגרוע מכל: ברנס מחזיק ב-220 אלף מניות של "דיילין", כמות כזו של מניות יש גם לשותפו מקס קנדיטוטי, ועוד 116 אלף מניות למייסד השלישי של החברה, דייב פינקל. לפני שלוש שנים היה שווי המניה 24 דולר. כיום — מחירה פחות מדולר אחד.

החברה גילתה שוק קונים חדש וגדול בקנדה, שיהודיה רכשו חלק ניכר מן ה-אמיסיה האחרונה ונציג של קבוצה זו אמר יצורף למועצת-המנהלים. "כלל" מתכוננת לפתוח נציגות בקנדה, ולרשום שם חברת-בת. במקביל רוצה "כלל" להפיץ את האמיסיה החדשה, שתוצא בקרוב, גם בדרום-אפריקה. החברה ממשיכה להפיץ מניות גם בדרום-אמריקה.

חלק מן האמיסיה שמכרה "כלל", מניות בשווי נקוב של מיליון לירות, ניתן לחברת "משקיעי-ישראל" של סם רוטברג ושמעון הורן, כחלק מעסקת רכישת חלקם ב"כית-דימונה". ל"משקיעי-ישראל" היו ב"כית-דימונה" 22% וחלק זה הוערך ב-9 מיליון לירות. את החברה קיבלו מניות החדשות של "כלל" לפי שער של 180 אחוז, וחלק בניכסי קרקע בהדריוסוף.

גאון ינהל את כור-סחר

בני גאון התמנה מנהל "כור-סחר אירופה", חברת-הבת של "כור", האחראית לקישורי-המסחר בין אירופה לישראל. עד כה לא היה מנהל לחברה, ו"כור" החליטה עתה לחזק אותה לקראת חידוק קישורי-המסחר בין ישראל לבין השוק המשותף. גאון היה מייסדה ומנהל-הכללי של "תדיראן-שיוק", פרש לפני שבעות אחדים וסיים בית-ספר גבוה לניהול באוניברסיטת ז'נבה. מרכז חברת-הסחר יהיה באמסטרדם, וגאון יהיה אחראי לשלוחות החברה בבריטניה, גרמניה, הולנד, אוסטריה וספרד.

בני גאון
לאירופה באהבה

השילטון הקומוניסטי כאב קסדן אך מסור. כל הגורמים האלה פעלו כל העת בשטח. המפולת היא פיתאומית — מפני שהארץ מן עומד על עמודים שכורסמו בהדרגה. המפולת עצמה — בסין של אז ובוויאט-נאם של היום — באה כשואת-שפת מד' הימה. המערכת מתמוטטת במהירות עד צרתי-נשימה. הצבא מתפורר, השילטון אחוז שיתוק. מיליוני פליטים נודדים בדרום-כים — חלקם אנשים אחוזים היסטריה חסרת-היגיון, חלקם מבני השכבות החורשות במיוחד מפני שילטון קומוניסטי, חלקם עושי-דברו של המימשל המנוצח. החושים מפני נקמת המנצחים. המספר יורד על הפרגריה. בוושינגטון נחרשות כמה קאריי-רות — אך בוושינגטון נחשבים מיליונים במערבולת החורבן.

שקרים ואמיתות

מן הן המסקנות האמיתיות, שחיבב ישראלי נבון להסיק מהבנת הרקע של ויאטנאם וקאמבודיה? אין כמעט כל דימיון בין המתרחש בר-מרחב שלנו ובין המתרחש בהודו-סין. כל השוואה היא מגוחכת. בגלל השוני ה-מהותי כמעט בכל הנסיבות והתנאים של שני הסיכסוכים.

אין פירוש הדבר שאין בטרגדיה ה-הודו-סינית לקחים ומסקנות לגבי המתרחש אצלנו. אך הם רחוקים מאוד מדי-בר-ריהסוק הממלאים בימים אלה את העי-תונות, הרדיו והטלוויזיה והכנסת.

לא נכון: ויאטנאם וקאמבודיה נפלו מפני שהאמריקאים בגדו ונטשו אותן.

נכון: המישטרים בשתי הארצות נפ-לו מפני שהיו רקובים וחסרי-שורשים. שום עזרה אמריקאית לא יכלה להצילם, כשם ששום עזרה אמריקאית לא היתה יכולה להציל את "סין הלאומנית" בשנות ה-40. העזרה האמריקאית, במידה שהי-תה, רק האריכה והגדילה את הטרגדיה.

לא נכון: לולא האמינו לון גול וה-מרשל תיה בתמימותם להבטחות האמרי-קאים, הם היו מחזיקים מעמד.

נכון: לולא הגיבוי האמריקאי, לא היו שני רודנים אלה קיימים כלל. הא-מריקאים המציאו אותם, והאמריקאים נט-שו אותם משנוכחו לדעת ששום עזרה לא תועיל להם עוד.

לא נכון: המאורעות האלה מוכיחים כי אין כל ערך לערובות אמריקאיות.

נכון: לא היו כל ערובות אמריקאיות לקאמבודיה ולוויאטנאם הדרומית, מיל-בד (אולי) הבטחות חשאיות. שניתנו מ-אחרי הגב של הקונגרס ודעת-הקהל, ובר-ניגוד לעמדתם הידועה. אין ללמוד מכך דבר על ערכן של ערובות אמיתיות ו-רישמיות, המקובלות על דעת הציבור.

לא נכון: ההתמוטטות במזרח אסיה מחלישה את האמריקאים גם במרחב שלנו. **נכון:** להיפך, שיחזור האמריקאים מן העול של התשתית-הכוחות בהודו-סין מאפ-שר להם לרכוש משאבים רבים יותר ב-אותם איזורים שבהם קיים אינטרס אמרי-קאי אמיתי וישר, כמו במרחב שלנו.

אלה הן המסקנות המיידיות. אך מעבר להן יש כמה מסקנות ארוכות-טווח, שיש להתייחס אליהן כאל אזהרות גורליות ל-גבי עתידה וצמצם קיומה של ישראל:

מסקנה 1: שום מדינה אינה יכולה לבסס לנצח את עצם קיומה על עזרתה של מעצמה זרה. האינטרסים משתנים, הנסיבות משתנות, מצבי-ההרצון הציבוריים משתנים. כל עזרה זרה היא מישענת ל-טווח קצר ובינוני. לכל היותר, ההישענות הביילעדיית והחיונית של ישראל על הסיוע המדיני, החומרי והצבאי של ארצות-הברית מסכנת את קיום המדינה בטווח-ארוך.

מסקנה 2: מדינה התלויה בעזרה זרה לעצם קיומה וביטחונה, חייבת לקי-בוע לה כיצד עליון ומכריע את השגתו של מצב שיאפשר לה לחיות לבטח גם בלי עזרה זו.

מסקנה 3: מילחמת ישראל-ערב היא היוצרת את התלות המוחלטת של ישראל בארצות-הברית. שלום ישראלי-ערבי ינטל תלות זו במידה רבה.

מכאן שאם תפיק המדינה מן השוואת כוחותיה את המסקנה החשובה שיש להתנגד עוד יותר למאמציה-השונים — כמי שעושים קעת כמעט כל מנהיגיה ופרי-שניה — יביא הדבר בכייה לדוי-רות.

במדינה

(המשך מעמוד 19)

קים, ונשאר רק לקנות כמה מישחקים כדי לזכות בסכומי-ענק.

כל עוד פעלה השיטה באיך-מפריע, תחת השגחתם הרדומה של חוקרי מודיעין אזרחי ואי-האכפתיות של ההתאחדות לכדורגל, היו היחסים בתבורה טובים. אולם בשנה האחרונה נעכרו היחסים, בעיקר בין שאל סינאני לבין יהודה טוב, שהיו המוחות של החבורה.

פעמים רבות מדי השקיעה החבורה כס-פים בהימורים על הפרס הגדול בטוטו, ו-התברר כי אנשים רבים ניחשו נכון. כאשר החבורה היתה מפסידה מדי-פעם כמאה אלף לירות שהשקיעה בהימור ובקנייה, הועלו חשדות כי משהו מדליף איהו מישחקים מכורים, וכך מהמרים גם אחרים על סמך המידע הפנימי.

גורם נוסף לסיכסוכים היה ההשקעות ה-משותפות במיסעדות-הדגים דקר במרכז הכרם, שסבלה הפסדים כבדים. כל אלה הביאו למתיחות וניחוק יחסים בין שאל סינאני ליהודה טוב.

התחדדות היחסים הגיעה לשיא לקראת

ראשי-חבורה סינאני
פיצוץ במישחק

ראשי-חבורה טוב
פיצוץ במועדון

המישחק בין שימשון לבני-יהודה. ראשי הקבוצה נחלקו לשני מחנות. האחד רצה לעזור לבני-יהודה להישאר בליגה, למכור להם את המישחק. החלק השני, בעיקר ותיקי הקבוצה, רצה לנקום בבני-יהודה, אשר סירבו לאפשר לפני שנתיים ניצחון לשימשון וגרמו להורדתה מן הליגה.

חילוקי-הדעות לקראת מישחק זה הביאו לשורה של מעשי-אלימות שהסתיימו, בינ-הדברים, בפיצוץ המועדון של יהודה טוב.

משך כל העת ששימשון עסקה במרץ רב בקניית מישחקים, לא הצליח משרד מודי-עין אזרחי לגלות דבר. רק כאשר מעורב בעניין מישחק של בני-יהודה עולה ה-מישחק על עקבות, כיוון שזו הקבוצה ה-יחידה שבין ראשיה יש לו מקורות טובים.

כל עוד אין פיצוצים, הכל שבע-ירצון. הנהלת ההתאחדות לכדורגל נהנית מהכנ-סות הטוטו, המישרה שבע-ירצון כי חבר רת הכרם עוסקת במיסחר-מישחקים במקום בסמים, והספורטאים נהנים מתוספת הכנ-סה, בעיסוק בקניות ומכירות. רק הצופים הקונים כרטיסים ומהמרים בטוטו — מפסי-דים, אבל זה באמת רק פרט קטן.

מאה זאב יפת

בשיטפונות הגדולים שפקדו את הארץ לפני כחודשיים, חדרו מיר-גשמים למיתקן באחד ממחנות צה"ל. המים הציפו את המיתקן.

לולא כושר האילתור והתושייה של קביר צת מפקדים וחיללים, שפינו את הצידוד בעוד מועד, היו המים גורמים להם נזקים בעשרות מיליוני לירות.

לפני כחודש דיווחנו על כך (ועל שני המיקרים הנוספים המפורטים להלן) לאנ-שים המתאמים במערכת-הביטחון. לפני שבועיים פנינו אליהם שנית, וקיבלנו תשובה: "הנושא בבדיקה".

אך בבדיקה שיגרתי לא יתגלה כל ליקוי, שכן לא אירעו כל טטיות מתוכניות-הבנייה המקוריות במהלך ביצוע העבודה.

זהו עקבי-האכילס של השיטה כולה. ל-מערכת-הביטחון יחידות-ביקורת העוקבות אחר ביצוע עבודות הקבלנים שזכו במכ-רזים, יחידות-הביקורת מוודאות אם אין חריגות, אם העבודות מתנהלות במדויק ע-ל-פי התוכניות המפורטות.

איש אינו בורק מה מסתתר מאחרי התוכניות עצמן. זה נשי מע אורי מוזר — אבל זוהי עובי-דח. כך נפתח פתח נרחב למעשי-שחיתות.

הכפלת רווחים

ביחס ישר

במקרה הנדון, אם תבדקנה ביסור-דיות התוכניות שלפיהן נבנתה מערכת-הניקוז למיתקן ניתן יהיה לקבוע בווד-אות מה הקשר, הישיר או העקיף, בין המתכנן לבין מיספר פירמות שעמן הוא קשור, ואשר מהן הוא מקבל דמי-עמלה עבור כל המלצה לרכישת מוצריהן.

במהלך חקירה כזו ניתן יהיה לברר מדוע התעקש המתכנן לרכוש יחידות-שאיבה סטנדרטיות דווקא מפירמה מסו-ימת, כאשר ניתן היה לרכוש יחידות שאיבה שוות-טיב גם מפירמות אחרות.

זוהי דוגמה של מתכנן שביקש לשלשל לכיסו דמי-עמלה נוסף לרווחיו החוקיים עבור תכנון הפרויקט, ועלול היה לגרום נזק של עשרות מיליונים למדינה. הוא היה חומק מכל עונש, משום שחקירה שיגרתיית לא היתה מגיעה כלל עד אליו.

בימים אלה מוחקנת באותו בסיס צבאי עצמו מערכת-ביוב מרכזית. צנרת הביוב מוטמנת באדמה, בעומק של שיש מטר-ריים (!), ואילו תאיה-שאיבה נחפרו בעומק של המישה מטרים (!).

הקבלן המבצע את העבודה בפועל נמנע מלהגיב. "אני עובד לפי התוכנית", אמר. "יותר אני לא יודע שום דבר". כמותו נהג גם המפקח מטעם משרד-הביטחון: "יש לי תפקיד מוגדר, לפסק על הקבלן. אינני מהנדס. לא מעניין אותי מה היה השיקול של המהנדס לטמון את הצנרת כל-כך עמוק באדמה".

המתכנן הוא בוס עצמאי, הפועל ללא כל ביקורת מבחוץ. שכרו הוא אחוז מסוים (בין שלושה לעשרה אחוזים) ממחזור ה-עבודה.

לא פעם מעוניין המתכנן לנפח ככל האפשר, הן בחומרים והן בעבודה, את הפרויקט שנמסר לתיכנונו. ככה שיוצא יותר כסף להקמת הפרויקט, כך יגדלו רווחיו.

במיקרה הנ"ל אין המדובר בהנחת צנרת להובלת דלק או מים. שיש לטמנה עמוק באדמה כדי להשיג מקדם-ביטחות גבוה. מדובר בצנרת ביוב פשוטה בלבד. מתכנן העבודה החליט "לקבור" את הצינורות כה עמוק, מטעם אחד בלבד: ההוצאה הכס-פית לביצוע העבודה שולשה וממילא גדלו, ביחס ישר, גם רווחיו.

ישוב — באותו בסיס. לפני שלושה חודשים השלים שם אנג'י-הינז של מישר-רד-הביטחון הקמת מיבנה גדול לחיללים. רק לאחר השלמת המיבנה נתברר, למרבה התדהמה, כי שכחו לתקן בו צנרת חשמל, ויש צורך לשבור את הקירות כדי להעביר בהם חוטים. נעשו מאמצים רבים להסיר את המחבל, ושווריי כסף מתקציב אחר, כדי להשיג את העבודה. כאן אין מדובר, אומנם, במעשה-שחיתות. אך דוגמה זו ממחישה את חוסר-היעילות הטוטאלי באחד האגפים החשובים ביותר

מרום: לא ביצעו

של משרד הביטחון — אנג'י הינז. לאנג'י-הינז מפקחים רבים, כל אחד מומחה בשיטתו. תפקידו של כל אחד מהם לוודא כי בשטח מסוים שעליו הוא מופקד יתנהל הכל כשורה. אך למרבית הפלא, אין פיקוח כולל על כל המפקחים, אין תיאום בן המפקחים השונים. חוסר-תיאום זה הוא הגורם לכל המחללים וה-תקלות בעבודה המעשית.

מישרד-הביטחון בונה מיבנים סטנדרטיים לפי מאה-דיומישים תוכניות-בנייה שונות. לא עזה בדעת ראשו כי דווקא במיבנים סטנדרטיים ניתן להשתמש בשי-טות של בניה מתועשת, לפי מיפרטים אחידים, ולחסוך בכך הון-ענק.

שלושת הדיוקניים שתוארו לעי-נימנו בכסים אחד ויחיד. בפועל, מיספר הדיוקניים שלא נתגלו, באר-תו בסיס, גדול בודאי פי כמה וכמה. אם יוכסר מיספר זה במי-ספר בסיסי צה"ל, הפזורים ברחבי הארץ, יוכן מה גדולים הביזבזו, חוסר-היעילות, הרשלנות ומעשי-השחיתות המתרחשים במערכת-הביטחון העליון למדינה מודי-יוני לירות רבים ויקרים מדי שנה בשנה.

הפקרות במסירת

עבודות

ישראל איילון, בעל-בית החרושת אייל, ממעט לאחרונה לעבוד עם מישר-רד-הביטחון, למרות שעדי-כה יצר מיתקנים חשובים עבור מחלקת-ציוד של חיל-האוויר. הוא אומר: "הפקידים שנתקלתי בהם במישרד-הביטחון היו הגונים וניסו לעזור כמיטב יכולתם, אלא שכל אחד מהם טיפל במאות תיקים. זה היה דבר בלתי-נסבל. או שאין שם די כוח-אדם. או שהמערכת בנויה בצורה לא-נכונה. עובדה היא שהלחץ על הפקידים אדיר, והם פשוט מאבדים את עשתונותיהם. כי תוצאה מכך זמן לא זמן, מילה אינה מילה, אי-אפשר לסכם דברים, אם הייתי ממשיך לעבוד איתם, המיפוע שלי היה מתמוטט."

המהנדס דן נחמני, בעל מיפעל לעיבוד שבבי, התנסה בניסיון דומה. אותו סקיד שהזמין אצלו תיכנון למיתקן מסוים, הזמין אותו מיתקן עצמו אצל חברה שנייה ש-ייבאה אותו, תמורת מטבע זר, מחו-ל.

אנשים רבים העובדים עם מערכת-הבי-טחון טוענים, כי מישרד-הביטחון הפך גולם שכם על יוצרו. איש אינו מסוגל עוד להתמצא בסבך מנגנונו המסורבל וה-מסועף, אותם אנשים הרוצים לזכות בעבור דות ביושר, בלא "לשמן" במקומות ה-המתאמים, חייבים לגלות מערכת-השה-בלתי-פוסקת בבירוקרטיה. לעובדה זו יש השלכה חמורה ומכרעת על שתי ודועות-הפעולה המרכזיות של המישרד — תיכנון העבודות, וביצוען.

בארצות-הברית ובאירופה, כאשר מעוני-ין גורם ציבורי למסור עבודת-תיכנון של פרויקט מסוים, הוא מזמין אליו את כל חברות התיכנון המתמחות באותו תחום. מציג בפניהן את הבעיה, מברר כיצד רואים מישרד-התיכנון את ההתארגנות ל-פיתרון הבעיה מבחינה הנדסית, כושר ה-ת-

מישרד הביטחון, יקבלו ללא קושי את האישורים המתאימים, ואילו מערכת הפיקוח, שאותה היו צריכים לחזק ולייעל, תישאר גוף חלש שאינו מסוגל למלא כהלכה את תפקידו.

בעוד חוקרי המיטרה עמלים במרץ לגלות את הפקידים שעצמו עין ואיפשרו שלום לוי את כל זאת, הם טרם עלו על נושא שני, שחשיבותו לא פחות רבה, הגורם למערכת הביטחון נזק כספי גדול. כאשר מערכת הביטחון זקוקה לביצוע עבודות מסוימות במהירות מירבית, הופך הגורם הכספי מישהו בחשיבותו, וגורם מועד האספקה עולה לדרגה עליונה.

מיספר קבוצות ובעלי בתיהם שיש להם משקעים דרדיקליים פקידים במערכת הביטחון, כדי שהללו ידעו ליהנות מראש על עבודות כאלה, ועל סוגי החומרים הנדרשים לביצוע אותן עבודות.

כאשר מתפרסמת הצעת עבודה כזו, מגיש אותו קבלן או בעל בית הרושט הצעת מחיר כפולה משל עמיתו, אך ברגע המכריע הוא שולף את קלף הניצחון — ברשותו מצויים כבר כל החומרים המאפשרים התחלה מיידית של העבודה, וממילא גם סיומה המהיר.

בדיקת כל חיקי העבודות והדחפות שבהן זכה, למשל, שלום לוי בעל המגדור, היתה מגלה כי הוא הצליח לקבל את העבודות ולדרוש (ולקבל) מחירים דימיני, נים, רק משום שהיה מצוייד מראש במידע חסוי.

בשבועות האחרונים חשף העולם הזה מיקרה של שוחד ושחיתות בין בעל בית הרושט פרטי לבין עובדי מערכת הביטחון (מכרז של זחב, העולם הזה 1959, כך רומז השופט, העולם הזה 1961).

המיטרה הצבאית והאזרחית החלו לחקור בעניין, ונתגלו הסתעפויות כה רבות עד שהיועץ המיטשטי לממשלה ראה צורך לעקוב מקרוב אחר המשך השתלשלות הפרשה.

עירוני: אי-התאמה

לצדק, אך הפרשה הושתקה וסוללה בונה פוצתה, בוודאי, בצורה מתאימה. כאשר מסתיימת עבודת התיכנון של פרויקט מסוים, מתפרסם מיכרז שבו מוצע לספקים השונים העובדים עם מישרד הביטחון (בהתאם לנושא), להשתתף בימיכרז.

כאן נכנסת לפעולה מערכת הבקרה של מישרד הביטחון. תפקידה לפקח שלא יימסרו מיכרזים שלא-כדוי, ייעקרו מיקרי שוחד ושחיתות.

הסמטסיטיקה הרשמית מוכיחה, כי במשימה זו נכשלה מערכת הבקרה כזו. מרבית מיקרי השוחד והחטיית המיכרזים שלא כדוי, נתגלו על ידי גורמים מבחוץ — לא על ידי מערכת הבקרה!

ארגנות, כמות העבודה בסופו של שיש באותו זמן למישרדים השונים, וכמות ורמת צוות העובדים העומד לרשות כל מישרד, רק לאחר שמתקבלות תשובות מפורטות ומספרות בכל אחד מהנושאים שהועלו, מתבקש המישרד שיראה מתאים ביותר, להגיש הצעה כספית.

במישרד הביטחון, למרבה התדהמה שוררת הפקרות מוחלטת בי שטח מסירת עבודות תיכנון.

עבודות אלו נמסרות על ידי המישרד לפי קשרים אישיים מימי הפלמ"ח והצבא, או משום ש-אנחנו כבר עובדים איתו הרבה זמן וסומכים עליו.

כך נוצר מעמד מיוחד של מתווכים, שעיכור תפקידם הפקידים והסתובב במישרד הביטחון, כדי להזכיר לי אנשים המתאימים שהם קיימים ולחמוץ עבודות תיכנון עבור מישרדים שהם נמצאים איתם בי קשרים מתאימים.

כיוון שמערכת הבקרה נכנסת לפעולה רק משלב פירסום המיכרזים שהוכנו על סמך התיכנון, יכולים המתכננים, לא פעם, לנפח את העבודות כדי להגדיל את הקיף העבודה, וממילא יגדלו ריווחיהם.

ראשי מישרד הביטחון ערים לנושא זה. בעצם ימים אלה פועלת ועדה בינמישרדית (הרביעית במספר), המנסה להסדיר את הבעיות הכלליות הכרוכות במסירת עבודות תיכנון. אך אין כל סיבה שגורלה של ועדה זו יהיה טוב מזו של כל הוועדות שקדמו לה, אשר מתו מיתחם טיבעית במהלך עבודתן.

נפתלי לביא, דובר מישרד הביטחון, אומר: "אכן, יש חשש שכאשר נותנים למתכנן חופש תיכנון מראש, יכול הדבר להיות תמריץ להשגת עלות גדולה יותר, כדי להרוויח יותר. צריך למצוא דרך למנוע התעשרות קלה, אם ישנה, בנושא זה. אני מקווה שהוועדה תגיע למסקנות בנושא זה, ובנושאים אחרים באותו שטח." בינתיים, טירוף המערכת נמצא בעיצומו. הוגו מרום, טייס-ניסוי לשעבר ובעל מישרד

אבן: קשרי-העבר

מיטב השירותים כדי לשחרר את הצבא מלעסוק בבעיות אלה, הן פך לא פעם טפיל, המספק שירותים ירודים ואונס את אנשי צה"ל לקבלם.

מנכ"ל חלש

למישרד ענק

בחק עירוני, המנהל הכללי של מישרד הביטחון, היה בשעתו מנכ"ל התע"י מישרד הביטחון. הוא הצטיין בתפקידו, וי הצעיד את התעשייה הצבאית להישגים לא-מבוטלים. אך בהתאם לעיקרון הפיטרי טיפס עירוני והגיע לדרגה אחת מעל לי כוחותיו. הוא הועלה מכחונה של כישרון

עירוני: המלעניות

לכהונה של חוסר-כישרון. עירוני, איש נעים-הליכות, אינו מסוגל להתמודד עם גודל הבעיות הניצבות בפני מישרד הביטחון. הוא אינו האיש שיצליח להזרים דם חדש במערכת, לפתור את סבך הבעיות שנוצרו במשך השנים, הגורמים להסתירות המערכת כולה.

דוגמא אחת, קטנה, יכולה להמחיש את גודל הטרנדית כולה. למישרד הביטחון יחידה לאחזקת רכב לפקידים נידרשים. מישרד היחידה בקריה בתל-אביב.

בראש היחידה עומד, מזה שנים רבות, פאול הרץ.

לידי העולם הזה הגיע תיק מכתבי תלונה שכתב חיל-משוחרר צעיר, שחל לעבוד ביחידה. הוא נידחם מגילויי ההפסקות השוררים במקום. הוא ציין כי הי אחראי, אינו נמצא במישרדו מרבית שעות היום. מכוניות הנישלות לתיקונים למוסכים פרטיים, מוזחרות בלתי מתקנות, ונישלות לתיקון פעם שנייה, כאשר מישרד הביטחון משלם פעמיים עבור אותה עבודת תיקון.

תיבות הילוכים שלמות הוצהרו כמות לפות, למרות שבעלי המוסכים כלל לא החליפו אותן.

כאשר התלונן הצעיר בפני פאול הרץ, כי בעלי המוסכים עושים מלאכת רמיה וגוזלים לשווא את כספי מישרד הביטחון, השיב לו האחראי, כי אין זה עיסקו ואסר עליו להתערב.

בהחור לא נירתע ושיגר מכתבי תלונות לאחרים על מערכת הביטחון. דבר לא זו, דבר לא השתנה.

אותו מתלונן, בחו-רכב, בעל מיקצוע מעולה בשיטחו, עזב בשאינסוף את מקום העבודה ועבר לעבוד במפעל פרטי. איש לא טרח לבדוק את תלונותיו וחבריו אמרו לו: "אתה רואה, אי אפשר להילחם בי שחנות-רוח."

(כתבה שיושית בסדרה)

מבקר העולם הזה: חושך איך פועלת

השיטה המאפשרת לפרומסקציונרים

לגרוף הון מתקציב הביטחון תוך

חבלה בפרוייקטים בטחוניים חיוניים

בשבוע שעבר נעצר על ידי המיטרה שלום לוי, בעל מפעל המגדור (שוחרר בינתיים בערבות של חצי מיליון ל"י). כחשד בהעלמת מס בהיקף של מיליוני לירות, בשיחוד אנשי מישרד הביטחון ובי העברת חומרי-גלם שנועדו לייצור ביטחוני, לשוק האזרחי.

כמו-כן חשוד בעל המגדור כי סיפק לי מישרד הביטחון ברזל במיסקל חסר, ועשה זאת תוך שיתוף-פעולה עם פקיד מישרד הביטחון.

תוך מהלך החקירה התעוררו חשדות הי מיטרה שעשרות יבואנים נוספים ניצלו לרעה את הפטור המתנה ממס לייצור הביטחוני, שילשלו לכיסיהם מיליוני לירות.

שר הביטחון, שמעון פרס, הודיע כי בי תיאום עם שרי-האוצר הוחלט לבטל את הפטור ממס לייבוא לצורך ביטחוני.

החלטה פזיזה זו של שרי-הביטחון מטרי לה נטל בירוקרטי נוסף על מישרדו, מעי נישא את הייצרנים ההגונים. מעתה ייאל-צו מאות יצרנים להתרוץ במישרד הביטחון, להשיג אישורים כי סחורות הייבוא נוצלו לצורך ייצור ביטחוני כדי שיקבלו חזרה את דמי המס ששילמו.

אותם יצרנים הנוהגים לשחד את פקיד

רד התיכנון הנדסי מהגודעים בארץ, הגיש לא פעם למישרד הביטחון עבודות-תיכנון שהזמנו במישרדו, אך לא בוצעו לאחר-מכן. צוותים של אנשי-מיקצוע מצוילים עמלו שבועות וחודשים על עבודות-תיכנון חיוניות לצה"ל, אשר לא הוצאו לפועל, אף ששולם עבור התיכנון כסף רב.

הוגו מרום עצמו מכחיש טענה זו, ו-אומר: "לפי מיטב זיכרוני, דברים כאלה כמעט לא קרו." אבל אם ייפתחו ויידבקו כל חיקי התיכנון שהגיש למישרד הביטחון, יתברר כי אחוז לא מבוטל מהם, לא הגיע כלל לידי ביצוע.

אורי אבן הוא מנכ"ל חברת הענק החברה לשריון הנדסה בישראל, בע"מ. חברה זו מתמחה ב"חסיפת" אנשי-צבא בכירים ופקידים מרכזיים במישרד הביטחון, הי פורשים מעבודתם וניתן לנצל ביעילות את קישוריהם המסועפים עם מערכת הביטחון.

שמה של החברה הגיע לא-פעם לכותרות העיתונות. העולם הזה חשף את הקשר האפשרי בין קבלת עבודות-תיכנון בהיקף של מיליוני לירות, שניתנו לחברה, לבין קישוריה העבר של עובדים בכירים במישרד הביטחון שעברו לעבוד בה (קציני המיל-יונים, העולם הזה 1909).

מישרד הביטחון

אונס

פני שדוש שנים קיבלה שירותי הנדסה עבודת-תיכנון. בפרוייקט מסוים, חיוני ביותר לצה"ל, רק בימים אלה עלה בידי העולם הזה לגלות, כי החברה שעסקה בפיקוח על הביצוע-בסופו של הפרוייקט, לא היתה אלא חברת-בת של שירותי הנדסה. חברת סולל-בונה, שרצתה לקבל את עבודת-הפיקוח וגילתה כי החברה ש-זכתה בה אינה אלא חברת-בת של שירותי הנדסה, איימה לפנות לבית-הדין-הגבוה

„אני עוד אחזור לארץ!“

הבטיחה התיירת

הגרמניה שהתלוננה על

אונס

נראה היה כי הרכב בית־המישפט הי מחוץ אשר החל לדון במישפטו של הרצל ניסן, שהואשם באונס, יצטרך להתחיל בראש־בראשונה אם אפשר בכלל לבצע מעשה־אונס, או אפילו לקיים מגע מיני בהסכמת מלאה, במכונית הננסית טיטוראן שלו מדגם דה שבו („שני סוסים“).

אולם בעייה זו לא עמדה בפני שלושת השופטים הנכבדים. הנאשם לא טען כלל שהוא לא שכב עם הצעירה הגרמניה סבינה בלאומה, שהתלוננה עליו, חילוקי־הדעות היחידים בין המתלוננת לבין הנאשם היו אם הם קיימו מגע מיני בהסכמת המלאה, או שהם תוך שימוש בכוח מצד ניסן.

רומן קצר וגורלי. כתבי־האישום הי יבש קבע כי ניסן הסיע במכוניתו את בלאומה, תיירת גרמניה בלונדית בת 21, אחות במיקצועה, בעלת גוף חטוב, מיד־אליהו שבתל־אביב לכיוון סביון, אחרי שביקשה טרמפ, בדרך, סטה ניסן, לפי כתבי־האישום, מדרכו, ירד עם הדדי־שבו מהכביש לתוך שדה, כיבה את האורות והמנוע ובעל את סבינה בניגוד לרצונה כשהוא אווז אותה בגרונה בחוקה. אולם להרצל ניסן היתה גירסה שונה

מתלוננת בלאומה

חנק או שיתוף־פעולה?

לגבי הרומן הקצר, והגורלי לגביו, עם סבינה בלאומה, לדבריו, הוא אומנם לקח אותה טרמפ, ובדרך החל מחבק ומנשק אותה. „היא אמרה לי לא פה“, סיפר ניסן, „ואני המשכתי לנסוע עוד איזה 15 מטר בערך ונכנסתי בין שני עצים. ימינה מהכביש, כשלושה מטרים בערך בתוך השדה, ושמה עצרתי. בתוך המכונית שלי באתי איתה במגע מיני. היא לא התנגדה, ושיחתה פעולה.“

לעשות עוד דברים. האחות הגרמניה היפהפיה הודיעה למישטרה כי היא רוצה לעזוב את הארץ במהירות רבה ככל הי אפשר. בעיקבות הודעתה זו החל השופט מישפטו של הרצל ניסן, כשבית־המישפט מורה לתקדים את עדותה של הנאשמת לכל עדות אחרת, כדי שהיא תוכל לעזוב את הארץ.

ואומנם, ביום הראשון האחרון, לאחר שסיימה שלושה ימי עדות, בהם חקרה נגידת של פרקליטו של ניסן, עורך־הדין חיים משגב, אשר נאמרו בדלתיים סגורות, המריאה סבינה בלאומה מנמל־התעופה בן־גוריון, כשהיא מבטיחה לידידיה: „אני עוד אחזור לארץ. אתם תראו, יש כאן לעשות עוד דברים. חוץ מאשר להיאנס.“

מישרד־החוץ נכנס למשבר דיפלומטי החמור ביותר

אך הצמרת שלו היתה עסוקה בשערוריות־האהבה

כהונת בעלה. הם היו נעורים בדירת־סתרים שהעמיד לרשותם חבר משותף במישרד־החוץ. כאשר אי־אפשר היה לסדר חופשות מולדת בריזמניות, היתה היא סטה אליו בתירוצים שונים, אשר הנפוץ בהם היה שעליה לערוך קניות בבירה הגדולה.

אך לשגריר בן ה־45 לא היה די כנראה, באשה אוהבת פלוס שלושה ילדים ובאשת השגריר־העמית. באחד מביקוריו בארץ, לפני כשנתיים, מיהר השגריר למישרד מישרד־החוץ בתל־אביב, כדי לקבל חומר שהגיע אליו ממקום מושבו. לאותו מקום הגיעה גם בתו היפהפיה של השגריר האירופי, כדי לקבל מיברק מאביה. הבת הגיעה לארץ ממקום כהונתו של אביה, חודשים אח־דים קודם־לכן, כדי להתגייס לצה״ל ולשרת את המולדת. היא שכרה דירה יחד עם חברה, וניהלה חיים סוערים של צעירה תל־אביב מבוקשת.

הפגישה במישרד מישרד־החוץ בתל־אביב היתה גורלית הן עבורה, והן עבור השגריר הבכיר. כמו בסרטים, התאהבו השניים ממבט ראשון, והצעירה בילתה עם השגריר את כל התקופה שבילה בארץ, בהתייעצויות.

לפני שנסע, הם הבטיחו לשמור אמונים זה לזה. היא — שמרה על הבטחתה. גברברי תל־אביב הבחינו כי הצעירה או־הבתי־הבילויים נעלמה מהדיסקוטקים ומהמסיבות. אפילו הגיב הייצוגי שניתן לה בצה״ל, בסביבות תל־אביב, לא הועיל להביאה לצאת ולבלות כפי שנהגה עד לפגישתה עם השגריר הבכיר.

השגריר, לעומת זאת, הוא טיפוס חברותי יותר. הוא חזר לאשתו וגם לפילגש, אשת השגריר, אולם לזכותו ייאמר כי הקפיד להגיע מדי מיספר חודשים לארץ, כדי להתייעץ — בין אם היה זקוק להתייעצות ואם לאו.

הפילגש הצעירה

הציגה תנאי: „או

אני או השנייה!“

לפני כשנה גילתה הצעירה את העובדה שיש לה שותפה על החוקה של ליבו של השגריר, מלבד רעייתו החוקית. שוב הגיע השגריר להתייעצות. אולם הפעם היא קיבלה אותו בקרי־רות מופגנת. היא הציבה לו תנאי: או היא או אני. אשת השגריר קיבלה הודעה בדואר דיפלומטי, שהיא מפוטרת — אחרי ששנות רומן לוהט.

נראה היה לזוג המאוהב כי עתה בא הכל על מקומו בשלום. מערכת היחסים עם המדינה בה כיהן השגריר היתה כזו שהוא הוכרח להתייצב פעמים רבות משך השנה בירושלים, להתייע־צויות. בשעות היום הוא היה מתייעץ עם צמרת מישרד־החוץ והממשלה, ואילו בלילות היה מתייעץ עם ידידתו הצעירה. אך נראה כי לא רק גולדה מאיר אינה אוהבת את האר־הביס־בחטא. אלא גם הגורל. אביה של הצעירה, אשר הוזר לארץ וקיבל לידי מחלקה חשובה במישרד־החוץ, גילה לפתע כי בתו מקיימת קשרי־אהבה עם השגריר הבכיר.

כאדם תרבותי, יליד מערב־אירופה, הוא קרא לבתו לשיי־חה, סיפר לה את כל הידוע לו על הוללויותיו של השגריר הבכיר, ודיבר איתה משך שעות ארוכות על עתידה. הבת נשבעה, כשלחיה שטופות דמעות, כי היא תשים קץ ליחסיה עם השגריר. לאב הוקל.

בתו של ראש

המחלקה הבטיחה

לאבא שלה להפסיק

בעת ההתייעצות האחרונה שערך השגריר הבכיר בישראל, גילה לפתע האב כי הוא אבי־מרומה. לשונות רעות מיהרו לספר לו כי בתו עדיין נפגשת במסתרים עם השגריר הבכיר. למרות העבודה הרבה שהיתה לשגריר בעת שביקר בארץ, תמיד מצא זמן גם עבור הבת הצעירה של עמיתו.

את זאת לא יכול היה האב לסבול יותר. הוא פגש בשגריר בעת שהלה היה בדרכו לישיבה במישרד, הזמין אותו לחדרו ושם איים עליו.

אם קיבל השגריר הבכיר את האיום ברצינות או לאו, על כך עורכים עתה טוטו במישרד־החוץ. אפשר יהיה לדעת זאת רק כאשר ייקרא השגריר הבכיר שוב להתייעצויות וזה, כך מנבאים המדינאים, יקרה בקרוב מאוד.

שימחה במישרד החוץ

אם לא תעזוב את הבת שלי, אני אהרוג אותך! קרא הגבר המבוגר, הלבוש בחליפה כחולה וענوب עניבה שמרנית, לעבר האדם שעמד מולו כשהוא חיוור כסיד וקולו רועד. לא פחות חיוור היה המועמד לרצה, הוא מילמל: „הכל לא נכון.“ ומיהר לעזוב את החדר בו נערכה סצינה זו.

מיספר עובדים של מישרד־החוץ בירושלים, ששמעו את הצעקות, מיהרו לעבר חדרו של ראש המחלקה החשובה במישרד־החוץ, משם בקע הרעש.

ואומנם, הגבר המבוגר שאיים להרוג היה ראש־המחלקה, בכבוד דירובעצמו, אחד מוותיקי מישרד־החוץ, הנושא תואר אישי של שגריר ומי שכיהן משך שנים רבות כשגריר באחת מבירות אירופה.

אך האדם שעליו הוא צעק, היה בעל דרגה בכירה ממנו. היה זה אחד מהשגרירים הבכירים ביותר במישרד־החוץ הישראלי, אשר עדיין מכהן באחת הבירות החשובות בעולם. המאורע, המסעיר בשבועות האחרונים את מישרד־החוץ הישראלי, אירע בארץ, בעת שהשניים נפגשו באקראי במיסדרות נות המישרד בירושלים.

אפשר היה לחשוב כי הנושא המסעיר היום את מישרד־החוץ הוא דווקא המשבר הקשה שאליו נקלעה ישראל ביחסיה עם ארצות־הברית בעיקבות פיצוץ שיחותיו של הנרי קיסינג'ר. אפשר היה לחשוב שכל שגריר עוסק עתה בבעיה אחת בלבד: כיצד להרגיע את אלה מן האמריקאים הנועמים על מדיניות־ישראלי, וכיצד להגביר את ההשפעה על אותם מנהיגים אמריקאיים אשר עדיין ידידים לישראל.

שגריר בכיר

+ אשה

+ 2 פילגשים

אולם נראה כי מה שמסעיר כיום ביותר את צמרת מישרד־החוץ הוא דווקא הרומן הלוהט בין השגריר הבכיר לבין בתו של ראש־המחלקה, רומן אשר נמשך כבר מיספר שנים, אולם רק עתה נודע לאביה של העלמה, אשר החליט לשים לו קץ ואיים באורח כה דרמאטי על עמיתו הבכיר ממנו.

השגריר הבכיר ידוע כבר שנים רבות במעללי־האהבים שלו. המתמסכים על־פני ימים ויבשות, אך תמיד מתמקדים בנשים הקשורות לעובדי מישרד־החוץ.

לפני כשש שנים החל מנהל רומן סוער עם אשת שגריר אחר. היה זה עוד לפני שמונה כשגריר בבירה החשובה, יחסיו הקרובים עם גולדה מאיר, מי שהיתה ראש הממשלה, לא הפריעו לו לקבל את המינוי החשוב שלו בבירה, למרות שידוע כי גולדה היתה נוהגת להקפיד ביותר על טוהר־המידות הרומנטיות מסורי של עובדיה.

לגולדה יש עבר ב„ברוגזים“ עם שגרירים שסרחו, לדעתה, מדרך הישר. היא האזינה לפני שנים רבות, עוד כשהיתה שרת־החוץ, לסיפורים מכווערים שסופרו על השגריר יוסף תקוע, וזה נאלץ אז לוותר על משרת השגריר שלו באחת מארצות אמריקה הדרומית ולחזור לארץ.

אפילו אחד מאנשי הצמרת של ישראל, הקשור היום למישרד־החוץ, זכה לקיתונות של שופכין מגולדה ולתקופה ארוכה של ברוגז, כאשר זו האמינה לסיפורים אודות יחסיו עם מזכירתו האיטית, ולעובדה שאותה אישיות התגוררה בביתה שבירושלים יחד עם המזכירה.

אולם אל גולדה לא הגיעה השמועה על יחסיו של השגריר הבכיר, למרות שהוא היה מקורב לה ביותר או, והיא אישרה את מינויו לבירה החשובה.

הרומן בינו לבין אשת השגריר התנהל בהפסקות, כאשר היו מגיעים השניים לחפשות מולדת. הוא מבירת כהונתו והיא מבירת

במדינה

דרכי אדם

בתיא והבלשים

המישטרה ציידה את

האשה בצווימער

חתומים - וזו יצאה

למיכעלידוש פרטי

בארנק של בתיא נעים (27) נמצאים דרך-קבע כמה טפסים רורביים של צווימער חתומים. אבל בתיא אינה שוטרית, וגם לא עובדת-מכס. היא סתם עקרת-בית, אם לתינוק בן שנתיים וחצי.

בתיא פשוט מתכוננת, על כל צרה. הצרה היא: בעלה, בכורי נעים בן ה-30. באמצעות הצווים האלה מבקשת בתיא לפנות אל שוטר שיוזמן בדרכה כאשר תפגוש בבעלה. בתנאי, כמובן, שאכן תפגוש בו.

את בכורי פגשה בתיא לראשונה בשנת 1970, כאשר הוזמנה לחתונתה של חברתה עליזה. הכלה הציגה בפניה את אחיה,

נעים בכורי
ללא עקבות

והגבר הצעיר ויפה-התואר החל מחזור בהחלבה אחרי הנערה גבוהת-הקומה. בעלת העיניים הכחולות. לידת פולין, שעלתה לארץ בגיל תשע.

רוצה את, הילד. בכורי, ליד טריי-פולי שבלוב, מכונאיר-רכב במיקצוע, שי משפחתו מתגוררת במושב ביצרון שליד גדרה. הציע לבתיא נישואין אחרי ארבעה חודשי היכרות.

בתחילת שנת 1971 נישא הזוג. הבעל הצעיר עבד קשה, עד לשעות-הערב הי מאוחרות. במסך שבו היה שותף, ו-הרווח יפה. בתיא עבדה כפקידה. הייה התנהלו על מימנות, עד שיום אחד התמרדה האשה. היא התלוננה שבגלל שעות-העבודה הממושכות של בעלה כמעט שאינה רואה אותו.

כשכנסה להריון, ב-1973, עזב הבעל את הבית. לאחר-מכן חזר, אך רק כדי לקחת איתו את בנו הרך ולהעבירו לבית ביצרון, אל משפחתו. אחר פנה לבית-הדין הרבני וביקש שיעורו לו להשיג גט מאשתו. הוא טען שאינה מטפלת היטב בילד, וביקש להשאירו ברושתו.

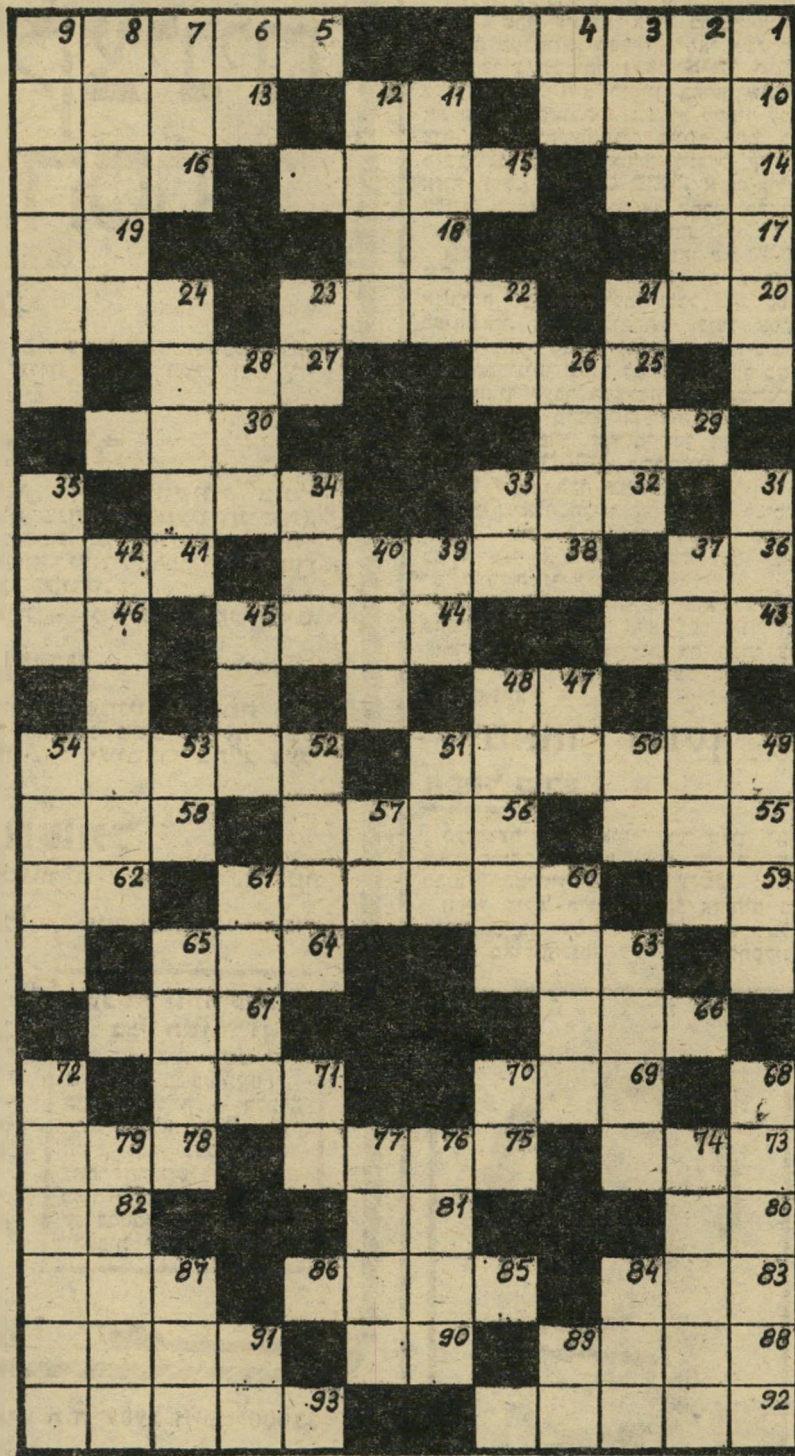
בתיא לא נשארה חייבת. היא גילתה לבית-המישפט המחוזי בתל-אביב שאינה מקבלת מבעלה אף פרוטה, וביולי 1973 חייב בית-המישפט את בכורי נעים לשלם לאשתו מזונות בסך 1200 לירות בחודש. מדייפסם היה מעביר אליה, לטענתה, כמה מאות לירות, ומשפרצה המילחמה והוא גויס, קיבלה המחאות מצה"ל. לי-אחר ששחרר משירות-המילואים, חדלו ההמחאות להגיע.

למיכעלידוש פרטי. מאן עלמו עיקבותיו של בכורי נעים, כאילו בעלה אותו הארמה. בתיא החלה נוסעת בין תחנות-המישטרה בארץ, במאמץ לאחר, בכל מקום שנמצא בו לפי השמועה. בכל תחנות-המישטרה הוצאו כנגדו צווי-מעצר, אך גם חיפושיה של המישטרה הסתיימו בלא תוצאות.

לבסוף נואשה גם המישטרה את החיי-שושים, ומסרה בידי בתיא סמכויות של איש-חוק, והרי היא נושאת את צווי-המעצר בארנקת בכל אשר תלך, במיכעלידוש פרטי.

תשובה השולם הזה

1962

מאונך:

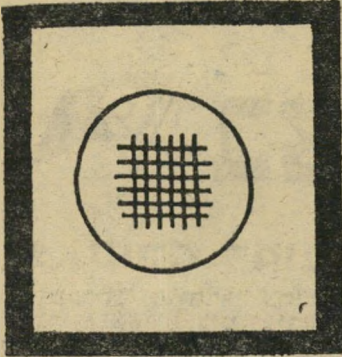
(1) גוון ירוק-כחול; (2) פרי טרופי הי-ערך באשכול; (3) אות בא"ב העיברי; (4) נהר באפריקה; (6) פקודה (הסוף); (7) ערך; (8) מושב בארץ; (9) שגינות; (11) "שיגל"; (12) רופא-עיניים מפורסם לשע-בר בירושלים (ש"מ); (21) סמכות ריש-מית; (22) וויר; (23) אדם; (24) מחוז; (26) גבאי; (28) שיח קוצני ממישפחת הי-ורדניים; (31) לילה; (33) מחודשי השנה העברית; (34) בתוסם; (35) זבח; (37) ברושים; (39) כן, באנגלית; (40) מעון; (42) סגלגל; (45) ולד מת; (47) נהר באי-טליה; (48) חלקת-לשון; (49) מין פטיש; (50) בסיס; (51) שניים, בארמית; (52) מיבנה שהיה נפוץ במעברות; (53) מציבת-זיכרון; (54) עץ חוסי-שחור קשה ביותר; (57) סוף הי-תחלה; (60) מן הנביאים; (61) פגור; (63) מיוצר במפעלי ים-המלח; (65) נוול; (68) חי יותר מכל אדם; (70) בהשאלה: מרכז; (71) התיכון הוא כזה; (72) משוח בשמן; (74) קיבוץ בצפון הי-ארץ; (76) זלול; (77) שר; (79) אמבי-ציה; (84) רך בעינים; (87) השתוקקו; (89) מזמר; (91) בעלי-חב.

מאונך:

(1) יישוב בארץ; (5) דיאלוג; (10) שנה; (11) ספרדי טהור (ר"ח); (13) שונא; (14) שיר; (15) ראש האוסוויציה בישראל; (16) היידד! (17) הדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות; (18) יהלום; (19) יפו בלי סוף; (20) צלע במשולש שווה-שוקיים; (22) חד; (24) הגב שלו; (25) נועם, חן; (27) ההיפך מגיאות; (29) שורה עורפית; (30) רקטה; (32) חכם בתקופת הבית השני ולאחריו; (34) עירבב; (36) זקן; (38) תחום סביב מקום מסויים; (41) היידד! (43) חלק בספר; (44) אות; (46) גיבור "חלף עם הרוח" (ש"פ); (47) מלכודת; (49) שיעור, כמות; (52) אין, אפס; (55) הרוצח הראשון בתנ"ך; (56) גוון של אדום; (58) שחקנית-קולנוע צרפתייה (ש"מ); (59) בתוסם; (60) מישחקילדים פופולרי; (62) מטבע יפנית; (63) דוכן מוגבה; (64) גור-עלי; (66) חיצוניות; (67) שקד; (69) משועבד; (71) יפיץ אור; (73) הלם; (75) מדיף ריח-גניחות; (78) מימטר; (80) אות-הניצחון המפורסם; (81) סוד; (82) לאן? (83) תחתית-גשם קפואים; (85) הלווייה; (87) אני, באיטלקית; (88) גלדיאטור; (90) מתגורר; (91) מלוא הכף; (92) ויתור על עונש; (93) גבוהים ללא הוסף.

קשקשת 1962

הפעל את דימויך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: "קשקשת", ת.ד. 136, תל-אביב. ההג-דרות הקולעות ביותר תפורסמה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב-אין בתל-אביב, קול-נוע המכונים היחיד בישראל.

קשקשת 1959

- שי לקומניסטים: יוצאי ויאטי-נאם וקמבודיה קשורים בסרט אמרי-קאי שחור.
- יחזקאל גרופר, דר חברון 121, ירושלים
- סירת-מחבלים חותרת אל חופי-ארץ.
- שאול יהושע, רח' אורלנסקי 7, פתח-תיקווה
- הצעת השלום של חמצרים ו-קסינג'ר.
- חיים לנגסנר, שד' התמרים 356/6, אילת
- חבילת חומרי-הנפץ שפוצצה את-שיחות-השלום.
- אידה שרעבי, רח' ברכיה 20, שכונת התיקווה, תל-אביב
- ביצה שחוכרה לה יחידיו, פמ"ר שלמה גולדברוך, ת.ד. 2174814, צ.ד. 2774, צה"ל

בסיסונות

- שמלות הריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מוזל

תל-אביב, רח' תהלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר פתוח עד 7 בערב (סגור בשעות 4-2)

לחומאות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

המתאמות לפסוקים אלה. למחרת ליל טבוי הוקרן הפסוק: „הבא להרגך השכם להרגו“ כשמלווה אותו תמונה של פידאי אחוז בלגיושק בידו. מנהל הטלוויזיה, ארנון צוקרמן, נבהל מה- אקטואליזציה של התנ"ך והורה לזקק לה- דול להקרין תמונות מענייני דיומא יחד עם פסוקו של יום.

יקר כי 15

מעניין לדעת כיצד מתחלקים השידורים השונים בטלוויזיה לפי אופיים. את ה- מקום הראשון בשידורים תופס חומר קנוי. מתוך 37 שעות שידור שבועיות, בשידור- רים בעברית ובערבית, משודרות 17 שעות של חומר קנוי שהן 45.8 אחוזים מכל ה- שידורים.

חומר עצמי אותו מפקה הטלוויזיה תופס כשמונה שעות והוא מהווה 22.7 אחוז מכלל השידורים, ואילו החדשות (כולל חוקר) תופסות 7.5 שעות, 20.9 אחוז מכלל השידורים.

במשך שבוע מוקרנות כשעתיים ספורט (5.7 אחוזים) וקצת פחות משעתיים חומר מקומי, שלא הופק על-ידי הטלוויזיה עצ- מה (4.9 אחוזים).

הפקת סרט מקומי, כלומר הזמנת סרט אצל מפק פרטי, מחירה פי 15 ממחיר סרט קנוי בחו"ל, ואילו הפקת סרט על ידי הטלוויזיה עצמה וחומר חדשות, מחירם יקר פי 10 מקניית חומר בחו"ל.

אין ספק כי מרבית משלמי האגרה היו שמונים אילו היתה הטלוויזיה מעלה את אחוז הסרטים הקנויים, על חשבון הפקות עצמיות כושלות, ולא רק בגלל החיסכון הכספי שבכך.

איך הם נראים

הופעתה של כרמית ניא בשלוש מה- דורות חדשות ביום השישי האחרון, מביאה את הצופה שוב למחשבה, שקרייניות הי- טלוויזיה צריכות ייעוץ אישי דחוף, כיצד להתלבש ולהיראות מעל-גבי המסך הקטן. בשעה שש בערב קראה גיא מהדורת חדשות שרובה הוקדשה להעברת גופות חללי צה"ל ממצרים לישראל. הקריינית היתה לבושה בשימלה פירחנית בעלת מחשוף עם שריוולים תפוחים וגווליס, ש- היתה גדולה עליה בכמה מיספרים, אשר למרות הטכניקה של כרמית, לשבת עם ידיים צמודות לגוף כדי להיראות רזה על

לא על הגל

חלק ניכר מתקציב הטלוויזיה מוזרם לצד הטכני של השידורים. דווקא בשבועות האחרונים נראה כי המיליונים הרבים המוצאים על אביזרים ועזרים טכניים, על משכור- רת טכנאים ומינהלת ההנדסה של הטלוויזיה, הם כספים אשר כדאי לבדוק אם הצופים מקבלים את תמורתם המלאה.

נראה כי לא רק הצופים, אלא גם אנשיהטלוויזיה עצמם, מכירים בצד הטכני החלש של מוסד חשוב זה. מנהל מחלקת החדשות, דן שילון, יצא לפני ימים מיספר בהתקפה חריפה ביותר, בישיבה סגורה שנערכה במשרדו של מנהל הטלוויזיה ארנון צוקרמן, על „שלמה גל, האחראי על מחלקת- ההנדסה של הטלוויזיה. נימוקיו של שילון עימו, כמעט מדיעבר קורות תקלות טכניות. כתבות בחדשות משודרות בלי קול, או שכלל אינן משודרות

נו"ן

מחנך האומה

דוגמה לכיסוייחדשות חובבני, מגמתי ונטול כישרון עיתונאי היתה בכיסוי אותו העניקה הטלוויזיה לשביתת ימאי אשקלון. עם פרוץ השביתה נשלח איתן אורן לערוך כתבה. הוא ריאיון באופן שיטתי את הימאים השובתים, כשהוא מקפיד למ- צוא את הבלתי-מאוזנים ביותר בהם. כי- מישקל-נגד הורץ לאולפן מנכ"ל קצ"א, אלוף (מיל.) אברהם בוצר, אשר אולץ על-ידי המראיון לגמגם את הסברו הדחוק לעמדת חברתו ביחס לשביתה.

אולם ההמשך לכיסוי, כתבתו של ישרי אל סגל אשר שודרה בחבט ביום סיום השביתה, יכולה להילמד בכל בית ספר לעיתונאות תחת הכותרת: „כיצד אסור לעשות כתבה“. סגל הקפיד לצלם את בוצר יוצא ממכוניתו ונכנס למישרדו בגמל כשי- הוא מחייך לעבר המצלמה ככוכב-קולנוע. אחר-כך היה מוכרח להראות עצמו יחד עם מפקד המחוז הדרומי של המישרה, ניצב חיים תבורי, כשהשניים מחייכים זה אל זה באהבה ממש.

תמונות אלו הכינו את הרקע לכיסוי מגמתי, פרו קצ"א והמישרה טהור, כאשר סגל אינו טורח כלל לברר מה יש לצד השני לומר.

סגל החליט, כנראה, כי הוא לא רק כתב-יומון בטלוויזיה אלא גם מחנך הי- אומה, והוא הביע ארוכות את דעתו על פישעי הימאים השובתים ועל התנהגותם הברוטאלית.

מאחרי המסך

הקהל קובע

סקר-דעת-קהל שאותו ערך מכון דחף לפני מיספר שבועות, אינו מחמיא כלל למנכ"ל הטלוויזיה, יצחק ליבני. הסקר ביקש תגובה מ-500 אורחים בי- מידגם מייצג, על רמת השידורים בטל- וויזיה מאז היכנסו- של ליבני לתפקיד.

ממונהידת זיק

צנזורה עם כיפה

והתגובות מעידות על שאי-אפשר עוד לרמות את כל צופי הטלוויזיה כל הזמן. 41 אחוזים מהמראיינים השיבו כי רמת השידורים בטלוויזיה לא השתנתה כלל מאז נכנס ליבני לתפקידו. 23 אחוז מן הצופים טענו כי רמתה ירדה מאותה תקר- פה, ורק 17 אחוז סברו כי הרמה עלתה. 19 אחוז לא נעתרו כלל להביע את דעתם על הטלוויזיה הישראלית.

צנזורה על התנ"ך

מסתבר כי בטלוויזיה אפשר לעשות צנזורה גם על התנ"ך. האחראי על שידורי הדת אדיר זיק, המפיק של פסוקו של יום, החליט לרענן סיגה זו והטיל על כתבו המייני של היומון הצופה שאה מייזי- ליש, להכין פסוקים אקטואליים ותמונות

לחסיימים שירותם בצ.ה.ל !

הרשות לחינוך והכשרה ימיים מודיעה על פתיחת

קורסים לקצינים בצי הסוחר

* קורס לחובלים

מתקבלים משוחררי צה"ל בעלי בריאות וראיה תקינים, בוגרי 12 שנות לימוד ובוגרי 11 שנות לימוד, בעלי תעודה טובה.

* קורס לקציני מכוונה

מתקבלים משוחררי צה"ל בעלי בריאות תקינה, בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים ותלת שנתיים (למעט חניכות), בעלי תעודה טובה במגמות המתכת. כן מתקבלים בוגרי בתי"ס תיכוניים ומסיימי כיתה י"א תיכון שיוכשרו למקצועות המתכת לפני כניסתם לקורס. למהנדסי מכוונה והנדסאי מכוונה — מסלולים מקוצרים.

* קורס לקציני רדיו

מתקבלים בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים במגמת רדיו אלקטרוניקה או בעלי השכלה צבאית מקבילה או בעלי תעודת טכנאי אלקטרוניקה סוג 2; משוחררי צה"ל בעלי בריאות תקינה עד גיל 30.

* קורס לקציני חשמל

מתקבלים א. בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים במגמת חשמל ב. טכנאי חשמל, הנדסאי חשמל, מהנדסי חשמל.

לפרטים נוספים פנה למשרדינו:

בחיפה: רח' נתן (קייזרמן) 11 ליד כיכר פריז בימים א'-ו', בשעות 8—14.

בתל-אביב: מגדל שלום, רח' אחד העם קומה 28, בימי ב', בשעות 9—13.

לנוחותך תוכל גם להרשם לפי הספה המצורף.

היה קצין בצי הסוחר!

לכ' הרשות לחינוך והכשרה ימיים ת.ד. 1909 חיפה 31000

הנני מעוניין בפרטים נוספים בקשר לקורס
שמי
כתובתי
השכלתי
גיל
תאריך
חתימה
ה. הזה אפריל

לשיער רעב
PANTENE
VITAMIN HAIR TONIC
מי שיער עם ויטמין

לגברים בלבד

מורום/חולה-הרמתי

KINGS MEN
תכשירי גילוח וטכוח לכל גבר

שדרנית מזור
לבוש בלי צנזורה

המסך, גילתה את מימדיה האמיתיים. בי מהדורה המסכמת הסתבכה כרמית כליל במטרים הרבים של בד שילמתה, וקשה היה להבחין מה היא בדיוק לובשת.

אולם כרמית גיא היא המיקרה הטוב בין הקרייניות. הצורה שבה מתלבשות שאר הקרייניות יכולה לשמש דוגמה, בי ביתספר לאופנה, כיצד לא להתלבש. שרה דורון מצהירה כי היא אוהבת בגדים רומנטיים, אולם שוכחת לבחור כאלה אשר יסתירו את כתפיה הרחבות. גם תיקווה מזור הודיעה לבעלת הבושק שממנו היא שואלת את בגדיה, כי היא רוצה רק בגדים רומנטיים. בגדים אלה, בי תוספת אישיותה הטלוויזיונית, מנזילים אותה לחלוטין, ותמיד יש חשק לתת לה טפחה על השכם ולומר: "התעוררי".

מנהל מיקי-מאז

נראה כי מי שלא צפה בסרט המפורסם על "הפרשה", ביום השישי לפני שלושה שבועות, הפסיד אותו סופית.

למרות מאות רבות של פניות בכתב ובעלפה למנהל הטלוויזיה ארנון צוקרמן לערוך שידור חוזר של סרטו של איתן אורן, מסרב צוקרמן בכל חוקף לשדר אותו שוב. גם שאלות שהוגשו לכנסת לא הניעו את צוקרמן מדעתו. ולמי ש פונה אליו בנושא זה הוא אומר: "אני אשדר מיקי-מאז לפני שאני אשדר שוב את הסרטה על הפרשה".

הופעתה המרושלת של ברוריה זימרון כמעט שאינה מאפשרת להבחין מה בדיוק היא לובשת, ואילו הבגדים שאותם בחרת מרדן ב'אלי, הקריינית הערבית הי ממושקפת, מוקינים אותה בעשר שנים לפחות.

נראה כי השתיים היחידות המצליחות להתלבש פחות או יותר היטב הן הוותיק

שידורה הישיר של תחרות היר אירוויזיון היה דוגמה נוספת ל מחדל הנדס. מדינת ישראל עוררה חיוכים בכל העולם כאשר יצחק ("צחי") שמעוני, אשר היה ה נציג הרדיופוני של הטלוויזיה הי ישראלית בתחרות השיפוט, לא הצליח לשמוע את הקריינית הי שבדית בעוד שכולם, כולל צופי התוכנית בארץ, שמעו אותו היטב. אולם בזאת לא הסתיימה פרשת התקלות הטכניות. השידור הישיר נקטע, בגלל סיבה טכנית, לפני סיומו, אך הטלוויזיה אפילו לא התנצלה על כך.

ביום השישי האחרון הבטיח מגיש ועורך יומן השבוע רם עברון, כתבה של צבי גורן. אולם כאשר היתה זו צריכה להיות משודרת, צפה הקהל בתמונה הי מפורסמת של תחנת הרוח של מונטיפיורי, אשר מחליפה כבר לי מעלה משנה את תמונה הבחורה הי שסועה עם הכתובת, "סליחה — תקלה". עברון בישר כי הסרט נקרע עוד לפני שהוצג.

אנשיהטלוויזיה, שחיפשו את מקור התקלות, הגיעו למסקנה כי הן נובעות בעיקר מסיבות אנו שיות: הונחה, חוסר סמכות ברורה ויחס של אי-אכפתיות של עורכי מחלקת-ההנדסה. לדעת שילון, כפי שאמר זאת לצוקרמן, האשמה היא בשלמה גל, אשר הצליח להביא את מחלקתו לפקעת יחסים אישיים רעועים ומתוחים, ואינו מצליח לי הפעילה כראוי. הכל — על חשבון צופיהטלוויזיה.

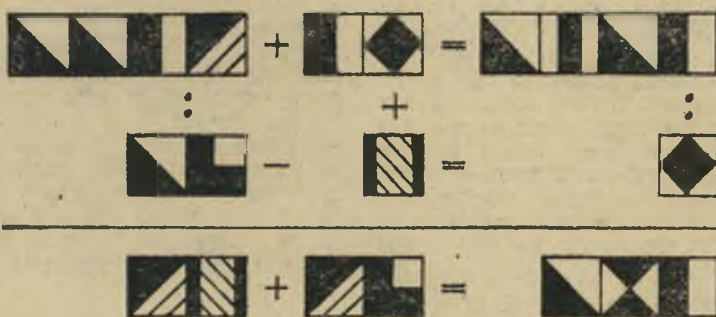

שוכט שימעוני
כל העולם צחק

והקריין נאלץ להתנצל. תוכניות אחרות נקרעות באמצע, וחולף זמן רב עד שהטכנאים שמים לב לכך. השחקן גדי יגיל אשר לפני מיספר שבועות הוקרנה תוכנית בידור שלו, פירסם על חשבונו מודעת "ברכה" לטכנאי הטלוויזיה. משך 20 דקות שודרה תוכניתו של יגיל ללא קול. רק לאחר 20 דקות שמו הטכנאים לב לכך, הפסיקו את השידור, תיקנו את הקול והקריינו את הסרט שוב מתחילתו.

חשבון 1962

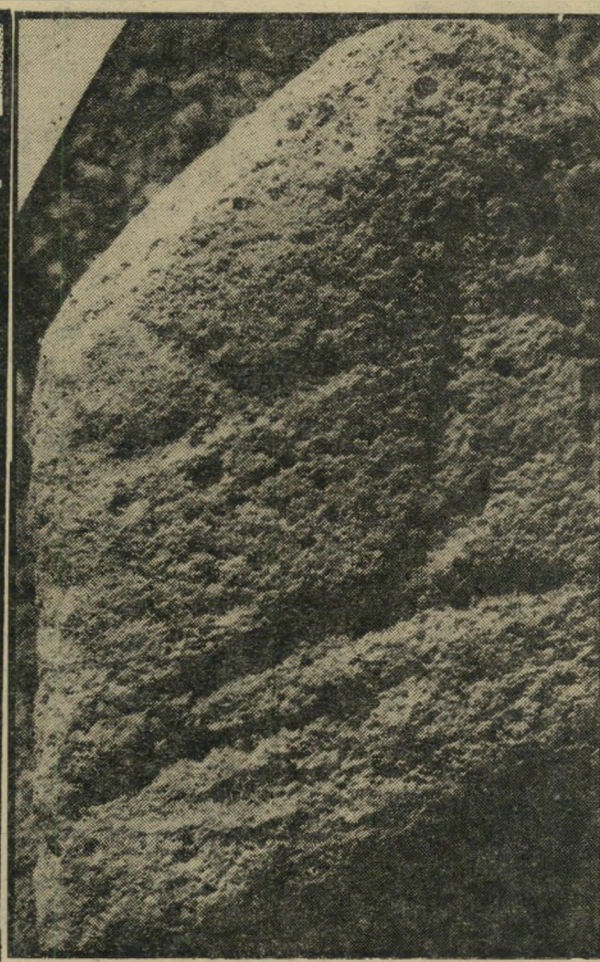
זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן חספ-רות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור נפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

חוקר ישראלי סבור שייתכן שגילה את קבר יעקוב אבינו

ברמת-הגולן. אך לא ערך חפירות במקום מפחד אונסק"ו

פורטנט של יעקוב אבינו

ויכל יעקוב לצוות את בניו, ויאסוף רגליו אל המיטה, ויגוע ויאסף אל עמיו. ויפול יוסף על-פני אביו, ויבך עליו וישק לו. ויצו יוסף את עבדיו, את הרופאים, לחנוט את אביו, ויחנוטו הרופאים את ישראל.

וימלאו לו ארבעים יום, כי כן ימלאו ימי החונטים, ויבכו אותו מצריים שבעים יום. ויעברו ימי בכייתו, וידבר יוסף את בית-פרעה, לאמור: „אבי חשביעני, לאמור: הנה אנוכי מת בקיברי, אשר כריתי לי בארץ כנען — שמה תקברני, ועתה אעלהנא, ואקברה את אבי, וא- שובה.”

ויאמר פרעה: „עלה, וקבור את אביו כאשר חשביעך.”

ויעל יוסף לקבור את אביו, ויעלו איתו כל עבדי פרעה, וקני ביתו, וכל זקני מצריים. וכל בית יוסף ואחיו, ובית אביו. רק טפס וצאנס ובקדם עזבו בארץ גור שן. ויעל עימו גם רכב, גם פרשים, ויהי מחנה כבד מאד.

ויבאו עד „גורן האטד”, אשר בעבר הירדן, ויספדו שם מיספד גדול וכבד מאד, ויעש לאביו אבל שבע ימים.

וראה יושב הארץ, הכנענים, את האבל ב„גורן האטד” ויאמרו: „אבל כבד זה למצריים.” על כן קרא שמה: אבל מצריים, אשר בעבר הירדן.

ויעשו בניו לו כן, כאשר ציוו. וישאו אותו בניו ארצה כנען, ויקברו אותו בִּמְעֵרַת שְׁדֵה הַמְכַפְלָה, אשר קנה אבי רחם, את השדה לאחוזת קבר, מאת עפרון החיתי, על פני ממרא. וישב יוסף מצרימה, הוא ואחיו, וכל חפצו איתו, לקבור את אביו, אחרי קבורתו את אביו. (ברא' נ': 1-11).

סיירת

הארכיאולוגים

מרחוק הדבין שלג החרמון. הגיפים בלמו במורד הדרך ונכנסו אל תוך נחל דליות, ברמת-הגולן. הכביש נעלם הרחוק מאחור, ועימו סימני הציוויליזציה האחרונים. לעיני יושבי הגיפים נתגלו רק מישורי בולת רחבים, מוכים בלהט השמש.

שנים-עשר האקדמאים אשר ישבו ב־ ג'יפים הללו, מאובקים ועייפים מטילטולי הדרך, מכנים עצמם בשם „הסיירת”. מובן שאין זו סיירת צבאית, אלא סיירת של אקדמאים משוגעים-לדבר, הנוהגים לצאת מדיחודש למסע-גיפים במרחבי הארץ.

בניסיון לגבש צוות-חוקרים מענפי-מדע שונים, לשם חקירת צפונות הארץ, התי גבשה קבוצה זאת לפני כעשר שנים, ללא תמיכת מוסדות-מחקר, ובה דמויות ידור עות מעולם המדע הארצישראלי. בתוכם: ד"ר יוחאי וייס, וטרינר חובב טבע וזואר-לוג; אמנון קדמון, אגרונום ממייסדי החברה-להגנת-הטבע, ויריב שפירא, אר-כיאלוג, תושב חולון, מאנשי הנוגות העבודה-למען-ארץ-ישראל-השלמה ומפקח אגף-העתיקות במוזיאון הגודע בעיירה אזור.

אותו בוקר אביב, בו יצאה חבורת מדעני „הסיירת” לתור את רמת-הגולן, עשוי להיחתר על דפי המחקר באותיות של קידוש-לבנה.

יריב שפירא, הארכיאולוג שבקבוצה, טייל בגלל בראש החבורה, ועימו מירי יעקובסון, בוטנאית מרחובות, מורה ב־ בית-הספר גנות. בעוד השניים משוחחים ביניהם, התכופפה מירי והרימה אבן-בולת בינונית שעליה חרות צלב, אולי האות הלאטינית איקס, או, אם רוצים — האות ת"ו בכתב כנעני קדום (ראה תמונה). השטח בו ניצבו לא היה שונה משאר גופי הרמה, וכמו כל האיווין אופייני גם שטח זה בריבוי אבני-בולת בגודלים שונים, שהתפרקו ונשחקו בתהליך האירווייבי-המ-מוש, עד שקיבלו צורה מעוגלת. הם נמי צאו בתוך שדה-מטע מהתקופה הביזנטית.

• המיקרא, בטעות, קורא לאמפריום החתי (ח"ת בצירי או בפחחו) בשם חיתי, וטעות זאת השתרשה ברבים.

שומן המדויק הועתק ברישום שמשמאל. החוקרים מנסים עתה לגלות, האם זהו כתב שמי קדום מיסתורי, או ניסיון לחרות באבן-הבולת הקשה את דמותו של אחד מאבות האומה.

מאחר שהיא מחפשת לה מקומות עמוקים לבניית המחסנים החפרפרתיים, באופן טיבעי היא מגיעה דווקא לקברים קדומים, לשימחת ליבם של הארכיאולוגים.

גם במרכזי מעגלי האבן שאותם גילתה מירי ברמת הגולן, נתגלו תלי-חפרפרות דומים, לפיהם מאמין שפירא כי מצויים קברים במקום, אם כי מתקופה קדומה ב־ הרבה מאלה שחפר במושב בניה.

„אולם, כיוון שאינני שודד-קברים, כי-אז אתם מפורסם שהזכרתי, לא חסרתי בלי היתר רישמי מאגף-העתיקות.” אמר הוא. אך, נדמה כי אגף העתיקות גם לא יתן לעולם היתר-חפירה במקום, משום שישאל חתומה, כידוע, על אמת אונסק"ו, האוסרת על „עם כובש לחפור בארצו של עם ניכבש” והגולן — מבחינת אגף ה־עתיקות — נכלל עדיין בשטחה של סוריה.

אמת אונסק"ו אומנם אוסרת על חפירי רות ברמת-הגולן, אך ודאי אינה אוסרת

על אבן זו (בתצלום מי- שנמצאה באתר הק- דום שנתגלה ברמת-הגולן, מופיעות חריטות מיסתוריות, שרי-

המעגלים נמצאה אבן מסותתת יפה, בדמות פאלוס.

חפרפרות

וקיברי-אבות

„אין לי כמעט ספק, כי במרכזי האבנים הללו מצויים קברים שמיים, מהקדומים ביותר שנתגלו עד כה בארץ.” אמר שפירא. לדבריו, הזכיר לו המראה חפירה אחרת שעשה ליד המושב בניה בגיבעת כורכר. „בבניה גילו לי החפרפרות בית-קברות עשוי פירים (מין בור באדמה), המשווין לתקופת הברונזה התיכונה שלב א' (2200 — 2000 לפנה"ס). לדעתי, ה־הבדל בין החפרפרות למשה דיין הוא רק בכושר-הראייה, משום שהשניים מפורס- מים בלהיטותם אחר עתיקות...”

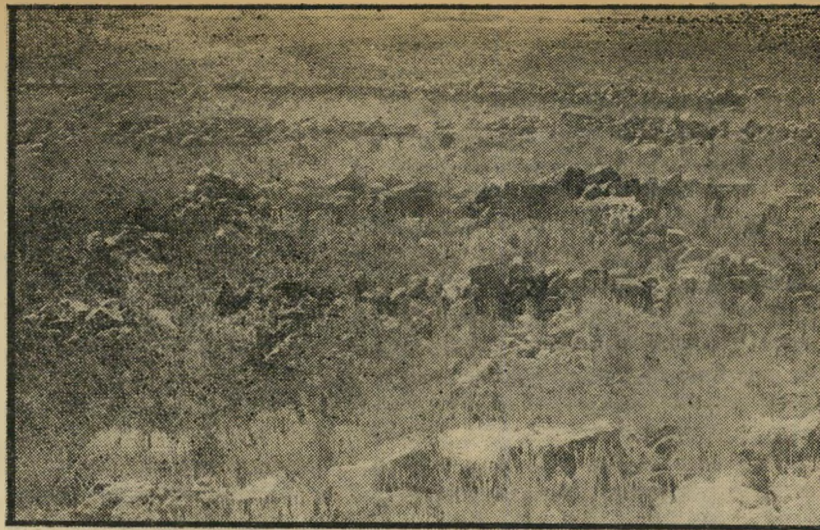
כידוע, החפרפרת בונה לעצמה מאגרי מזון תת-קרקעיים, בהוצאה ערימות עפר.

ציור על האבן?

בו נעשתה עבודת סיקול עצומה על פני אלפי דונמים — הביזנטים אספו אבנים גדולות וקטנות לתצורות בגדלים שונים, שסוללות-אבן גבוהות מפרידות ביניהן. אך לא המטע הביזנטי משך את תשומת ליבם של „הסיירים”, זאת סקרנותו המיקי- צועית של הארכיאולוג יריב שפירא, אלא דבר-מה אחר:

בתוך שטח המטעים הביזנטיים נתגלה אתר קדום ביותר, ששיטחו כעשרה דונ- מים. אתר זה מאופיין במעגלי-אבן מרו- בים ולא גדולים, שקוטר הגדול בהם מגיע ל־10 מטרים בלבד. ברובם בנויים המעגלים הללו מאבנים קטנות, כשכל אחדות חריטות בלתי-מפוענחות של עם קדמון, כאותה אבן שהרימה מירי יעקובי- סון.

במרכז כל מעגל כזה, בו לא סגעה יד הסוקלים הביזנטיים, נתגלו אבנים גדולות יותר, שלהן הקדישו הבנאים הקדמונים תשומת-לב מיוחדת, כאשר במרכז אחד

האתר ברמה

אל מקום זה, ברמת הגולן, הגיעה "סירת" החוקרים, וגילתה שם, בין גלי האבנים והצימחיה הפראית, אבני בזלת ועליהן חריטות מודרות. כך נתגלה מה שעשוי להתברר כאתר קברות אבות האומה.

על צילום החריטות המעניינות, וחקירתן בדרך אחרת. כחודש לאחר הגילוי הראשוני, שבו סיירי הג'יפים האקדמאים למקום כשהם נושאים עימם ציוד צילום משוכלל. "הפעם

אולגים עשרות בשנים. כדברי שפירא: "דבר אחד, המפליא אותנו מדי פעם מהי דש, הוא העדר קברים באתרים עתיקים. ידוע לנו, כי בזמנים קדומים היתה בארץ אוכלוסייה עניפה, דבר המחבט בכפריים

ורק אנשים יחידים סגולה ומיוחדים במינם זכו להיקבר עם אבותיהם. אם כך הדבר, הרי האתר ברמת הגולן הוא מקום פולחני כזה, המבוסס על קבורה סלקטיבית מצד אחד, יחד עם קידוש צורת העיגול הר מושלם. לדיברי בלשנים אחדים, העיגול הוא סמל קדוש לפחות בעמים השמיים, וממנו באות בלשוננו מילים כמו "שלם" ו"שלום".

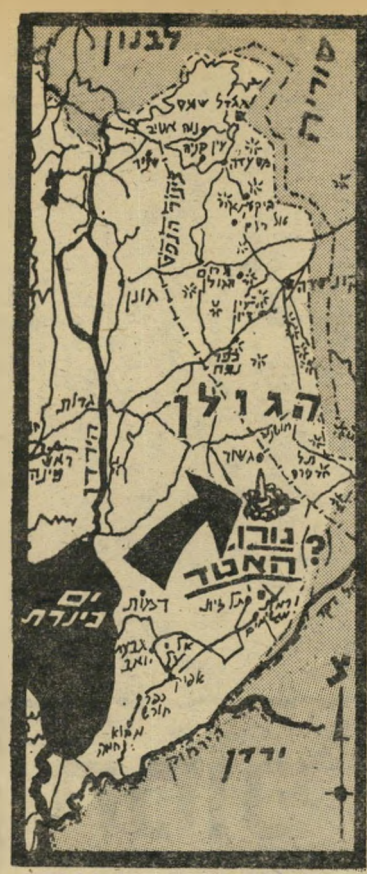
קברים ליחידים סגולה

גם העובדה שבאתר לא נתגלה אפילו לו חרס אחד לרפואה, למרות ששפירא אינו מאמין כי האתר משוייך לתקופה הקדם-קירמית. מחזקת את הטענה היא ראשון. "עובדה היא, כי הדת משמרת מיני הגים קדומים ואינה פתוחה לשינויי הזמן. כדוגמה לכך נוכל לקחת את סיפור הר מילה בגילגל, שם מל יהושע את ערלות בני ישראל בסכיני צור. למרות שהמתכת היתה כבר ידועה, וכך מוזהרים בוני בית המידש, שלא להניף ברזל על מיזבח האל.

למעשה, גם בימינו משמרת הדת מינהגי קדם, וכך נמצא שאת התורה כותבים סופרים על קלף ובנוצה, למרות שיש לנו נייר זול ועטים משוכללים. "הדת היא מערכת טאבוים ענפה, וייתכן מאוד שלקדמונים, בוני מעגלי הקבורה הללו, היה טאבו שלא להביא קירמיקה

תושבי הארץ הקדמונים קברו רק יחידים סגולה וייתכן שהאתר ברמה הוא מקום קבורתם

גורן האטד?

על מקום האתר ברמה. האם לכאן הביאו בני יוסף את עצמותיו של יעקוב אבינו?

ניסיון לשחזר עיבוד זה, חרת שפירא באימליבולת על אבן בזלתית מקומית, וקיבל תמונת מיקרוסקופים וזה לחריטות ה- קדומות.

סיפור אחד, המחיה את עובדת הקבורה הסלקטיבית בהקשר לשדה הקברים המ- קודש של רמת הגולן, הוא סיפור קבורת יעקב. מתוך סיפור זה מתבררת עובדות אחדות שלא כל החוקרים נתנו דעתם עליהן. כשהחשבה בהן היא זו שיעקב לא נקבר מייד במערת המכפלה שבחברון, אלא עצמותיו הועברו תחילה למקום המ- כונה "גורן האטד", כנראה — לפי השי- ערתו של שפירא — כדי להיפטר קודם מאבותיו.

ורומני, כי אותו מקום מיסחורי בשם "גורן האטד" אשר בעבר הירדן הוא הי- אתר שאותו גילינו בגולן. "גורן האטד" הזה מכונה גם בשם אבלי מצריים. המילה אבל (באלף צרויה) פרושה טכס-מוות לעם בלבד, אך המילה אבל (אלף בסתח) צמודה גם למילה "אב", ומשמעה — מקום-פולחן של קבורת יחידים סגולה שמיים. כלומר, אבלי מצריים פרושו מקום פולחני אשר יחד רק לקבורת האבות (ראה התי- מונה בה שיחזור משוער לקריאת השם "אב" על אחד מאבני הבזלת). המיקרא יודע לספר על מקומות אחדים בשם אבל, שם נקברו יחידים סגולה. ואפילו נקברו יחידים סגולה הללו במקומות אחרים חייב היה העם, במהלך טכס-הקבורה, להביא את הגוויה להיפטר מאבותיה.

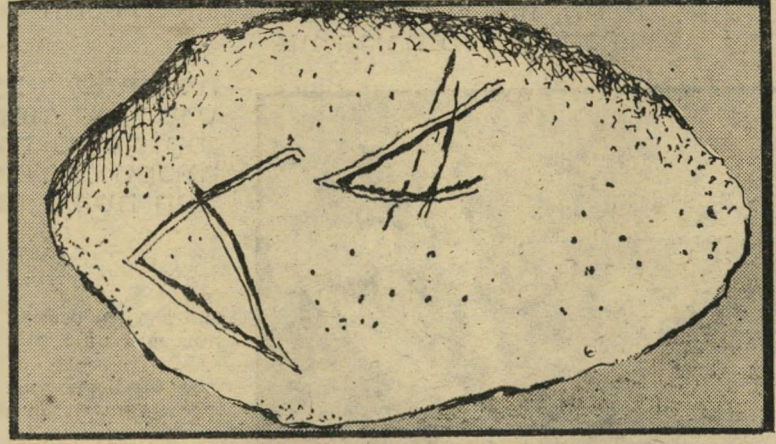
גילוי המפתיע של שפירא חושף לי- ראשונה עולם חדש מימי האבות השמיים. "אברהם ידוע בכינויו אברם", ממשיך שפירא, "הוא האב הגדול. אבל כשהוא שולח את משרתו אליעזר לחרן, הוא מפנה אותו לאב גדול ממנו — לנחור. ואם נצטרף עובדה זו לכתב השמי המשוער שגילינו ברמה, נוכל לומר כי חשפנו אתר היכול להיחשב כמקום-הקבורה של אבות האומה."

אך גם יריב שפירא מוכן להודות, כי תעלות קיברי "האבות" שברמת הגולן טרם נפתרה. והגדולה בתעלומות היא, כמובן, השאלה מדוע השקיעו אנשי-קדם עמל כה רב ומאמצים עצומים כדי לרכז את פולחן מתיים, יחידים סגולה, במקום. האם היה זה כדי לשכך את זעם האלים בגלל זיכרון הזעזועים, המאפיינים איזורים בולתיים, או שמה היתה זאת חרדה מפני התפרצויות חדשות של הרי געש?

הפיתרון עדיין לוטה בערפל העבר, וי- כרסה של רמת הגולן עדיין צופנת בחובה סודות קדומים הממתינים למקושי החופי- רים, ויהיו אלה ישראליים או סוריים...

לאיזור קדוש זה. מתוך כך מסתבר, כי החריטות על- גבי האבנים לא נעשו באימלימתכת, ולאחר בדיקות עיבוד האבן בתאורה מת- אימה ובמיקרוסקופ מדעי משוכלל, גילה שפירא, כי החריצים הרדודים שעל אבני- הבזלת נעשו גם הם באימליבזלת. בי-

* שהסתיימה בשנת 5,500 לפסה"נ.

היתה המטרה לצלם כמה שיותר אבנים שעליהן נתגלו החריטות הקדומות, מספר שפירא.

לאחר שצילם מאות רבות של חריטות והעתיקן באופן מסודר בלוחות התברר לו, כי לפניו מיכלול סימנים, החוזרים על עצמם בניפרד, או בצירופים — דבר הי- מעיד, לדבריו, על אמצעי קומוניקטיבי

וערים רבים, שנחקרו על-ידי הארכיאולוגי- גים. אך במיכלול האתרים הקדומים הללו כמעט שלא נתגלו בתי-קבורה. אומנם פה ושם נתגלה קבר בודד, או מעט גלוסקמ- מאות-קבורה (ארוגות-חרס בעיקר, בהם נטמנו עצמות המתים בקבורה מישנית), אך בתי-קבורה של ממש אין."

מסתבר כי התושבים הקדמונים של הי- ארץ קברו את מתיהם באופן סלקטיבי.

החוקר

יריב שפירא, ארכיאולוג מפקח אגף-העתי- קות במוזיאון שבעיירה אזור, הסבור כי האתר שנחשף הוא קבר-האבות הקדמון.

מסויים. "יש בכתב קדמון זה שילוב הי- מעבר בין הכתב הפיקטוגרפי (כתב ציורי, כגון כתב-החרתומים המצרי), לכתב הי- גיאומטרי הכנעני. אך יחד עם זאת אין להוציא מכלל אפשרות את ההשערה, כי לפנינו סמלים מאגיים, ולא כתב במשי- מעות מילה זאת בימינו."

כתב זה, לאור מקום הימצאו, ובהקשר המשוער לשדה-הקברים העלה רעיון, כי היתה זו התקשרות דווקא בין האדם הי- קדמון הזה לאלוהיו. "התקשרות דומה קיימת עד ימינו אלה", הוסיף שפירא בי- אירוניה, "ומי שהיה בכותל-המערבי וי- ראה את הפתקים הנכתבים שם לאלוהים בתכיפות רבה, כאילו משמש המקום סניף- דואר מרכזי, יבין למה אני מתכוון..."

"צריך להבין, הארכיאולוגיה אינה עו- סקת בדברים שאבד עליהם הכלה, אלא בראשית התופעות שהשלכותיהן נמשכות עד לימינו המודרניים..." ואכן, בגילוי בתי-קבורה זה עשויה להיפתר תעלומה שהעסיקה את הארכי-

.. "א"ב" כנעני זהו אחת מאבני-הבזלת שנמצאו באתר. החדש בדרום רמת-הגולן, ועליה נתגלו חריטות הניתנות לזיהוי כסיי- מני אותיות (אלף ובי"ת) בכתב הכנעני הקדום. ברישום למעלה: העתק החריטות, הדומות להפליא לאותיות הכתב הזה, אך ייתכן כי אלה סמלים מאגיים בלבד.

אין זה סוד שעם ישראל, היושב בציון, סובל מחסביך שואה. אולי לא כולו, אבל רובו הגדול. חסביך שואה, זהו דחף פנימי הממריץ את הישראלי לדלג על הנושא, לחלוף עליו ביעף ולהתנהג כאילו אינו קיים, חוץ מאותם מיקרים, כשמשתלם לו לדבר עליו (וזה בעיקר לפני הגויים) או כאשר אין לו ברירה, כמו ביום-השואה. ייתכן מאד שהטראומה הנוראה דחקה את הויכרונות המרים לקרן-זווית; זה קרה לא רק ליהודים, אלא לרבים מעמי העולם. ומאחר שהטראומה של עם ישראל חזקה

המופ של טרי ובלעדיו

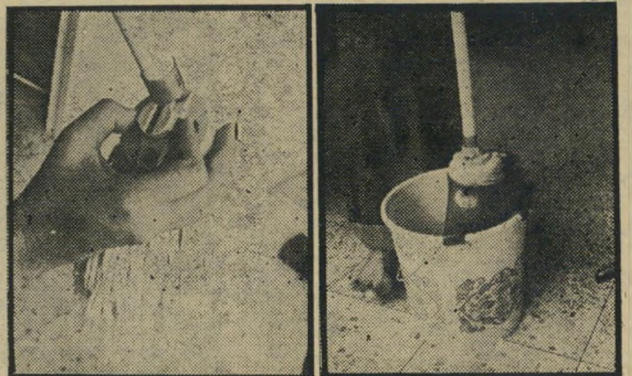
כל מי שהתרשם מהכתבות על טרי רביד, השחקנית דוגמנית, יוכל לראותה (לבושה) כשהיא מדגימה את השימוש ב„מופ“ לשטיפת רצפות, בסרט הפירסום ה- מוקרן בימים אלה בבתי-הקולנוע בארץ.

כאשר הזמין היבואן של „מופ“ לייצר עבורו סרט פירסום, חיפש המפיק שחקנית מתאימה שתדע להדגים את השימוש ב- „מופ“. הנתונים היו: הופעה נאה ואצילית, גבוהה, רצוי שחקנית מחו"ל המכירה את אופן השימוש ב„מופ“.

חיפשו ומצאו את טרי רביד שהתאימה מכל הבחינות. בחלקו הראשון של הסרט מנסה טרי לשטוף את הדירה בשיטה המ- קובלת בארץ (סמרטוט ריצפה המכונה ספונג'ה) — כמובן שהשטיפה בשיטה היש-

טחסיטה במופ-רודקס היא ללא מגע יד, מכניסים את ראש מופ לתוך מתקן סחיטה הצמוד לדלי ולוחצים את המוט כלפי מטה בתנועה סיבובית.

בתצלום חשמלי מודגמת החלפת ראש-מופ שהתבלה בראש חדש. החיבור למקל השטיפה הוא בעזרת פנטס הבלעדי למופ-רודקס.

נה פוגעת בעור הידיים, ומעייפת וכלל לא יסודית. בחלקו השני והעיקרי של הסרטון מדגימה טרי את השי- מוש ב„מופ“, טובלת בדלי וסוחטת מבלי להרטיב את הידיים, שוטפת את הדירה מבלי להתכופף.

פייר בוז ב„לאקומב לוסיאן“ סמל הרוב השקט

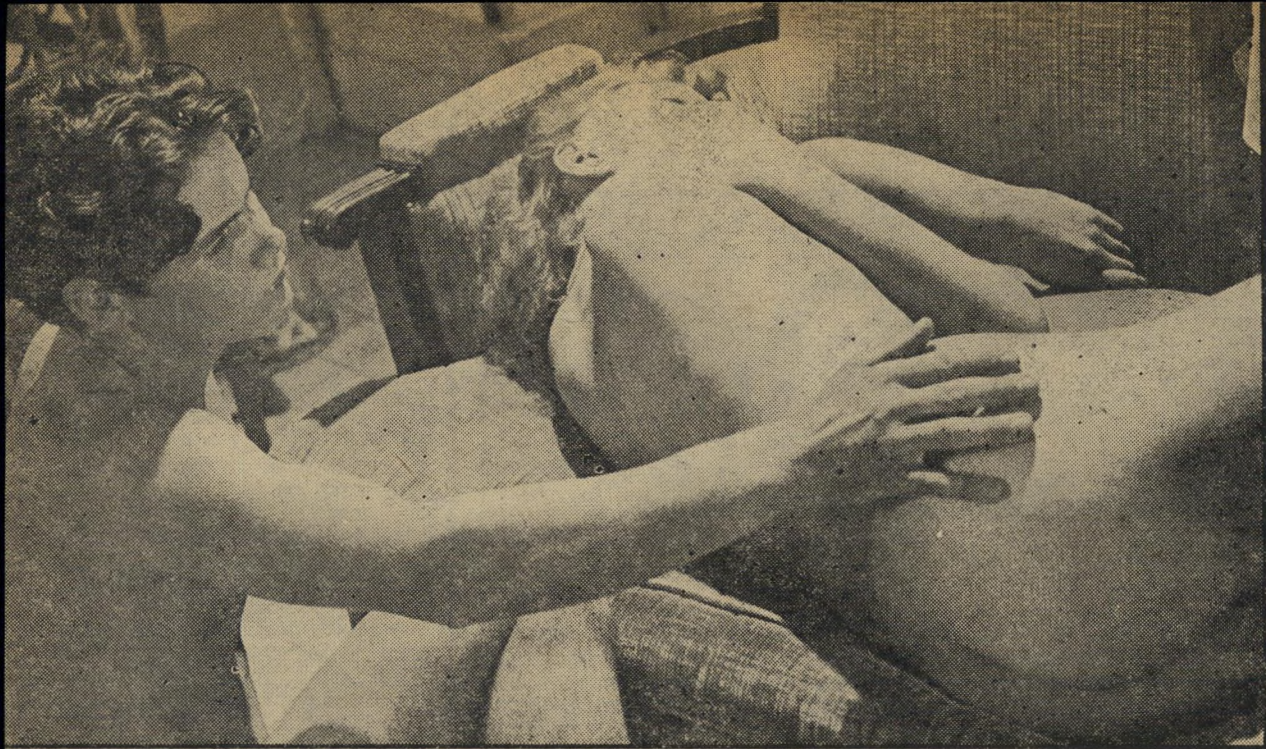
יותר, גם הרצון לדחוק מחשבות עגומות מן התודעה, נמרץ יותר. אלא שכדיברי הוגה הדעות האמריקאי ג'ורג' סאנטאיאנה: „אלה שאינם זוכרים את העבר, סופם שי- יחיו אותו שוב“, ולכן מי שאינו רוצה ב- תקומת הנאצים, הגיוענות והפיתרון הטופי, חייב לא רק לזכור, אלא בעיקר לגסות להבין מה קרה.

לחיצת-ידי להיטלר. וזה מוביל הישר לסרט בשם לאקומב לוסיאן, סרט שיצא לאור לפני כשנה בצרפת. עורר שם תגו- בות סוערות ולעיתים אף נועמות, דווקא משום שהוא מנסה להבין, וכשהוא מועמד לפרס האוסקר כסרט הזר הטוב ביותר — הוא בדרך למסכי ישראל. האמרה של סאנטאיאנה משמשת מוטו לסרט, שעלילתו מתרחשת בקיץ 1944, בדרום צרפת, שעה שבנות-הברית כבר נחתו בצפונה, וגיבורו נער בן 17, עובד בשירות הגיסטאפו בחוד- שי הכיבוש האחרונים הללו.

„מאז המלחמה נעשו בצרפת כ-60 סר- טים על הכיבוש הנאצי, וב-58 מהם, היו כל הארפתים גיבורים בני-חיל“, אומר הבמאי לואי מאל. הצער והחמלה, (שהוצג בישראל בטלוויזיה), היה הסרט הראשון שהעז ל- הראות את מימדי שיתוף-הפעולה עם הנא- צים. הבה נודה באמת: צרפת היתה המדי- נה היחידה באירופה שמנהיגה, המרשל פטן, לחץ ידיים עם היטלר. והצרפתים הסתחרו מאחרי מצחיתו של המרשל!

מאל, ובעיקבותיו עוד כמה במאים צרפ- תים צעירים, החליטו לנצל את הפריצה שנפתחה, ולהכניס את היד לפצע שהגלילד למראית-עין. „חשבתי שאפשר יהיה, היום, לעשות סרט המדבר בצורה כנה על אותם ימים, מבלי לעורר גל של ויכוחים ועלבון- נות אישיים. אלא שאסור, כנראה, להקל ראש ברגישות הצרפתית לנושא, הקיימת עד עצם היום הזה.“

תקר באופניים. ואומנם, לאקומב לוסיאן אינו מתחשב כלל ברגישות זו. גיבורו הוא בן-איכרים רגיל בהחלט. חסון, מוצק, לא אינטליגנטי במיוחד, צייד מטיב- עז, צעיר המשתלב היטב באווירה הטיבעית של סביבת הולדתו. הוא בן מסור השוטף רצפות בבית-זקנים ומביא את כל המשכר-

פייר בנז ואורור קלמן ב"לאקומב דוסיאן"
נמאס לי להיות יהודיה!"

רת לאמו, אבל אינו יכול לסלוח לה ש-
הכניסה גבר זר למיטה אביו, שנישבה
קודם לכן במילחמה, עליידי הגרמנים. מאחר
שהוא חש עצמו בלתי-רצוי בביתו, הוא פו-
נה למורה-הכפר, שהכל אומרים עליו כי
הוא איש-מחתרת, ומבקש גם הוא להצטרף
לשורות הלוחמים נגד הכובשים. המחתרת
היא עניין לאנשים רציניים ולא לציידים
בחטף ולפזושים. עונה לו המורה, שנראה
בבירור שאינו סומך על הנער.

תקר באופניים, גורם לתפנית בחיי
לוסיאן. הוא מתאחר בעיירה אחרי שעת
העוצר, מובל למיפקדת הגסטאפו במקום.
שם, אחרי כמה כוסיות, ניתנות לו אותן
תשומת-לב וחשיבות, החסרות לו כשהוא
חולף עם סמרטוט ריצפה בין מיטות בית-
הזקנים, או כאשר שב לחוות הוריו ומצא
אותה מלאה בדיירים שלעגו לו וקיבלו
הוראות רק מן המאהב של האם. כש-
המשקה עולה מקיבתו אל ראשו, מספר
לוסיאן בגאווה שהוא יודע בעצם מי מפקד
המחתרת במקום, והוא מלשין על המורה.
הבזז והזהירות. אחד מחבריו החד-
שים לוקח את לוסיאן לחייט יהודי מפרנק,
המסתתר בעיירה, כדי להכין לו חליפה הר-
יאה לתפקידו החדש. לחייט יש בת צעירה,
יפה, שברירת ועדינה, הפורטת על פסג
חר, ואם זקנה, קמוטת-מצח, המסרבת ל-
הגיב בדרך כלשהי על נוכחותם של צור-
רים, באשר הם, בביתה. בין שלושת היהודי-
דים הללו לבין לוסיאן, נרקמת מערכת
יחסים מורח, שהפחד מפני האקדה המת-
נפנף ובעיקר מן המרות שהוא מסמל, הבז

שוב אל הישראלי בעל תסביך-השואה וי-
להזכיר לו: נסה להבין את העבר, כדי
לא להיות אותו שוב בעתיד.

תדריך

תל-אביב

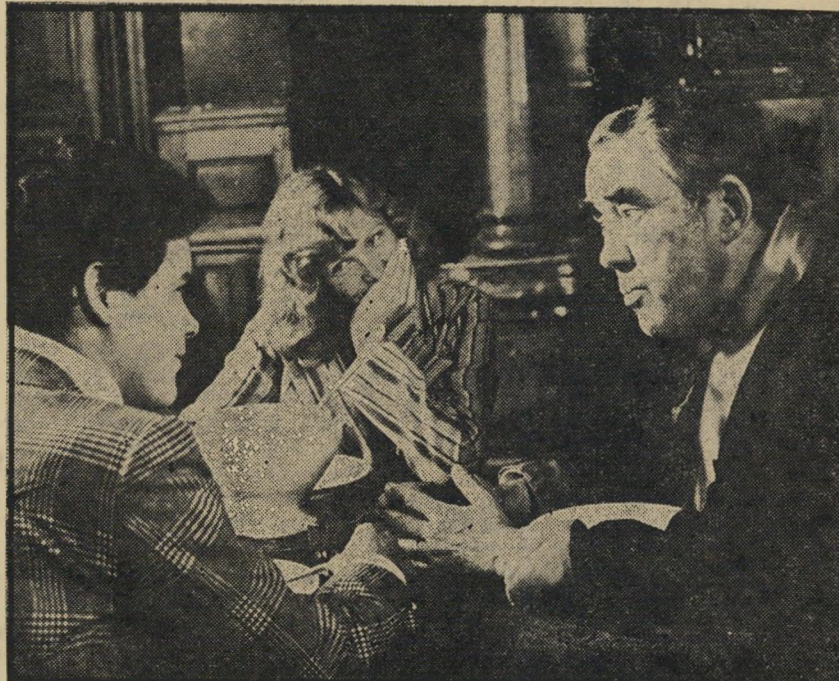
**** תמונות מחיי-נישואין
(צפון, שוודיה) — עשר שנות משבר בחיי
זוג נשוי שנפרד, ובסופו של דבר אולי
יחזור לחיית יחד. סרט מרתק ומדהים של
אינגמר ברגמן, עם מישחק מעולה של ליב
אולמן וארלנד יוספסון.

**** הכהילה לזהב
(צות-הברית) — צ'רלי צ'פלין מחפש זהב
באלסקה, בסרט בן 50 שנה, שהוא מבריק
וגאוני היום, לא פחות מאשר בהצגת-הבכור
רה שלו. מומלץ.

*** המיגדל הלהט
בן-יהודה, ארצות-הברית) — הלהיט ה-
בלתי-מעורער של השנה, סרט-ראווה שבו
עולה מיגדל בן 138 קומות באש בגלל
מתדל קבלנים, כוכבים ותיאורות לרוב,

הדמויות המרשימות על הבד בשנים האחר-
רונות, דווקא בעקשנות השתקנית שלה.
גם שחקנים אלו ליהק מאל מפנים לא
מוכרות. הולגר לובנאדלר, המגלם את ה-
חייט, הוא שחקן שוודי ממוצא בולגרי,
לפי תעודת-הזהות שלו (אישית, אינו שש
להודות בכך), שמרבה להופיע בתיאטרון,
והיו לו בזמנו אפילו כמה תפקידים בקול-
נוע. מאל בחר בו אחרי שביבי אנדרסון,
המכירה אותו משוודיה, המליצה עליו, ואף
התעקשה ושלחה לבמאי כמה מתמונותיו.
הסבתה, תרזה גיזה, היא אחת משחקני-
יות-התיאטרון הגדולות של הבמה הגרמ-
נית, שנמנתה עם להקתו של ברטולד ברכט
עוד לפני עלות הנאצים לשלטון, וזכתה
לתפקידים ראשיים. ואילו הבת, אורור קל-
מן, היא דוגמנית שהתחנכה (צחוק הגורל
למי שמגלמת יהודיה) במינור, וזכתה ל-
הצלחה כמדגימת בגדים, רק עם ישוב אופ-
נת שנות העשרים והשלושים, שפניה וצב-
עיה מתאימים לה במיוחד.

להבין ולא להזדור, העובדה שאף אחד
מאלה אינו מוכר לצופי הקולנוע, היתה

הולגר לובנאדלר (החייט) קלמן ובנז
לשמור גם על הכבוד וגם על החיים

ואפשר לספר בקלות בשוק השחור. ל-
אידיאולוגיה אין כל קשר לעניין. להיפך.
הנאצי השרוף היחידי, שאינו פוסק להתיי-
ססמאות על כל סביבתו, וזכה ביתם של
בזז סלחני מהסובבים אותו. כמו לוסיאן, גם
אלה הם טיפוסים רגילים בהחלט, מן ה-
צרפתים שפוגשים יסירים ברחוב. לא חכ-
מים במיוחד ולא טיפשים במיוחד. אנשים
אפורים, כאלה המכונים „הרוב השקט”.
הצרפתים רטנו לא מעט נוכח סידרה זו
של סטירות-לחי שהעניק להם מאל בסרט.
אבל מאידך לא יכלה הביקורת להתעלם,
מן ההישג האמנותי שהשיג מאל.

טרקטור לאבא. „הסרט דרש פנים
בלתי-מוכרות” הוא מסביר את בחירתו.
ואומנם, הוא מצא בפיייר בנז, בן-איכרים
בן-גילו של לוסיאן, את הדמות האידיאלית
לתפקיד, לאחר חיפושים ארוכים.
במשך כל ימות השנה, הוא עזר לאביו,
מגדל גפנים בכפר קטן ומתמחה יחד עם
אחיו בגיוס עצי פרי, מיקצוע מעייף אך
משלם היטב. למען הסרט, הוא פרש לזמן
קצר מן הטיגרה, אבל בשכרו קנה טרקטור
לאבא וכלב לעצמו.

ליהודיה — נמאס. לצד בנז, שלושת
התפקידים החשובים בסרט הם של בני הד-
מישפחה היהודית, החייט המנסה לשמור
על כבודו העצמי וגם על חייו, בזמנים
שבהם השניים אינם עולים בקנה אחד, בתו
המסרבת לקבל על עצמה את דין הגזע
הנרדף תמיד, וברגע של ייאוש צועקת:
„נמאס לי להיות יהודיה!” והסבתא, אחת

הזעם, הזהירות, ואפילו אינושהי הבנה
למצבו של הנער ולמניעיו, משתלטים ל-
סירוגין על החייט ומישפחתו. „איני מצליח
לשנות אותך בכל ליבי,” אומר החייט ל-
לוסיאן, באחד מריגעי ההתפרצות שלו.
כיצד זה ייתכן? החייט, לאחר מעשה
פזיו, נאסר וגשלח למחנה-רכפיה. אבל כא-
שר עתידה מישפחתו לעמוד באותה סכנה,
לוסיאן הוא זה שיציל אותה, במעשה מוזר
ובלתי-צפוי, הוא יסתיר את הבת וסבתה
ביערות עד לשיחרור. אולם כתובת בסוף
הסרט מרמזת שהמעשה לא מחק את כל
מעשי העוול האחרים שלו מעיני המשחר-
רים, והוא שילם בסופו של דבר את מלוא
המחר על הצטרפותו לגסטאפו.

השאלה המרכזית שעמדה לפני לואי
מאל, בסרט זה, היתה כמובן: כיצד זה
ייתכן שהגרמנים זכו לעזרה ומימכה כל-
כך נרחבות במקומות שכבשו? והתשובה
שמספקים בסרט זה מאל והתסריטאי שלו,
פאטריק מודיאנו (בחור בן 28 שזכה כבר
בכמה פרסים על שלושה ספרים קודמים
שכתב, העוסקים כולם באותה תקופה וב-
אותו סוג בעיות), אינה מחמיאה כלל לצרפ-
תים, ולטבע האנושי.

כיום צרפתים. וכאילו על-מנת להר-
גיש את הסאה, מציג מאל את כל המישרה
הגרמנית בעיירה, כשאין בה אפילו גרמני
אחד לרפואה, כולם צרפתים, שהצטרפו ל-
גסטאפו בגלל ריגשי-נחיתות, שמוש שנית,
נה להם ההודמנות לנקום עוולות אמיתיות
או מדומות, או סתם מפני שכך יותר נוח,

בנז וקלמן: משתף-הפעולה והיהודיה המתמררת
גם קדושים וגם מיפלצות

כמעט שלוש שעות של מתח. מיקצועי ל-
הפליא.

ירושלים

*** איכפים לזהטים
(ארצות-הברית) מצטיקן מלא הומור יהודי
על חשבון האינדיאנים הכישיים והיהודים
עצמם.

חיפה

*** חמים וטעים
(אורלי, אר-
צות-הברית) כילי ווילדרר במיטבו עם ה-
מישפט המפורסם ביותר בקולנוע: „אף
אחד אינו מושלם”. ראוי לצפייה חוזרת.
מרילין מונרו וטוני קרטיס, מצחיקים.

מנהל צעיר, דינאמי ומצליח

איריס בן, זוי שביט, יהודה קומלביץ, מוריא צווייג
רק תוצרת-חץ

התצוגה שלו בשבועי-האופנה היה רצחני, ושלא יגידו לי שהן באו לראות רק את הדגמים.

לא אין לו חברה קבועה בינתיים. הראש שלו רק בעסקים. הוא רוצה להתבסס. כאלו שהוא עוד לא מבוסס, ורק אחר-כך הוא יתחיל לחשוב על מישפחה וי-לדים.

בתוקף היותו רווק מצליח ובעל בית-חרושת ומכונות מרשימה, שלא לדבר על חשבון-בנק שהוא ודאי בכלל לא רע, הוא כמובן מבוקש גם על-ידי מירב החי-תוכות, איך הוא מצליח להתחמק מהן, רק הוא יודע. אבל הוא היה עסוק מדי מכדי להתפנות ולהשיב על שאלות.

לכן, לא נותר אלא לנחש שהוא כנראה מעוניין מאוד להיות חמקן, עד שתגיע זו שתצליח להלביש עליו את השייבה. אז בינתיים, למה אתן יושבות בחיבורידיים? אחרי הכל, כמה כאלה רווקים ומצליחים נותרו פנויים בשטח? או למה שלא תהי-פושנה עמדות ותנסו לנחש את הדג-השמן הזה לפני שמישהי אחרת תעשה את זה במקומכן?

ממה שאני שומעת עליו, אף זו שתעשה את זה במקומכן תהיה אחת תוצרת-חץ. כי ככה הוא מעדיף אותן, בינתיים.

זאת תהיה אבידה גדולה

ליביליבי לכל חתיכי העיר חזאת, ולכל מי שעניינים לו בראשו וראה את **לנה יצחקוב** היפהפיה, ולא רק ראה — אלא גם בנה עליה תוכניות. צר לי, באמת צר לי לבשר לכם בשורת-איוב, אבל אילנה עוזבת אותנו, לשנה אחת לפחות. בינתיים.

טוב, זה לא פלא, לאור פרשת **מלכה רוזנשטיין** ושפיכת המים והקללות במספרה וכל מה שיצא מזה אחר-כך, הבן-אדם צריך להתרענן ולנסות לפתוח דף חדש, לא?

הארץ הוזה, כמו שכולנו יודעים, קטנה כמו איזה קוביית-קרח, ומאז אותה פרי-שה, בכל פעם שאילנה היתה נכנסת לי-מספרה, היו מייד מרחיקים ממנה את ה-קלינגטיות, שלא לדבר על מקורות מים וכיצא-באלה.

או בקיצור, אילנה החליטה שטוב שם טוב בארץ זרה מאשר שם קצת אחר בארץ-ישראל, ארזה את המיזוודות ונסעה אל אחותה, מי שהיתה מלכת-היופי של ישראל, **רינה יצחקוב**, המתגוררת כעת בלוס-אנג'לס שבקליפורניה.

ושם, אם לא יחטוף אותה איזה מיל-יוגר צעיר וצוחק (אבל רק מיליוגר, על פחות היא ללא תחשף בשום אופן), היא תבלה שבועיים, ולאחר-מכן תיסע לי-ניו-יורק.

ואם תשאלו אותי, אז אני מכירה מיי-שהו שיש לו תוכניות לנסוע לניו-יורק בעקבותיה. מצייני, שזה יעזור לו.

מילא, לא רק אני נפלתי בפח שטומן המראה החיצוני של **יהודה קומלביץ**, המקים והמנהל והאחראי הישיר להצלחה של בית-החרושת 1999. לא אחת קורה לו שבאים אליו קניינים ואומרים לו, אח-רי שהוא טרח והראה להם את כל ה-קולקציית ואחרי שהסביר ושיכנע ועבד קשה מאד: „אוקיי, עכשיו בוא נדבר על עסקים. לך חקרא לאבא שלך“.

כי יהודה-לח, צעיר מתולתל-שיער בן 28, בהחלט לא נראה כבעל בית-חרושת. הקצב של היספסיות שפקדו את חדר-

אז זה היה ככה. פגשתי אותו לראשונה בשבועי-האופנה הישראלי שהתקיים במלון הייטון. ניגשתי אליו, ובתמימות רבה שאלתי: „תסלח לי, מי המנהל?“ וכשהוא אמר לי שהוא, אמרתי לו שיפסיק לעשות צחוק מהעבודה כי הזמן קצר והמלאכה מרובה, ואני צריכה רק את המנהל. הוא המשיך להתעקש, ועמד בתוקף על כך ש-המנהל זה הוא-הוא ולא אחר. בסוף נאלצתי תי להאמין לו. למרות שבתוך-תוכי המ-שכתי לחשוד בו שהוא מכסימוס הדוגמן של בית-החרושת 1999.

וכמו שהיא ככה עיתונאית ששואלת שאלות, ככה היא גם מתראיינת קשה. ה-מתקשה במתן תשובות לעיתונאית-קולגה. על חייה הפרטיים העכשוויים לא הצלחתי להוציא מפה אפילו מילה. אבל מה שלא אמרה לי, גיליתי בעצמי בספריה-שיריים שלה. מצאתי בו שיר המוקדש למנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני**, ותקרא „לא רוח היום, לא רוח“.

אם זיכרוני אינו מטעני, היתה עוד משוררת אחת, בשם **דליה רביקוביץ**, שכתבה לו לילבני שירים באופן אישי. אולי מישחו יוכל להגיד לי, פעם אחת ולתמיד, מהו סוד משיכתו של האדון המנכ"ל? ולמה, בינינו, הן אחבות אותו דווקא כשהן משוררות, ודווקא צעירות?

יוקו אונו או משהו. היא ענתה בשקט, כהרגלה, שלא, אך המבטא הזר שלה התי-שיר אותה מייד בעיני השואלים, שחמ-שיכו להביט אחריה שעה ארוכה.

ספר שיריה של שלומית, שהיתה לפני מיספר שנים החברה האיטית מאוד של ח"כ הזמר והמלחין **עקיבא נר**, זכה מטעם אגודת הסופרים בפרס יוקרה על שמו של **מתי בן**, משורר צעיר שנפל במלחמת-התשה, והמוענק למשוררים צעירים.

חץ מזה זכתה שלומית, שהיא בחורה משכילה ומחויקה בביאיי, בסיפרות ובי-מקרא ושהיתה קצינה בצה"ל, במיספר מילגות, והיא צריכה רק להחליט אם לגי-צל אותן או לא.

שלומית כהן
בלי שאלות אישיות

המעופפות

שלישיית שוקולד-מנטה-מסטיק, חתיכות, נחמדות. ומאת-אחת תולכות למצוא חן רב בעיני יהודי התפוצות. התפוצה שאליה נוסעות השלוש הפעם, אחרי שבילו עד לפני כשלושה חודשים בברזיל, היא זו של ארצות-הברית.

מה אומר ומה אדבר, אילו היו שואלים אותי היום מה אני רוצה להיות כשאחיה גדולה, היתה לי תשובה אחת וחדי-מש-מעית: זמרת. כן, בדיוק, זמרת.

ולמה לא, בעצם? זה לא-כילכיל קשה. בסך הכל צריך לעמוד על הבמה, לפתוח את הפה ולשיר, ואם אפשר — גם להתנועע לפי הקצב. באמת לא בעיה.

ולא רק זה. בתור זמרת הייתי יכולה, למשל, לנסוע כל שני וחמישי לחו"ל על חשבון האמרגן, או המפיק, או מי שלא יהיה, העיקר שלא על חשבוני. הייתי יכולה להופיע לפני סטודנטים יהודיים בקמפוסים אוניברסיטאיים, או בפני דורות טור-בות בקהילות היהודיות, ולהרגיש שלא רק עשיתי משהו למען המולדה, אלא עשיתי גם כסף למען עצמי. ואין כמו השילוב הזה לשלמות מצפונית, כידוע.

דוגמאות של כאלו זמרות לא חסר. החל ב**אילנית**, שהיתה נוסעת ידועה אך לאחרונה נרגעה מטעמים משפחתיים, כוכור, ועבור **ליפה ירקוני** שמי יודע לאן היתה מגיעה אילמלא מלחמות ישראל. אך תודות להן כיום היא זמרת מבוקשת בתחילת הקהילות היהודיות ברחבי העולם.

וכלה, כמובן, ב**רותי נבון** שעוד לא הספיקה לגנוח בכלל מהנסיעה האחרונה שלה, ולא הספיקה לספר שזו היתה הני-סיעה האחרונה באמת, אבל מייד כשהוצעה לה נסיעה נוספת קפצה על העגלה, וכעת היא מזמרת לה בגולת אמריקה.

ובכן, האחרונות החביבות המעטרפות אל רשימת הזמרות המעופפות הן בנות

דאה לופטין, ירדנה ארזי ורותי הולצמן
אהבה לארץ הסמבה

רחל מרחלת על כל העולם

עלילות פיניה - בהמשכים

גם גאונים

חולים כמו בני אדם

clinic after cash a

30 holidays in travel re

Penina tries her luck in cabaret

פיניה ב"איווינג ניוז" ואף על פי כן נוע תנוע

היא תופעת טבע, הבחורה הזאת, ותזכרו מה שאני אומרת לכם כעת ומה שאמרתי לכם תמיד — היא עוד תגיע רחוק. עובדה, הבחורה רק שלושה חודשים באנגליה, ואין עיתון המכבד את עצמו שלא פירסם את תמונתה ואת תולדות חייה, שלא לדבר על מיגזון ידידיה, שהם אנשים חשובים מאוד ועשיריים מאוד, וחשוב מכל — בעלי קשרים חשובים מאוד. גבירתי ורבותי, **פיניה גולד**, לשעבר רוזנבלום, מלכת הסכס של ארצנו הקטנטונת, והייצוא המוצלח ביותר שיצאה ישראל השנה, זכתה כתום שלושה חודשי שהייה בלונדון בתפקיד של זמרת בקברס חדש שיועלה על בימת **קווגלינו**, בתחילת חודש מאי. עיתוני בריטניה מיהרו לפרסם תמונה של פיניה עם היוודע דבר זכייתה בתפקיד, ותאמינו לי — לזכות בתפקיד על במה אנגלית זה לא צחוק, בעיקר אם אתה זר, ואינך דובר אנגלית רהוטה. כי בלונדון לבדה יש מאות שחקנים מחסורי-עבודה שכו"ס, ללא יוצא מן הכלל, בוגרי בתי-ספר גבוהים לדרמה. הסאנדיי אקספרס פירסם את תמונתה של פיניה בגודל כמעט טבעי, וכתב: „רק לפני שלושה חודשים נחתה פיניה גולד, בת ה-20, במחלחת-העופה היתר (שליד לונדון), והתקניה עצמה לאורותיה הנוצצות של לונדון, כיאה לכוכבת קולנוע ותיאטרון. כעת זכתה מיד גולד בהצלחתה הראשונה: בחודש מאי היא תר"קוד ותזמר בקברס.”

העיתון מספר כי פיניה מתגוררת בדירת-פאר ברובע מארבל' ארץ' העשיר, וכי היא אורחת רצויה „בכל המקומות הנכונים” של האנשים היפים, „פיניה”, ואמר העיתון, „היא הנערה המצו"דדת ביותר בלונדון.”

העיתון מצטט מפי פיניה: „אני חושבת שאנגלים רבים שו"תים יותר מדי, וביגלל זה הם מאהבים גרועים.” פיניה עצמה אינה שותה ואינה מעשנת.

גם האיווינג ניוז אינו חוסך שבחיו מפניה. העיתון יודע לספר כי היא בת-תערוכת של אם ממוצא עיראקי ואב ממוצא גרמני, וכי היא שולטת בשלוש שפות: ערבית, עברית ואנגלית. פיניה, אומד העיתון, מיצתה את כל האפשרויות כזמרת בישראל, ולכן באה לנסות את מזלה, שאכן שיחק לה, בלונדון.

בחייה הפרטיים, פיניה היא בת-לולויה אהודה ופופולרית על אנשים חשובים מאוד. ידידה הקרוב הוא המיליונר **כריסמורר מוראן**, שהכיר לה חבורת אנשים החוללת את הזמר **רוד סטיוארט** ואת כוכבת-הקולנוע הסקסית **כריס אקלונר**, מי שהיתה אשתו של **פיטר סלרס**. עם בני החבורה הזו מבלה פיניה ערבים שלמים, והיא אורחת קבועה במועדון הלילה האכס' קלוסיבי טרמפ, בו אפשר לבלות ערב בחברתם של **מיק ג'אגר**, **ג'ון לנון**, **דיוויד בואי** ו**רינגו סטאר**, שהם אורחים קבועים במועדון.

רוד סטיוארט, כרבים מהגברים הפוגשים בפניה, חזר אח"ך ריה במרץ, אך לא נענה על ידה, כי הוא לא הסיפוס שלה, לדבריה. פיניה סיפרה לו שכתבו עליו בארץ שהיה חברה של בת הנשיא פורד, וסטיוארט גילה לה שזה היה סתם תעלול-פירסומות. עם בריס אקלונר מנהלת פיניה יחסים של מילחמה קרה. אקלונר, לדבריה של פיניה, אינה מחבבת אותה באופן מיוחד, כי „הופעתה יותר פרובוקטיבית, ואני מושכת יותר תשומת-לב ממנה בכל מקום שאילו אנחנו הולכות ביחד.”

יהורם גאון שר שירים יפים, ועד שאתה גומר לקרוא את שמה של תוכניתו החדשה עבר האוטובוס, ולא הצלחת לתפוש את הסואנסה.

אבל זה לא-כילךך משנה, כי יהורם גאון יכול גם להופיע בתוכנית שתקרא „יהורם גאון מטפס על העצים וקוטף קוקוסים ומחלק אותם לקופים.” למשל, וגם לתוכנית עם שם כזה יגור הקהל בהמוניו.

כך שאתם יכולים לתאר לעצמכם איזו אכזבה חספו מעריציו המושבעים של גאון, שקנו את כל הכרטיסים להופעתו בהיכל התרבות ובהיכלות אחרים, אבל משהגיעו נגישם ונסעמים בערב ההופעה, הסתבר להם כי האליל שלהם חולה. פשוט כך.

כן, חולה. יהורם הצטרף אל נפגעי מגיפת החצבת הפוקדת כעת את הארץ, ונפל למשכב. אמרגנו חושב הכיפה, **נחום ביימל**, נאלץ לבטל הופעות לשבוע שלם, ומישרדו לא חדל לקבל טלפונים של מע"ריצים מודאגים ששאלו לשלומו של הגאון שלהם. שלא לדבר על עשרות מיכתבים שהגיעו מכל חלקי הארץ.

יהורם עצמו שכב חולה בבית אמו, כאילו שמישהו ציפה ממנו שישכב במקום אחר והאם, ככל אם יהודיה מסורה אם לא יותר, טיפלה בבנה החולה והטיפול היה כל-כך מסור, שיהורם החלים ממחלתו, וכבר כי שבוע הבא הוא עומד לחדש את הופעותיו. היכוננו, היכוננו.

גם בחייו הפרטיים של יהורם יש חדש. מסתבר שחברתו הקבועה עד-כנה, **פנדי עוזרימן**, בתה של העיתונאית אריקה עוזרימן, התייאשה מיהורם ככל קודמיה חיה, ועזבה אותו. אז למי שיש נשימה ארוכה והרבה סבלנות — הגאון שוב בשוק.

רומיאו ויוליה

חיים

ומתגוררים במינכן

לפני כחודש פורסמה מודעה קטנה ב"מדר ההודעות המשפחתיות בכמה עיתונים בגרמניה. היתה זו מודעה יוצאת-דופן. „למרות כל הקשיים,” הכריזה המודעה, „אנחנו השגנו זאת! נישואינו יצאו לפועל — רודי איזאק שוורצבאום ורולף שוורצ'באום (מקודם קורטה).”

התנחלות האורחית של רודי ורולף, ש נערכה ב-13 במארס במינכן, לא אמרה אולי הרבה לקוראי העיתונים הגרמניים. לקוראי העיתונים בארץ היא יכולה לומר הרבה יותר. היא בישרה את ניצחון האהבה בגירסתו המודרנית של סיפור רומיאו ויוליה.

רודי שוורצבאום (20) נולד בשטוטגארט שבגרמניה למישפחה יהודית, כיהודי גר-מני שהפך לאזרח גרמני הנושא דרכון גרמני. בעת שהחל את לימודיו באוניברסיטה טה התאהב בצעירה גרמניה מבאה מי עיירה קטנה לשטוטגארט, כדי לעבוד שם. היתה זו רולף קורטה, שעוררה מייד את התנגדותם של הוריו של רודי. היא היתה מבוגרת ממנו, ומלבד זאת היתה גם נוצ'רייה.

אביו של רודי, אחד מעסקני המפד"ל בגרמניה, פקד על בנו לנתק את הקשרים עם רולף. בתגובה החליטו רודי ורולף לברוח למקום שם לא יפריע איש למימוש אהבתם. הם הגיעו לישראל כתיירים, החלו לעבוד כמתנדבים בקיבוצים. אולם כעבור מיספר חודשים, זמן קצר אחר מילחמת יום-הכיפורים, הופתע רודי כשקיבל צו-גיוס לצה"ל. הוא נדהם: „איש לא אמר לי שאני אזרח ישראל. אני אפילו לא יודע עברית. באתי לכאן כתייר בלבד...”

הוא לא ידע כי לפי חוק השבות הוא נחשב כאזרח ישראלי החייב בשירות צבאי. שכן אמו, לפני שנישאה לאביו בגרמניה, היתה אזרחית ישראלית במשך תקופה קצרה. לפי החוק מונחתל האזרחות שלה אוטומטית לילדיה.

רודי ורודי שוורצבאום
„אף על פי כן ולמרות הכל!”

לארץ, ניצל את קשריו הטובים עם ראשי המפד"ל כדי להספיד בין בנו לאהובתו הגרמנית. רולף סירבה לעזוב את הארץ, נעצרה ונכלאה בכלא הגנים נווה-החירצה למשך שלושה ימים. היא שוחררה רק אחרי שבית-הדין העליון הוציא צו-על-חנאי נגד שר הפנים, הורה לו לבטל את צו-הגירוש נגדה. גם רודי נכלא בבית-כלא צבאי, אחרי שסירב לשרת בצה"ל והוגדר כנפקד.

כששוחררו שני הנאהבים מהכלא, המשיך כו במאבקם. הם הצליחו לנצח גם את צה"ל, שהסכים לבסוף לתת לרודי דחיית-שירות לשנה. מיספר שבועות המשיכו רודי ורולף להתגורר בארץ, עד שהתברר להם כי לא יוכלו להינשא כאן. לפני כי שנה הם עזבו את הארץ, וחזרו לגרמניה. למרות כל מאמציו של אביו של רודי להספיד את בנו מהשיקס, ולמרות שמנע ממנו כל תמיכה כספית, הוא לא הצליח במשימתו. רודי ורולף נשארו יחד, המשיכו לאהוב, התפרנסו מעבודות שונות, חיו חיי-דחק עד שהצליחו סוף-סוף להינשא. לידידים שרכשו בתקופת שהותם בארץ אין סיכוי לפגוש אותם בעתיד הקרוב. כיוון שרודי, שלא התכוון מעולם להיות אזרח ישראל, חושש פן יגויס שוב לצה"ל אם יחזור לארץ, הם יצאו לבלות את ירח-הדבש שלהם במקום אחר. אז מה שלא תגידו, תודו שזה מעודד, שבימינו אין סיפורי רומיאו ויוליה מוכי-רחים להסתים במוות דווקא. אם רוצים, אפשר לממש את האהבה אפילו בחיים.

3 פרצופים, 3 סיגנונות, 3 תערוכות: בינה, אנתרז ואילנה

התיכחולמניות

קומתה גבוהה ועיניה גדולות ויוקדות. את דירתה השוכן שלה ושל בעלה המר"ל, שייקה, הפכה אילנה פנינת-חמד בעזרת רהיטים עתיקים ואביזרים שרכשו השניים בפרוטות. אך את עיקר היופי מקנים לבית ציוריה המיוחדים-במינם של אילנה.

כל סנטימטר מקירות הבית מכוסה בציורים. הבחורה מציירה 24 שעות ביממה. אצלה הציור הוא צורך נפשי, רצון עז להתבטאות, מין כותל-דמעות שאליו היא שופכת את כל מה שמתרחש בה.

לכאורה, אילנה היא בחורה מאופקת מאד, אינטליגנטית ומשכילה, בוגרת החר"גים לסילוסופיה וסיפרות עברית באוניברסיטת תל-אביב, מהרהרת לפני כל מישפט שהיא מוציאה מפיה. ביתה מסודר ללא דופי, הכל במקומו. קשה מאד לדובב אותה, אך מה שרוצים לדעת עליה ולא מעזים לשאול, ניתן למצוא בציוריה יוצאיי הדופן, בעלי הרעיונות המדהימים.

אילנה, שציירה מהיום שבו החזיקה עיף-רון בידה, סיגלה לעצמה במהרה סיגנון אישי שאין לו כל קשר לזרמים אמנותיים ידועים.

ציוריה, ככל שיראו שקטים ממבט ראשון, מתגלים לאחר מבטים נוספים כ-

אירומיקה בכמות בלתי נדלית מוצאת את ביטוייה בציוריה של אילנה דוד סדומי, למטה משמאל: העוצמה האירוטית האופיינית לה.

בדיברייחמים של הציור הן אינן היפשות מקום מכובד. עדיין, מאז ו"מעולם מילאו הנשים פונקציה קטנה ובלתי חשובה ביותר בעולם הציור. הן שימשו כ"השראה לצייר, וכדוגמניות, אך מעטות מאוד תפשו מקום של כבוד מאחרי הכן. כיום, השתנתה התמונה. רבות הן הקוראות לעצמן ציירות, או רואות בציור מיקצוע שממנו מתפרנסים. נשים צעירות רבות יותר מציגות את יצירותיהן בתערוכות יחיד, ורבות עוד יותר משתלבות במסגרת של תערוכות קבוצתיות.

בימים אלה מוצגות בארץ שלוש תערוכות של נשים שונות זו מזו, בעלות אופי ורקע המיוחדים להן. והמציירות בסיגנון המיוחד לכל אחת מהן.

הבד

וכותל-הדמעות ★

אילנה דוד-סדומי היא בחורה צעירה רה בעלת שיער ארוך עד למותניה,

אילנה דוד-סדומי הציירת בעלת המראה האכסוטי, מבטאת בציוריה את חלומותיה הכמוסים. האשה הצעירה שביתה מסודר ללא דופי ובו הכל במקומו, מתגלה כציירת בעלת דימיון נועז במיוחד.

בעלי עוצמה אירוטית מדהימה. ולעיתים מעוררת פלצות.

לאילנה טכניקה משלה ליצירת צבעים בגווני זהב. בהם היא מרבה להשתמש. את התירבות הכימית היא מסרבת לגלות, רואה בה סוד מקצועי.

את ציוריה היא אוהבת, לדבריה, אהבת־נפש. עד־כדי־כך אוהבת, שקשה לה למכרם. קשה לה עוד יותר לקבוע את מחיר התמונות שכן, לפי הרגשתה, אין להעריכן בכסף. היא מעדיפה למכור את הציורים לא למרבה במחיר, כי אם למי שמוצא חן בעיניה. כדי שהציורים ירגישו טוב אצל הבעלים החדשים.

היא לא למדה ציור מעולם. בגיל 18 היה לה ידע כה רב, עד שהיה ברור לה לחלוטין טקן. לדבריה, שהלימודים יחסו כל מה ש־הצליחה להגיע אליו בכוחות עצמה.

כרגע מציגה אילנה את תערוכת היחיד השלישית שלה, בגלריה אנגל בירושלים.

הציור

וידון־קישוט

אילו ב, גלריה הקמנה בירושלים מוצגת תערוכת ציורי־שמן. הציורים נאיביים, לקוחים מעולם האגדות, מספרים על מלכים ומלכות ועל ארמונות וטירות, על נסיכות יפהפיות בכרכרות רתומות ל־סוסים, על חצרות מלכים שבהן מטיילות פיות וזהורות, ועל מלאכים המטפסים ב־מדרגות.

האשה שציירה את הציורים הללו היא בינה רובין, בת דגניה, שהחלה לצייר ל־ראשונה בחייה לפני כארבע שנים, עם הולדת בנה גיא.

קודם־לכן היתה בינה רק בוגרת החוג למדעי הרוח ולהיסטוריה באוניברסיטה ה־עברית, ולא גילתה כל נטייה למשוך ב־מיכחול. עם הולדתו של גיא החלה מציירת על גיורי־עץ, בצורה פרימיטיבית ביותר. אט־אט למדה לעבד את העץ, לצייר על בסיס של פלסטיק ומים.

בינה מתגוררת עם בנה ובעלה, עורך־הדין נתוני, בבית ערבי במושבה הגרמ־נית בירושלים. הסטודיו שלה נמצא ב־עליית־הגג, וכשהיא מציירת היא יושבת על הריצפה, ליד החלון. כמו ציוריה כך גם בינה, נאיבית במידה רבה, ילדותית, בקול שקט מאד היא משיבה על השאלות,

אך מתקשה למצוא תשובות. היא אינה יודעת להגדיר את סיגנון ה־ציור שלה. בדרך כלל היא מושפעת, לדב־רית מספרים שהיא קוראת. כשקראה את דון־קישוט, מצאה עצמה מציירת טחנות־רות. היא אוהבת את עולם־האגדות, את העולם שקיים רק בדימיון.

התמזל מזלה של בינה, ובביתה התארח אורח אגלי המקורב לחוגי האמנות בלונ־דון. האורח לקח שקופית של ציוריה ו־הראה אותה לגנים איד מי שהיה מנהל הטייט גלרי בלונדון. איד התלהב, ואירגן עבור בינה תערוכה באוניברסיטת קיימ־ברידג', התערוכה זכתה להצלחה, וכל ה־תמונות נמכרו.

רק אחרי הצלחת התערוכה, החלה בינה להאמין כי כישרון־הציור שנחנה בו אינו מיקרי, והחלה מתייחסת אל עבודתה ביתר רצינות. אך משהוצע לה להציג גם בארץ, נרתעה. הביקורת של האנשים סביבה הרמיצה אותה, ולא היה לה אומץ להיאבק עם דיעות שליליות. מאוחר יותר שוכנעה, על־ידי בעלה ועל־ידי חברים מביג־עניין, היא בחרה בגלריה הקטנה בירושלים, ה־משמשת גם כמקום־מיפגש חברתי פופולרי, מתוך ידיעה ברורה שמרבית האורחים יהיו עוסקים לא רק בציוריה כי אם גם אלה ב־אלה.

היא־עצמה ממעטת לבקר בגלריה, ממע־טת להתעניין בגורל ציוריה. מי שמגלה עניין רב הוא דווקא הבעל האנגלי, אנתוני, המבקר בגלריה ומנהל את ענייניה העס־קיים של אשתו הביישנית.

זיקה

לארץ האבות

אן תרזו היא אשה יפהפייה, שרק בתה בת ה־19, מנה מסגירה את גילה האמיתי. בביתה היפואי, בו היא מתגוררת עם בעלה הצייר נתן קורצ'מן, מתקיימת עתה תערוכה משותפת לה ולבעלה. אך תרז נולדה בבית־המועצות, בגיל צעיר מאד בלחה מישפחתה לקנדה, ומאז השתנו כל חייה.

כנערה צעירה התפרסמה אן־תרז כגרפ־יקאית מעולה. היא היתה פעילה בגילדת הגרפיקאים, ועשתה רבות למען הטבת ה־תנאים הסוציאליים של חברי הגילדה. היא איירה ספרים רבים של משוררים

ידועים, והשתתפה בתערוכות קבוצתיות אינספור. את בעלה השני, נתן קורצ'מן, פגשה לפני למעלה מעשר שנים. הוא היה אז מנהל תיאטרון ניסיוני, והיא כבר גרפ־יקאית ידועה. בהשפעתו של בעלה נכנסה אן לעיסקי תיאטרון. היא עסקה בכל, החל בבניית התיאטרון וכלה בתכנון התוכנית. בעלה הושפע ממנה, והחל אף לצייר. היא שאינה יהודיה הושפעה, עקב פגיש־תה עם מישפחתו של נתן שהיא מניצולי השואה, מהטרגדיה של העם היהודי, וזוהי הסיבה, לדבריה, שהמירה את דתה, הפכה יהודיה.

לפני כשלוש שנים באה אן־תרז לארץ כדי לבקר את הוריו של נתן, המתגוררים בצפת. היא שלחה מברק לבעלה והודיעה לו: „אני מוכנה לחיות את כל חיי בארץ אבותיך.“ נתן ארז את המיוזדות, ומאז מתגוררים השניים ביפו העתיקה, בדירת שני חדרים וגלריה כשבאמצע חצר פני־מית שעל מרפאותיה מתגננם בשמש חתול.

הציירת היפהפייה שציוריה מתמשכים בקווים עגולים ורכים כמו גלי חים, נתונה להשפעה של תנועות הנמצאות באוויר. אן היא כמו ה־רגעש. לכאורה שקטה ונינוחה, אך כאשר היא מתפרצת, הלהבה שלה חמה, ומסוכנת.

ציוריה של אן־תרז, כמוה־עצמה, לכאור־רה שקטים ורגועים, אך בעצם בכל שניה עומדת להתחולל בהם סערה. לדמויות ה־פיגורטיביות שלה אין עיניים אך למרות זאת, כשמביטים בציור של שלוש הדמויות יודעים בדיוק לאיזה כיוון מביטה כל דמות. אן־תרז משתמשת בצבעים בהירים, ציבעי אקריליק. בסיגנונה הקורם שילבה גרפיקה בציוריה, שהיו מורכבים מיסודות גיאור־מטריים. ואילו בציוריה העכשוויים היא מרבה לצייר פיגורות ומצבים.

בזמן מלחמת יום־הכיפורים ישבה אן־תרז ליד חלונות ביתה הנשקפים לים, ולא משה מהם ימים שלמים. היא מושפעת מאד מתנועות וממעגלים הסובבים באוויר. היא יכולה לשנות עורה תוך רגע, ולהפוך מ־אשה עדינה ולאגנטית לנמרה פראית.

שלוש נשים — שלושה עולמות. כל אחת ויחודה, כל אחת ותרומתה לאמנות הציור התוססת והמתחדשת שעה־שעה.

בינה רובין הציירת המופנמת שציוריה לקוחים מעולם בלתי־מציאותי, עולם של אגדות דימיניות. סיגנונה נאיבי, וציוריה אינם גמורים, כביכול. בינה היא אשה שקטה ועצורה, איננה מפגינה ביטחון בכל השידך לציוריה.

העולם הזה

שערוריה במישרד החוץ

„אני אהרוג אותך!“ צעק השגריר

האחד על השגריר השני, המנהל

רומן עם בתו

אהבותיו

של השגריר

הבכיר

אופנה חדשה של דוגמניות הצמדת:

עידום-רק לייצוא!